

ehdotukseen merkitty huomattava määräraha. Mainitusta vuodesta alkaen Korkeasaaren eläintarhan hoito sitä paitsi siirtyisi tulevalle kiinteistölautakunnalle, ja sen alaiseksi perustettaisiin luultavasti toimi, jonka haltijan tuli olla tieteellisesti sivistynyt, eläintarhanhoitoon perehtynyt henkilö. — Kamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että keskusliiton esitys ei aiheuttaisi enempiä toimenpiteitä.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupungin v:n 1928 tilien ja hallinnon tarkastus. Kaupunginvaltuuston kokous, jossa kaupungin v:n 1928 tilinpäätös olisi ollut hyväksyttävä, oli mikäli oli kysymys v:n 1928 tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä v. 1929 siirretty²⁾ ajankohtaan, joka valmisteluvaliokunnan tuli määrätä. Vuositolitarkastajain tarkastuskertomuksen³⁾ ja muiden kaupungin v:n 1928 tilien tarkastusta koskevien asiakirjojen sekä talousarviovaliokunnan niistä antaman lausunnon⁴⁾ saavuttua kaupunginvaltuusto v. 1930 otti asian käsiteltäväkseen ja myönsi⁵⁾ tällöin hyväksyen kyseisen tilinpäätöksen rahatoimikamarille ja kaupungin muille hallinnollisille hallituksille, lautakunnille ja laitoksille vastuuvapauden niiden v:n 1928 tileistä ja hallinnosta.

Kaupungin v:n 1929 tilinpäätös ja sen mainitun vuoden tilien ja hallinnon tarkastus. Kaupungin v:n 1929 tilinpäätös osoitti yhteensä seuraavat tulot ja menot:

Tulot.

Säästö v:sta 1928	Smk	132,317,154: 92
Tuloja talousarvion mukaan	»	556,210,318: 78
Määrärahoja säästynyt	»	17,615,455: 17
Talousarvioon merkittyyt tuloja yli arvion	»	25,259,189: 13
Talousarvioon merkitsemättömät tulot	»	3,310,370: 21
Yhteensä	Smk	734,712,488: 21

Menot.

Määrärahoja talousarvion mukaan	Smk	579,210,318: 78
Määrärahoja ylitetty	»	5,286,986: 59
Vajasta lasketuissa tuloissa	»	10,815,675: 51
Talousarvioon merkitsemättömät menot	»	9,011,994: 90
Yhteensä	Smk	604,324,975: 78
Säästyneitä lainavaroja	Smk	166,910: 51
Tilierotus v:een 1930, säästöä	»	130,220,601: 92
Yhteensä	Smk	734,712,488: 21

Valtuuston kokous, jossa kaupungin tilinpäätös oli määrätty hyväksyttäväksi, siirrettiin⁶⁾ ensin, mikäli se koski v:n 1929 tilinpäätöksen hyväk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 38 §. — ²⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 54. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26 v:lta 1929. — ⁴⁾ S:n n:o 27 v:lta 1929. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 1 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. kesäk. 2 §.

symistä ja vastuuvapauden myöntämistä, ajankohtaan, joka valtuuston puheenjohtajan tuli määrätä.

Vuositulintarkastajain tarkastuskertomuksen¹⁾ ja muiden kaupungin v:n 1929 tilien tarkastusta koskevien asiakirjain sekä talousarviovaliokunnan niistä antaman lausunnon²⁾ saavuttua kaupunginvaltuusto myöhemmin otti asian käsiteltäväkseen. Tällöin se hyväksyen tilinpäätöksen myönsi³⁾ rahatoimikamarille ja kaupungin muille hallinnollisille hallituksille, lautakunnille ja laitoksille vastuuvapauden niiden v:n 1929 tilityksestä ja hallinnosta sekä päätti lisäksi talousarviolautakunnan ehdotuksesta:

että kaupungin lainain ottoa koskevissa neuvotteluissa kaupungin edustajan oli tehtävä tarkat muistiinpanot neuvottelujen kulusta;

antaa rahatoimikamarin tehtäväksi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin verosaatavien perimisen tehostamiseksi ja laadituttaa veronmaksajat käsitteävän luotettavan henkilö- ja osoiterekisterin;

kehoittaa kamaria antamaan lausunnon erinäisistä köyhäinhuoltolautakunnan kirjanpidossa esiintyviä puutteita koskevista vuositulintarkastajain huomautuksista; sekä

niinikään kehoittaa kamaria jouduttamaan kaasu- ja sähkömaksujen vakuutusjärjestelmää koskevaa asiaa.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan vastuuvapaus. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin aikaisemmin valittujen tilien tarkastajain⁴⁾ lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ mainittujen laitosten johtokunnalle vastuuvapauden v:lta 1929.

Lainan myöntäminen uivan telakan hankkimiseen. Komitea, jonka valtioneuvosto oli asettanut harkitsemaan kysymystä suurehkon laivatelakan hankkimisesta Suomeen, oli v. 1929 rahatoimikamarilta tiedustellut, oliko kaupunki ja miten suurella määrällä, halukas liittymään osakkaaksi osakeyhtiöön, jonka tehtäväksi tulisi osakepääomaansa ja valtionlainaa käyttäen hankkia tällainen telakka ja vuokrata se määrätyin ehdoin jollekin laivaveistämöliikettä harjoittavalle toiminimelle. Hankittuaan satamahallitukselta lausunnon asiasta kamari vastauksessaan ilmoitti olevansa sitä mieltä, että kaupungin oli avustettava hankkeen toteuttamista myöntämällä 3,000,000 markan suuruisen koroton laina edellyttäen, että telakka sijoitettiin Helsinkiin ja valtio vastasi tarvittavan taloudellisen avustuksen suuremmasta osasta. Tämän johdosta komitea luopui alkuperäisestä suunnitelmastaan ja lähetti kaupunginvaltuustolle uuden asiaa koskevan esityksen. Esitykseen liittyi m. m. Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön antama sitoumus kuiva-telakkansa laajentamisesta, uivan telakan hankkimisesta, tarpeellisten laiturien rakentamisesta sekä konevarusteittensa täydentämisestä siihen laajuuteen, että työ telakkaan otetuissa laivoissa voitiin suorittaa tehoisasti ja kyllin nopeasti. Näihin toimenpiteisiin yhtiö ryhtyisi m. m. sillä komitean puoltamalla ehdolla, että yhtiö sai valtion varoista 6,000,000 markan suuruisen avustuksen sekä kaupungilta 3,000,000 markan suuruisen korottoman lainan. Laina olisi annettava kahdessa erässä, ensimmäinen heti kun lopullinen sopimus oli tehty yhtiön kanssa ja toinen vuotta myöhemmin, sekä suoritettava kahdentoista vuoden kuluessa ensimmäisen erän saamisesta lukien siten, että kuoletus alkaisi viiden vuoden kuluttua ja tapahtuisi seitsemän vuoden aikana yhtä suurin vuotuisin määrin. Lainan vakuudeksi kaupunki saisi kiinnityksen

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — ²⁾ S:n n:o 18. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. lokak. 2 §. —

⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 146. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 29 §.

uivaan telakkaan sekä pankkitakuun tai muun hyväksymänsä vakuuden. Uivan telakan nostokyky olisi 2,750 tonnia ja sen tuli voida telakoida enintään 5,500 tonnin lastikykyisiä aluksia. Se valmistettaisiin Helsingissä ja sijoitettaisiin sinne.

Hankittuaan vielä satamahallituksen ja kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnot asiasta rahatoimikamari kaupunginvaltuustolle tekemässään esityksessä¹⁾ m. m. lausui, että se piti tarjottua lainan vakuutta riittävänä ja puolsi puolestaan pyydetyn lainan myöntämistä kaupungin lainavaroista, jos valtion ja mainitun osakeyhtiön välillä saatiin aikaan lopullinen, yhtiön sitoumuksessa lausuttujen ehtojen mukainen sopimus sellaisin lisäyksin, että kaupunginviranomaisten mielipidettä oli kuultava, ennenkuin telakkain ohjesäännöt ja taksat vahvistettiin. Siinä tapauksessa, että sekä kaupunginvaltuusto että valtioneuvosto hyväksyivät näiden suuntaviivojen mukaisen telakkakysymyksen ratkaisun, oli kamari lisäksi valtuutettava tekemään yhtiön kanssa puheena olevaa lainaa koskeva lopullinen sopimus.

Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto v. 1930 päätti²⁾ yllämainituin ehdoin myöntää Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiölle uivan telakan hankkimiseen 3,000,000 markan suuruisen korottoman lainan kaupungin lainavaroista sekä uskoa kamarin tehtäväksi mainittua lainaa koskevan lopullisen sopimuksen tekemisen kaupungin puolesta.

Lainan myöntäminen Kansalaiskorkeakoulun kannatusosakeyhtiölle. Kaupungin v. 1928 luovutettua³⁾ XI kaupunginosan korttelissa n:o 345 Franzénikadun varrella olevan tontin n:o 13 Kansalaiskorkeakoululle tämän oppilaitoksen johtokunta esitti, että kaupunginvaltuusto sen rakennushankkeen rahoittamiseksi myöntäisi Kansalaiskorkeakoulun kannatusosakeyhtiölle 250,000 markan lainan, joka 10 ensimmäistä vuotta saisi olla korottomana ja jonka kuolettaminenkin alkaisi vasta 11:nnestä vuodesta lähtien. Lainan vakuudeksi tarjottiin kaupungille kiinnitys tonttiin ja sillä oleviin rakennuksiin etuoikeuksin valtiolta saatujen lainojen jälkeen. Rahatoimikamarin ehdotuksesta valtuusto päätti⁴⁾ myöntää yhtiölle mainitun suuruisen korottoman kuoletuslainan, jonka kuoletus olisi 5 % vuodessa ja suoritettaisiin ensimmäisen kerran v. 1933, ja määrätä lainan maksettavaksi ennakolta kaupunginkassasta sekä merkittäväksi kaupungin v:n 1931 talousarvioon.

Lainan antaminen Pallokenttä osakeyhtiölle. Pallokenttä osakeyhtiö anoi liittäen anomukseensa kertomuksen yhtiön tilasta ja rakennuskonttorin laatiman sen laitteiden arvion, että kaupunginvaltuusto joko myöntäisi 1,500,000 markan suuruisen korottoman lainan tai päättäisi, että kaupunki merkitsisi mainitun määrän arvosta yhtiön uusia osakkeita. Rahatoimikamarin puolellettua asiaa valtuusto päätti⁵⁾ hyväksyen edellisen vaihtoehdon myöntää Pallokenttä osakeyhtiölle mainitun suuruisen korottoman lainan 6 kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin ja ehdoin, että yhtiö sitoutui vaadittaessa korvauksetta palauttamaan sille luovutetun alueen kaupungille; lainamäärä oli merkittävä kaupungin v:n 1931 menoarvioon ja maksettava etukäteen kaupunginkassasta.

Vapautus lainan korkojen maksamisesta. Suomen krematorioyhdistys anoi erinäisten sen krematoriossa toimeenpantavien uudistöiden takia kaupunginvaltuustolta vapautusta kaupungin v. 1925 yhdistykselle myöntämien⁶⁾ 1,000,000 markan kuoletuslainan vuosien 1931—35 korkojen suorittamis-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 35 v:ltä 1929. — ²⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 23 §. — ³⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 19. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 18 p. kesäk. 31 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 25 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 61.

velvollisuudesta. Rahatoimikamarin puollettua anomusta valtuusto hyväksyi ¹⁾ sen.

Tontin kiinnityksen postpositio. Helsingin konservatorion säätiön anomuksesta ja rahatoimikamarin puollettua sitä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ suostua siihen, että XIII kaupunginosan korttelissa n:o 402, Pohj. Rautatiekadun varrella olevaan säätiölle luovutettuun tonttiin n:o 9 sai myöntää toisen kiinnityksen, määrältään enintään 5,500,000 markkaa, etuoikeuksin ennen kaupungilla mainittuun tonttiin olevaa kiinnitystä ³⁾.

Saantokirjain kartoittamiseen kulumattomien varain palauttaminen erinäisille tontinostajille. Sen johdosta, että uusi leimaverolaki muutetuin määräyksin oli tullut voimaan v:n 1930 alussa, eivät ne rahamäärät, jotka erinäiset tontteja tonttihuutokaupassa ostaneet asunto-osakeyhtiöt olivat lainhuudatus- ja kiinnitystä varten tarvittavista leimamerkeistä sekä pöytäkirjain lunastuksesta maksaneet rahatoimikamarin ent. asiamiehelle M. Wilskmanille, olleet kokonaan kuluneet mainittuun tarkoitukseen. Sen johdosta muutamat näistä yhtiöistä olivat kamarilta anoneet maksettujen määräin ja todellisten menojen erotuksen palauttamista. Viitaten kaupunginvaltuuston v. 1929 tekemään päätökseen ⁴⁾, että ne asiamies Wilskmanin kavaltaamat rahamäärät, jotka asianomaiset tontinomistajat olivat maksaneet rahatoimikonttoriin tai suorittaneet Wilskmanille itselleen, oli erinäisin ehdoin korvattava kaupungin varoista, kamari esitti kaupunginvaltuustolle, että kamari oikeutettaisiin niistä varoista, jotka valtuusto oli myöntänyt ent. asiamiehen Wilskmanin kavallusten peittämiseen, anomuksesta maksamaan asianomaisille takaisin ne ylijäämät, joita kussakin yksityisessä tapauksessa ei ollut käytetty alkuperäiseen tarkoitukseensa, sen jälkeen kun lainhuudatus-, kiinnitys- y. m. kustannukset oli kokonaan maksettu. Niiden määrien summa, jotka näin ollen oli palautettava, nousi 981,462:05 markkaan. Valtuusto myöntyi ⁵⁾ kamarin anomukseen.

Veronkantoaikojen vahvistaminen. Rahatoimikamarin kehoituksesta kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että kunnallisverojen kanto toimitettaisiin neljässä erässä vuosittain, nimittäin elo-, syys-, loka- ja marraskuussa.

Verovelvollisen henkilön tulosta verotuksessa tehtävät vähennykset. Vahvistettaessa vuosiksi 1929 ja 1930 niitä vähennyksiä, jotka kaupunkien kunnallishallinnosta joulukuun 8 p:nä 1873 annetun asetuksen 55 §:n 3 ja 4 kohdan mukaan, sellaisina kuin ne ovat mainitun asetuksen muuttamisesta tammikuun 20 p:nä 1922 annetussa laissa, oli laskettava verovelvollisen henkilön tulosta, kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että tällaisesta tulosta, ellei se ylittänyt 9,000 markkaa, sai vähentää 4,000 markkaa, sekä että verovelvollinen sai vähentää tuloistaan 1,200 markkaa kultakin lapselta, jota hän elatusvelvollisuutensa nojalla oli elättänyt ja joka verovuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta.

Tuulaakimaksun kantamisen peruste. Maistraatti ilmoitti ⁸⁾, että Helsingissä v. 1930 kannettava tuulaakimaksu kaupunginvaltuuston ehdotuksen ⁹⁾ mukaisesti oli vahvistettu 2 %:ksi tuulaakiverotuksen alaisten tavarain tullimaksuista.

Sisäasiainministeriön pyydettyä maistraatin välityksellä kaupunginvaltuuston lausuntoa kaupungin v:n 1931 tuulaakimaksujen laskemisesta väl-

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 27 §. — ²⁾ S:n 21 p. toukok. 21 §. — ³⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 24. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 58. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 8 p. lokak. 18 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. kesäk. 14 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. toukok. 7 § ja 12 p. marrask. 22 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. helmik. 2 §. — ⁹⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 57.

tuusto päätti¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksesta lausunnossaan esittää, että tuulaakimaksut mainittuna vuonna olisivat yhtä suuret kuin ennen eli 2 % tuulaakiverotuksen alaisten tavarain tullimaksuista.

Liikennemaksun palauttaminen. Satamahalituksen ja rahatoimikamarin sitä puolettua kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ Aktiebolaget öljetransport osakeyhtiön tekemän esityksen tilapäisesti maahan tuodun ja sittemmin uudelleen ulkomaille viedyn Limburg-nimisen moottorialuksen 2,327:40 markan suuruisen kannetun liikennemaksun maksamisesta takaisin.

Vapautusta rakennuspiirustusten tarkastusmaksusta koskevan anomuksen epääminen. Helsingin konservatorion säätiö anoi kaupunginvaltuustolta vapautusta erään 9,180 markan maksun suorittamisesta, minkä rakennustarkastuskonttori vaati siltä sen Pohj. Rautatiekadun 9:ssä olevalle tontille rakennettavan talon piirustusten tarkastamisesta. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti valtuusto hylkäsi anomuksen³⁾.

Korvaus vuokralleantolupauksen peruuttamisesta. Arbetets vänner i Fredriksberg r. f. niminen yhdistys ilmoitti, että rahatoimikamari marraskuun 9 p:nä 1928 oli yhdistyksen anomuksesta päättänyt vuokrata sille Pasilassa olevan Pasilankadun tontin n:o 13, sekä että yhdistykselle sen jälkeen sen tälle tontille rakennettavan talon piirustusten laadituttamisesta oli aiheutunut kuluja yhteensä 35,000 markkaa, minkä määrän yhdistys oli ottanut lainaksi. Myöhemmin oli kuitenkin ilmennyt, että kamari jo saman vuoden lokakuun 19 p:nä oli päättänyt antaa kyseisen tontin vuokralle erälle toiselle henkilölle, joka oli sitä anonut, nimittäin kauppias J. W. Wanhalalle. Tämän päätöksen kamari tosin oli peruuttanut sen jälkeen kun oli todettu, että hän oli jättänyt vuokra-anomuksensa myöhemmin kuin yhdistys, mutta herra Wanhala ei ollut tyytynyt tähän, vaan oli nostanut oikeudenkäynnin kaupunkia vastaan, ja sen johdosta kamari oli kieltäytynyt tekemästä vuokrasopimusta yhdistyksen kanssa. Koska yhdistys näin ollen ei saattanut toteuttaa rakennussuunnitelmiaan ja ilman omaa syytään oli joutunut taloudellisiin vaikeuksiin, se anoi kaupunginvaltuustolta sellaisia toimenpiteitä, että rahatoimikamari tai asianomainen virkamies velvoitettaisiin maksamaan sille edellä mainittu määrä, jolloin yhdistys olisi valmis luopumaan kaikista kyseistä tonttia koskevista vaatimuksistaan. Rahatoimikamari huomautti siltä sen jälkeen vaaditussa selityksessä, että sen päätös tontin vuokraamisesta kauppias Wanhalalle oli johtunut erehdyksestä. Tämä oli kuitenkin raastuvanoikeudessa vaatinut kaupungin velvoittamista tekemään vuokrasopimuksen hänen kanssaan ja mainitun oikeuden hyljättyä hänen kanteensa saattanut jutun Turun hovioikeuden harkittavaksi. Siinä tapauksessa, että raastuvanoikeuden päätös vahvistettaisiin, saisi yhdistys kamarin päätöksen mukaisesti tontin vuokralle. Koska yhdistyksen vaatimus oli katsottava liian aikaisin tehdyksi sen anomus ei antanut⁴⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Terveydenhoitolautakunnan postimaksuvapaus. Kaupunginvaltuusto oli v. 1929 valtioneuvostolle esittänyt⁵⁾, että terveydenhoitolautakunnan postimaksuvapaus ulotettaisiin kaikkiin lautakunnan virkakirjelmiin. Tämän esityksen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö v. 1930 hylkäsi⁶⁾.

Toimenpiteet rahatoimikamarin asiamiesosastolla tapahtuneitten kavalusten johdosta. Kaupunginvaltuusto oli v. 1929 antanut⁷⁾ vuositilintarkasta-

1) Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 6 §. — 2) S:n 26 p. helmik. 11 §. — 3) S:n 19 p. maalisk. 31 §. — 4) S:n 26 p. helmik. 30 §. — 5) Ks. v:n 1929 kert. s. 62. — 6) Valt. pöytäk. 27 p. elok. 2 §. — 7) Ks. v:n 1929 kert. s. 62.

jain tehtäväksi rahatoimikamarin entisen asiamiehen M. Wilskmanin kavalluksia koskevien tutkimusten yhteydessä laatia ehdotuksen tilanteen vaatimista toimenpiteistä. Vuositolintarkastajain v. 1930 annettua lausuntonsa ¹⁾, jossa m. m. esitettiin, että entisen asiamiehen Wilskmanin toiminnan ja voimassa olevien ohjesääntöjen noudattamisen puutteellinen valvonta osittain oli tehnyt kavallukset mahdollisiksi, sekä rahatoimikamarin, kaupunginjohdajan, rahatoimenjohtajan, kanslianjohtajan ja kaupunginkamreerin tämän johdosta annettua selityksensä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ vuositolintarkastajain ehdotuksen mukaisesti:

että voimassa olevien ohjesääntöjen noudattamista sekä rahatoimikamarissa ja sen eri osastoilla että kaupungin muissa laitoksissa ehdottomasti oli valvottava;

että kaupungin asiakkaille, joilla oli maksusuorituksia kaupungin kassalaitoksiin, oli annettava tarkat ohjeet siitä, miten heidän oli meneteltävä;

että rahatoimikamarin ja sen eri osastojen virkamiesten viipymättä oli liitettävä johtosääntöihinsä kaupunginvaltuuston vahvistamat muutokset ja lisäykset.

Lisäksi valtuusto päätti lausunnossaan ilmoittaa tosin havainneensa, ettei voimassa olevien johtosääntöjen määräyksiä joka suhteessa tarkoin ollut noudatettu, mutta ettei valtuusto kuitenkaan katsonut tarpeelliseksi ryhtyä muihin kuin vuositolintarkastajain ehdottamiin toimenpiteisiin, koska asianomaiset virkamiehet selityksissään olivat voineet osoittaa, etteivät poikkeamiset johtosääntöjen määräyksistä olleet johtuneet huolimattomasta tai välinpitämättömästä viran hoidosta, vaan osaksi käytäntöön otetusta johtosääntöjen soveltamistavasta, osaksi laitoksessa vallitsevasta niiden sisällön tulkinnaasta, ja koska selityksistä sitä paitsi oli ilmennyt, että asianomainen virkamies ei ollut jättänyt asiamies Wilskmanin toiminnan tarkastusta ja valvontaa suorittamatta voimatta sillä kuitenkaan estää kavalluksia.

Kansanpuistojen hallinnossa ilmenneet väärinkäytökset olivat v. 1929 antaneet rahatoimikamarille aiheen mainittujen puistojen valvojan R. Palmgrenin pidättämiseen virantoimituksesta; samalla oli kaupunginreviisoria pyydetty ³⁾ perusteellisesti tarkastamaan hänen tilinsä. Myöhemmin valvoja Palmgren sairauden takia oli anonut eroa virastaan sekä häneltä saman vuoden marraskuun 1 p:stä lähtien pidätettyä palkkaa. Kun tarkastuskertomus v. 1930 oli annettu ja valvoja Palmgren oli antanut selityksensä siitä, kamari teki kaupunginvaltuustolle asiasta esityksen ⁴⁾, jossa se ilmoitti katsovansa valvoja Palmgrenin virantoimituksessaan tehneen itsensä syypääksi kärkeaan huolimattomuuteen ja omavaltaisuuteen sekä kaupungin omaisuuden väärinkäyttämiseen, mutta ettei ollut ilmennyt, että hän omaksi hyödykseen olisi kavaltanut kaupungin omaisuutta. Kun tarkastuskertomus ei antanut täyttä selvyyttä vahingon suuruudesta, eivätkä tilintarkastajat edellisinä vuosinaakaan olleet antaneet valvoja Palmgrenille tarpeellisia ohjeita, vaikka virheet olisi pitänyt huomata jo vuosia sitten, kamari ei katsonut olevan syytä ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin häntä vastaan. Sitä vastoin kamari esitti:

että valvoja Palmgrenin eronpyyntö hylättäisiin ja hänet heti erotettaisiin virastaan ilman vaadittua kolmen kuukauden irtisanomisaikaa; sekä

että hänen saamatta jääneestä palkastaan, mikäli se ylitti hänen mainittujen kolmen kuukauden palkkansa, vähennettäisiin 16,488 markkaa, mitä määrää hän tilintarkastajain lausunnon mukaan ei ollut hyvittänyt kaupungille.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 1 §. — ³⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 212. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14.

Valmisteluvaliokunnan ilmoitettua, että tilintarkastajain valvoja Palmgrenin tileissä toteama vajuus tosiasiallisesti oli kaupungille korvattu, osittain jälkepäin tapahtunein suorituksin, osittain siten, että hänen kirjastonsa oli luovutettu kaupungille, kaupunginvaltuusto sen ehdotuksesta päätti ¹⁾ luopua korvausvaatimuksista valvoja Palmgrenia vastaan mutta hyväksyä rahatoimikamarin ensimmäisessä edellä mainitussa ponnassa esittämän vaatimuksen.

Oikeus palkkaetujen nauttimiseen sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Kaupunginvaltuusto oikeutti seuraavat viranhaltijat heille sairauden takia myönnetyn kahta kuukautta pidemmän virkavapauden aikana nauttimaan täysiä palkkaetuja:

kunnalliskodin siivoojattaren A. Järvisen joulukuulta 1929 ²⁾;
vesijohtolaitoksen putkenlaskijan K. Toivosen kahden kuukauden ajalta lokakuun 25 p:stä 1929 lukien ³⁾;

toisen julkisen notaarin W. Toppeliuksen huhtikuulta ⁴⁾;
maistraatin ulosottoapulaisen M. Forsbäckin yhden kuukauden ajalta helmikuun 28 p:stä lukien ⁵⁾;

köyhäinhuoltolautakunnan kirjuriapulaisen H. Sprangerin maalisk. ja huhtikuulta ⁶⁾;

rikostuomioiden toimeenpanokonttorin ulosottoapulaisen F. Palmrin maalisk., huhti- ja toukokuulta ⁷⁾;

lastensuojelulautakunnan naisopastajan H. Strählmanin yhden kuukauden ajalta maaliskuun 4 p:stä lukien ⁸⁾;

rahatoimikonttorin konttoriapulaisen M. Borgin ensin kahdelta kuukaudelta huhtikuun 16 p:stä lukien ja sittemmin vielä yhdeltä kuukaudelta heinäkuun 16 p:stä lukien ⁹⁾;

kunnalliskodin pesijättären H. Virtasen maalisk. ja huhtikuulta ¹⁰⁾;
ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan A. Janssonin huhtikuun 10 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseltä ajalta ¹¹⁾;

Kivelän sairaalan osastonhoitajattaren N. Virtalan kesäkuun 11 p:stä vuoden loppuun, kuitenkin vähentämällä luontoisetujen raha-arvon ¹²⁾;

sähkölaitoksen monttöörin K. Pietiläisen kolmelta kuukaudelta hänelle aikaisemmin myönnetyn loman lisäksi ¹³⁾;

verotusvalmistelukunnan kanslia-apulaisen D. Gaddingin elo-, syys- ja lokakuulta ¹⁴⁾;

köyhäinhuoltolautakunnan järjestysmiehen J. H. Liimataisen elo- ja syyskuulta ¹⁵⁾;

revisionikonttorin vahtimestarin J. L. Reimanin ensin elokuulta ja sen jälkeen syyskuun 15 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta ¹⁶⁾;

köyhäinhuoltolautakunnan diakonissan O. Lyytikäisen yhden kuukauden ajalta elokuun 30 p:stä lukien ¹⁷⁾;

kaasulaitoksen sepän V. Ekholmin yhdeltä kuukaudelta hänelle aikaisemmin myönnetyn loman lisäksi ¹⁸⁾; sekä

ruotsinkielisten kansakoulujen apukoulunopettajattaren K. Steniuksen lokakuun 10 p:n ja joulukuun 20 p:n väliseltä ajalta ¹⁹⁾.

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. kesäk. 36 §. — ²⁾ S:n 26 p. helmik. 19 §. — ³⁾ S:n s:n 20 §. — ⁴⁾ S:n s:n 37 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. maalisk. 17 §. — ⁶⁾ S:n s:n 27 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. huhtik. 4 §. — ⁸⁾ S:n s:n 25 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. toukok. 19 § ja 17 p. syysk. 21 §. — ¹⁰⁾ S:n 21 p. toukok. 12 §. — ¹¹⁾ S:n 11 p. kesäk. 38 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. elok. 28 §. — ¹³⁾ S:n 17 p. syysk. 22 §. — ¹⁴⁾ S:n 17 p. syysk. 28 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 34 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 35 § ja 12 p. marrask. 11 §. — ¹⁷⁾ S:n 12 p. marrask. 14 §. — ¹⁸⁾ S:n 26 p. marrask. 25 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 36 §.

Terveystoimiston kaitsija F. F. Fagerlund oikeutettiin hänelle sairauden takia myönnetyn kahta kuukautta pidemmän virkavapauden aikana saamaan $\frac{2}{3}$ palkkaeduistaan ensin maalisi- ja huhtikuun¹⁾ ja sen jälkeen myöskin touko- ja kesäkuun ajalta²⁾.

Edelleen oikeutettiin seuraavat viranhaltijat heille sairauden takia myönnetyn kahta kuukautta pidemmän virkavapauden aikana saamaan puolet palkkaeduistaan:

suomenkielisten kansakoulujen veistonopettajan apulainen G. E. Åkerman 50 päivältä hänelle aikaisemmin myönnetyn loman lisäksi³⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar Z. Buur 6 päivältä v. 1929⁴⁾;

toinen julkinen notaari W. Toppelius touko- ja kesäkuulta⁵⁾;

köyhäinhuoltolautakunnan kodissakävijä S. Soldan kahdelta viikolta maaliskuun 1 p:stä lukien⁶⁾;

tyttöjen ammattikoulun opettajatar I. Stenius maaliskuun 1 p:n ja huhtikuun 10 p:n väliseltä ajalta⁷⁾;

saman koulun vahtimestari E. Adolfsson maalisi-, huhti- ja touko-kuulta⁷⁾;

lastensuojelulautakunnan naisopastaja H. Strählman ensin 2 viikolta huhtikuun 4 p:stä lukien ja sittemmin syyskuun 20 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta⁸⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja J. U. Autonen 25 päivältä huhtikuun 6 p:stä lukien⁹⁾;

sairaalan tiliviraston kirjanpitäjä H. Silvendoinen kahdelta kuukaudesta maaliskuun 13 p:stä lukien¹⁰⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Wiksten 77 päivältä hänelle aikaisemmin myönnetyn loman lisäksi eli kevätlukukauden loppuun¹¹⁾;

kunnalliskodin siivoojatar A. Järvinen ensin maalisi- ja huhtikuulta ja sittemmin myöskin touko- ja kesäkuulta¹²⁾;

Marian sairaalan ruokalan johtajatar I. Grönroos maaliskuulta¹³⁾;

kulkutautisairaalan alihoitajatar A. Rautiainen yhdeltä kuukaudesta maaliskuun 15 p:stä lukien¹⁴⁾;

maistraatin ulosottoapulainen M. Forsbäck kahdelta kuukaudesta maaliskuun 28 p:stä lukien¹⁵⁾;

ammattientarkastaja E. Laurén ensin yhdeltä kuukaudesta huhtikuun 17 p:stä lukien ja sittemmin vielä kahdelta kuukaudesta elokuun 25 p:stä lukien¹⁶⁾;

köyhäinhuoltolautakunnan kirjuriapulainen H. Spranger touko-, kesä- ja heinäkuun ajalta¹⁷⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar H. Jaakkola toukokuun 10 p:stä kevätlukukauden loppuun¹⁸⁾;

kaupunginkirjaston avustava kirjastonhoitaja L. Pohjala huhtikuun 8 p:n ja kesäkuun 7 p:n väliseltä ajalta¹⁹⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar T. Immonen 26 päivältä hänelle aikaisemmin myönnetyn loman lisäksi²⁰⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. huhtik. 21 §. — ²⁾ S:n 7 p. toukok. 24 §. — ³⁾ S:n 22 p. tammik. 19 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. helmik. 27 §. — ⁵⁾ S:n s:n 37 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. huhtik. 12 §. — ⁷⁾ S:n s:n 24 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. huhtik. 25 §. ja 26 p. marrask. 32 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. huhtik. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 36 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. huhtik. 24 §. — ¹²⁾ S:n 7 p. toukok. 23 ja 27 p. elok. 21 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. toukok. 25 §. — ¹⁴⁾ S:n 21 p. toukok. 2 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 18 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 24 § ja 8 p. lokak. 27 §. — ¹⁷⁾ S:n 11 p. kesäk. 8 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 36 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 39 §. — ²⁰⁾ S:n 18 p. kesäk. 27 §.

suomenkielisten konsakoulujen opettajar S. Ekman 10 päivältä toukokuun 22 p:stä lukien ¹⁾;

revisionikonttorin valtimestari J. L. Reiman marras- ja joulukuulta ²⁾; terveystoimiston kaitsija F. F. Fagerlund syyskuulta ³⁾; sekä ulosottolaitoksen tarkastusapulainen X. Berg yhdeltä kuukaudelta marraskuun 10 p:stä lukien ⁴⁾.

Lopuksi oikeutettiin seuraavat viranhaltijat heille sairauden takia myönnetyn kahta kuukautta pidemmän virkavapauden aikana saamaan yksinomaan heille kuuluvat ikäkorotukset:

lastentarhanopettajatar E. Salervo marras- ja lokakuulta 1929 ⁵⁾; lastentarhanopettajatar L. Fagerlund toukokuun 5 ja 31 p:n väliseltä ajalta ⁶⁾; sekä

lastentarhanopettajatar M. Saurén toukokuulta ⁷⁾.

Oikeus palkkaetujen nauttimiseen opintomatkan takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Kaupunginvaltuusto oikeutti seuraavat viranhaltijat heille opintomatkojen tekoon myönnetyn virkavapauden aikana nauttimaan täysia palkkaetuja:

apukoulunjohtajatar E. Häggmanin huhtikuun 23 p:n ja toukokuun 26 p:n väliseltä ajalta ⁸⁾;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattaren Th. Höijerin syyskuun 15 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta ⁹⁾; sekä

Toukolan ruotsinkielisen kansakoulun johtajattaren R. Tallqvistin syyskuun 15 p:n ja lokakuun 2 p:n väliseltä ajalta ⁹⁾.

Oikeus palkkaetujen nauttimiseen ammattiopintoja varten myönnetyn virkavapauden ajalta. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁰⁾ lastentarhanopettajatar A. Virekosken nauttimaan täysia palkkaetuja syyskuun 23 p:n ja marraskuun 23 p:n väliseltä ajalta, joksi hän oli saanut virkavapautta osallistuakseen Ebeneserkodissa koululasten päiväkotien opettajattarille järjestettyihin kursseihin.

Oikeus lukea hypäkseen yksityinen virantoimitus laskettaessa virkavuosia eläkkeen saamiseksi. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹¹⁾ kaasulaitoksen entisen lyhdynsytyttäjien esimiehen J. E. Alénin virkavuosia laskettaessa eläkkeen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1898 elokuun ja v:n 1905 joulukuun 15 p:n välisen ajan, jolloin hän oli toiminut kaupungin silloisen petroliivalaistusurakoitsijan professori A. af Forselleksen lyhdynsytyttäjänä.

Sama oikeus myönnettiin ¹²⁾ kaasulaitoksen työmiehelle P. J. Nupposelle syyskuun 1899 ja lokakuun 31 p:n 1905 väliseen aikaan nähden, jolloin hän oli palvellut mainittua urakoitsijaa lyhdynsytyttäjänä.

Oikeus virkavuosia laskettaessa ikäkorotusten saantia varten lukea hyväkseen aikaisempi virantoimitusaika kaupungin palveluksessa. Sörnäisten alue-
lääkäarin R. Laguksen, joka helmikuun 15 p:stä 1918 tammikuun 9 p:ään 1920 oli toiminut virkaatoimittavana ja viimeksimainitusta päivästä heinäkuun 15 p:ään 1927 vakinaisena apulaislääkäarinä Kivelän sairaalassa, kaupunginvaltuusto anomuksesta oikeutti laskettaessa virkavuosia ikäkorotusten saantia varten lukemaan hyväkseen mainitut ajat siten, että anojan tammikuun 1 p:stä 1930 lähtien tuli saada ¹³⁾ nostaa ikäkorotus 10 vuoden palveluksesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. lokak. 31 §. — ²⁾ S:n 12 p. marrask. 11 §. — ³⁾ S:n s:n 23 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. jouluk. 17 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. helmik. 26 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. kesäk. 21 §. — ⁷⁾ S:n s:n 22 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. kesäk. 37 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. lokak. 31 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 7 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. helmik. 10 §. — ¹²⁾ S:n 26 p. marrask. 6 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. helmik. 16 §.

Raastuvanoikeuden rikosasiainnotaari H. Hedman anoi, että hän virka-
vuosia laskettaessa ikäkorotuksen saantia varten saisi lukea hyväkseen ajan
maaliskuun 16 p:stä 1926 elokuun 24 p:ään 1927, jolloin hän oli toiminut
mainitun oikeuden v. t. rikosasiainnotaarina. Valtuusto hyväksyi anomuk-
sen siten, että anoja oikeutettiin¹⁾ nostamaan ikäkorotus kolmen vuoden
palveluksesta helmikuun 1 p:stä 1930 lukien.

Kunnalliskodin konttoristi R. Enblom oikeutettiin²⁾ ikäkorotuksen
saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1927 huhtikuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n
välinen aika, jolloin hän, ennen tuloaan vakinaiseksi konttoristiksi, virkaatoi-
mittavana oli hoitanut tointa.

Kunnalliskodin alihoitajatar A. L. Ikonen oikeutettiin³⁾ ikäkorotuksen
saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1924 kesäkuun 8 p:n ja v:n 1925 toukokuun
31 p:n välinen aika, jolloin hän oli palvellut Kivelän sairaalan ylimääräisenä
alihoitajattarena.

Työlaitoksen konttoriapulainen H. Salmenlinna oikeutettiin⁴⁾ ikäkorot-
uksen saantia varten lukemaan hyväkseen v:n 1927 kesäkuun 1 p:n ja elo-
kuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän ennen tuloaan vakinaiseksi konttori-
apulaiseksi virkaatoimittavana oli hoitanut mainittua tointa.

Köyhäinhuoltolautakunnan kirjuriapulainen E. Roos oikeutettiin⁵⁾ ikä-
korotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1920 maaliskuun 1 p:n ja
v:n 1923 elokuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän lautakunnan kirjuri-
apulaisena oli nauttinut palkkaa yhteismäärärahasta.

Satamakannantakonttorin haaraosaston johtaja I. Lagerström oikeu-
tettiin⁶⁾ ikäkorotusta varten lukemaan hyväkseen vuosi 1925, jolloin hän oli
palvellut konttorin ylimääräisenä vanhempana kirjurina.

Kunnallinen ammattientarkastaja E. Sundbäck oikeutettiin⁷⁾ ikäkorot-
uksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1927 lokakuun 15 p:n ja v:n 1930
tammikuun 22 p:n välinen aika, jolloin hän, ennenkuin tuli valituksi vakinai-
seksi ammattientarkastajaksi, oli virkaatoimittavana hoitanut tätä tointa.

Kunnallinen ammattientarkastaja S. H. Lehmuskallio anoi saada ikä-
korotuksen saamiseksi lukea hyväkseen vuodet 1919 ja 1920 sekä 3 kuukautta
vuodesta 1929 ja 22 päivää vuodesta 1930, jolloin hän virkaatoimittavana oli
hoitanut ammattientarkastajanvirkaa. Anomukseen suostuttiin⁸⁾, mikäli se
koski anojan virantoimitusta vuosina 1929 ja 1930, mutta ei vuosien 1919
ja 1920 virantoimituksen osalta.

Kaasulaitoksen konttoriapulainen W. Barck oikeutettiin⁹⁾ ikäkorotuk-
sen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1924 heinäkuun 15 p:n ja v:n 1927
joulukuun 31 p:n välinen aika, jonka hän oli palvellut kaasulaitoksessa ensin
tilapäisenä apulaisena ja sittemmin yhteismäärärahasta palkattuna vakinai-
sena konttoriapulaisena.

Kaasulaitoksen konttoriapulainen D. Björkman oikeutettiin¹⁰⁾ ikäkorot-
uksen saantia varten lukemaan hyväkseen v:n 1924 syyskuun 25 p:n ja v:n
1927 joulukuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän oli palvellut kaasulaitoksessa,
ensin tilapäisenä apulaisena ja sen jälkeen yhteismäärärahasta palkattuna
vakinaisena konttoriapulaisena.

Toisen kaupunginvoudin konttorin konttoriapulainen E. Öhmann oikeu-
tettiin¹¹⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1928 tammi-

1) Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 25 §. — 2) S:n 2 p. huhtik. 5 §. — 3) S:n s:n 6 §. —
4) S:n s:n 7 §. — 5) S:n s:n 11 §. — 6) S:n s:n 23 §. — 7) S:n 11 p. kesäk. 26 §. — 8) S:n
s:n 43 §. — 9) S:n 18 p. kesäk. 19 §. — 10) S:n s:n 20 §. — 11) S:n 17 p. syysk. 15 §.

kuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välinen aika, jonka hän oli toiminut konttorin v. t. kassantarkkailijana.

Tilastokonttorin laskuapulainen A.-M. Söderlund oikeutettiin¹⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1928 elokuun 21 p:n ja joulukuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän oli toiminut konttorin ylimääräisenä laskuapulaisena.

Tilastokonttorin vahtimestari E. A. Gröndahl oikeutettiin¹⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1928 syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välinen aika, jonka hän oli palvellut yhteismäärärahasta palkattuna konttorin vahtimestarina.

Terveydenhoitolautakunnan kanslia-apulainen A. Lowenetzsky oikeutettiin²⁾ ikäkorotuksen saamiseksi laskemaan hyväkseen v:n 1928 huhtikuun 13 p:n ja elokuun 31 p:n välinen aika sekä saman vuoden syyskuun 10 p:n ja lokakuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän viransijaisena oli hoitanut mainitun lautakunnan kanslia-apulaisenvirkaa.

Terveydenhoitolautakunnan kaitsija R. Lönnfors oikeutettiin³⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1921 syyskuun 1 p:n ja v:n 1923 toukokuun 31 p:n välinen aika, jonka hän oli toiminut lautakunnan ylimääräisenä kaitsijana.

Verotusvalmistelukunnan puheenjohtaja A. Linturi oikeutettiin⁴⁾ ikäkorotuksen saantia varten lukemaan hyväkseen v:n 1928 tammikuun 1 p:n ja joulukuun 20 p:n välinen aika, jolloin hän oli toiminut valmistelukunnan v. t. puheenjohtajana.

Sähkölaitoksen johtojentarkastaja Y. A. Forsström anoi, että hän ikäkorotuksen saamiseksi saisi lukea hyväkseen v:n 1927 syyskuun 5 p:n ja v:n 1929 joulukuun 31 p:n välisen ajan, jonka hän oli toiminut laitoksen ylimääräisenä johtojentarkastajana. Valtuusto hyväksyi anomuksen siten, että anoja oikeutettiin⁵⁾ nostamaan ikäkorotus kolmen vuoden palveluksesta joulukuun 1 p:stä 1930 lähtien.

Suomenkielisten kansakoulujen veistonopettajan apulainen J. Kivi oikeutettiin⁶⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1929 syyskuun 18 p:n ja joulukuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän oli toiminut kyseisten kansakoulujen v. t. veistonopettajan apulaisena. Sitä vastoin hylättiin hänen anomuksensa saada mainituin tarkoituksin laskea hyväkseen v:n 1910 syyskuun 1 p:n ja v:n 1918 tammikuun 31 p:n välinen aika, jonka hän oli palvellut kyseisten koulujen veistonopettajan apulaisena, sekä v:n 1923 lokakuun 15 p:n ja v:n 1924 toukokuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän oli toiminut Bengtsårin koulukodin veistonopettajana.

Kaasulaitoksen automaatinhoitaja A. Eriksson anoi saada ikäkorotuksen saamiseksi lukea hyväkseen v:n 1927 toukokuun 13 p:n ja v:n 1928 joulukuun 31 p:n välisen ajan, jolloin hän oli palvellut laitoksen ylimääräisenä toimenhaltijana. Valtuusto hyväksyi anomuksen siten, että anoja oikeutettiin⁷⁾ saamaan ikäkorotus kolmen vuoden palveluksesta marraskuun 1 p:stä 1930 lähtien.

Toisen kaupunginvoudin konttorin konttoriapulainen E. Johansson oikeutettiin⁸⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen v:n 1927 lokakuun 3 p:n ja v:n 1928 syyskuun 30 p:n välinen aika, jonka hän oli toiminut kyseisen konttorin ylimääräisenä konttoriapulaisena.

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 17 §. — ²⁾ S:n s:n 20 §. — ³⁾ S:n s:n 37 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. lokak. 29 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. marrask. 18 §. — ⁶⁾ S:n s:n 24 §. — ⁷⁾ S:n s:n 26 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. jouluk. 18 §.

Hylättyjä anomuksia saada lukea hyväkseen virkavuosia ikäkorotusten saamiseksi. Kaupunginvaltuusto hylkäsi ¹⁾ toisen kaupunginvoudin konttorin 6 palkkaluokkaan kuuluvan ulosottoapulaisen A. Leinosen anomuksen saada ikäkorotuksen saamiseksi lukea hyväkseen aikaisemman toimintansa 5 palkkaluokkaan kuuluvana ulosottoapulaisena.

Kaupunginvaltuusto hylkäsi ²⁾ niinikään maidontarkastamon 3 palkkaluokan laboratoriapulaisen K. Hinderssonin anomuksen saada ikäkorotusta varten lukea hyväkseen v:n 1925 maaliskuun 15 p:n ja v:n 1929 joulukuun 31 p:n välisen ajan, jolloin hän oli toiminut tarkastamossa ensin ylimääräisenä ja sitten vakinaisena 2 palkkaluokkaan kuuluvana laboratoriapulaisena.

Teurastuslaitoksen johtajan H. Tallqvistin anomuksen, että hän ikäkorotuksen saamiseksi saisi lukea hyväkseen v:n 1920 marraskuun 1 p:n ja v:n 1929 huhtikuun 30 p:n välisen ajan, jolloin hän oli toiminut osaksi tarkastuseläinlääkärinä, osaksi eläinlääkintäbakteriologina, osaksi lihantarkastamon v. t. johtajana, valtuusto niinikään hylkäsi ³⁾.

Kaupunginkanslian ja kiinteistötoimiston palkkasääntöjen vahvistaminen. Vastaisen uuteen hallintojärjestelmään ⁴⁾ siirtymisen johdosta n. s. kaupunginhallintokomitea ⁵⁾ antoi mietinnössään V ⁶⁾ kaupunginvaltuustolle m. m. ehdotuksen kaupunginkanslian ja kiinteistötoimiston palkkasäännöiksi. Asiaa ensi kerran valtuustolle esiteltäessä se palautettiin ⁷⁾ komiteaan, jota kehoitettiin esittämään uudet tarkistettut ehdotukset, jotka oli laadittava ottaen huomioon, että kaupunginkanslian ja kiinteistötoimiston viranhaltijoiden palkkain tuli vastata kaupungin muille viranhaltijoilleen maksamia palkkoja. Kaupunginhallintokomitean annettua mietinnössään VII ⁸⁾ uuden ehdotuksen mainituiksi palkkasäännöiksi kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁹⁾ ne muutoksitta samalla kumoten rahatoimikamarin, sosialilautakunnan ja maatalouslautakunnan palkkasäännöt.

Kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajain palkka- ja eläke-edut. Kaupunginhallituksen ja kaupunginkanslian johtosääntöjen hyväksymisen ¹⁰⁾ yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾ kaupunginhallintokomitean mietinnössään III ¹²⁾ tekemän ehdotuksen mukaisesti vahvistaa kaupunginjohtajan vuosipalkan 180,000 markaksi, mihin tulisi lisäksi 30,000 markkaa edustusvaroja, sekä apulaiskaupunginjohtajain palkat 144,000 markaksi kullekin, kaikki tammikuun 1 p:stä 1931 lukien. Sitä paitsi oikeutettiin, samoin komitean ehdotuksesta, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat 3, 6 ja 10 vuoden palvelusajan jälkeen saamaan ikäkorotusta 6 % peruspalkasta kunakin kertana sekä eläke samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin muut viranhaltijat.

Kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkajärjestelyn lykkääminen. Koska se kolmivuotiskausi, jonka ajaksi kaupunginvaltuusto v. 1927 oli vahvistanut ¹³⁾ kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkat, päättyi v:n 1930 lopussa, rahatoimikamari oli antanut palkkakomiteansa tehtäväksi harkita, mitä muutoksia olisi tehtävä voimassa oleviin palkkoihin, ja tällöin lausunnot sääntönä, ettei kamari ollut havainnut olevan syytä ehdottaa yleistä palkkojen korottamista, vaan ainoastaan huomattujen epäkohtien poistamista.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 34 §. — ²⁾ S:n 7 p. toukok. 32 §. — ³⁾ S:n 11 p. kesäk. 45 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 140. — ⁵⁾ S:n v:n 1928 kert. s. 149, v:n 1929 kert. s. 146 ja tätä kert. s. 179. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 32. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 29 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 40. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 49 ja 50. — ¹⁰⁾ Ks. tätä kert. s. 145. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 38 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 18. — ¹²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ¹³⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 50.

Kaupungin eri hallintoelinten laadittua kamarin kehoituksesta ehdotukset alaistensa viranhaltijain ja työntekijäin palkkaolojen järjestämiseksi v:n 1931 alusta palkkakomitea antoi kamarille mietintönsä ¹⁾, johon liittyi ehdotus virkojen uudeksi luokitteluksi ja kaupungin työntekijäin minimipalkkatariffiksi. Kamari yhtyi komitean ehdotukseen muutamin muutoksien ja ehdotti sen jälkeen kaupunginvaltuustolle tekemässään esityksessä ²⁾:

1) että hammaspoliklinikan avustavat ja ylimääräiset assistentit sekä vahtimestari, kunnalliskodin sikalan lämmittäjä sekä rakennuskonttorin kanslian sihteeri asetettaisiin komitean ehdotuksen mukaisesti vakinaiselle vuosipalkalle, jolloin mainitut assistentit samalla määrättäisiin 3 ja rakennuskonttorin kanslian sihteeri 1 kielitaitoluokkaan kuuluviksi;

2) että komitean ehdotus virkojen luokittelusta hyväksyttäisiin erinäisin kamarin ehdottamin muutoksien;

3) että viisi kaupunginorkesterin soittajaa siirrettäisiin orkesterinjäsenten C-ryhmään ja heille koko vuodelta suoritettaisiin 2,300 markan kuukausipalkka;

4) että rahatoimikamari ja sittemmin kaupunginhallitus oikeutettaisiin sellaisissa tapauksissa, jolloin luontoisetujen korvaaminen käyvän arvon mukaisesti huomattavasti vähentäisi viranhaltijan rahapalkkaa, soveltamaan alempaa arviointia enintään viiden vuoden ylimenokauden aikana;

5) että komitean ehdottama kaupungin työntekijäin minimipalkkatariffi hyväksyttäisiin;

6) että vähemmän työkykyisiä työntekijöitä palkattaessa minimipalkkatariffia asianomaisen lautakunnan päätöksen mukaan saisi alittaa enintään 10 %, jolloin jo työssä olevien työntekijäin palkkoja oli vähennettävä viikon kuluttua siitä, kun heille oli asiasta ilmoitettu;

7) että kaupungin töiden maksimipalkkatariffin laatiminen annettaisiin kaupunginhallituksen tehtäväksi asianomaisen lautakunnan ehdotuksen mukaisesti;

8) että urakkatyötariffin vahvistaminen uskoittaisiin asianomaiselle lautakunnalle; sekä

9) että edellä ehdotetut kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkoja koskevat määräykset tulisivat voimaan tammikuun 1 p:nä 1931 ja pysyisivät voimassa, kunnes kaupunginvaltuusto päättäisi toisin.

Ottamatta palkkajärjestelmään ehdotettuja muutoksia harkittavakseen kaupunginvaltuusto asian esittelyssä päätti ³⁾ vahvistaa tammikuun 1 p:ään 1931 voimassa olevat kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin palkkoja koskevat määräykset olemaan edelleen voimassa heinäkuun 1 p:ään 1931 asti.

Kansakoulunopettajien ikäkorotuksia koskeva valitus. Joukko suomenkielisten kansakoulujen opettajia oli valittanut läänin maaherralle kaupunginvaltuuston v. 1928 tekemästä päätöksestä ⁴⁾, jolla oli hylätty heidän anomuksensa yhteensä 103,043 markan korvauksen myöntämisestä siitä, että kaupunki ei ollut heidän ikäkorotuksiaan laskettaessa ottanut huomioon sitä aikaa, jolloin he olivat hoitaneet vastaavanlaisia toimia muissa kunnissa. Maaherra, jonka mielestä valittajilla oli oikeus ikäkorotusten saamiseen v:n 1922 elokuun 1 p:n ja v:n 1924 heinäkuun 31 p:n väliseltä mutta ei viimeksimainitun päivän jälkeiseltä ajalta, oli sen jälkeen v. 1930 tekemällään päätöksellä velvoittanut kaupungin maksamaan opettajille J. Tarpilalle ja V. Airanteelle

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29, liite I. — ²⁾ S:n n:o 29. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 45 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 60.

2,880 markkaa kummallekin, opettajille S. A. Knaapille ja O. Juholalle kummallekin 1,920 markkaa sekä opettajille V. O. Alanteelle, A. Sainiolle, J. Koivusalolle, S. Rekolalle ja V. Sepälle kullekin 960 markkaa eli kaikkiaan 14,400 markkaa 5 %:n korkoineen joulukuun 12 p:stä 1928 lukien. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ maaherralle v. 1929 antamassaan selityksessä²⁾ esitetyin perustein valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellä mainitusta maaherran päätöksestä.

Korkeimman hallinto-oikeuden pyydettyä kaupunginvaltuuston selitystä asiasta sen johdosta, että mainitut kansakoulunopettajatkin olivat valittaneet maaherran päätöksestä, valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti³⁾ korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettavassa selityksessään toistaa sen, mitä oli lausunut maaherralle aikaisemmin antamassaan selityksessä ja hallinto-oikeudelle antamassaan valituskirjelmässä, sekä anoa, että mainittujen opettajien valitus hylättäisiin.

Hyväksytyt palkankorotusanomukset. Bengtsårin koulukodin saatua oman valaistus- ja voimakeskuksen, jonka hoito vaati suurempaa taitoa, kaupunginvaltuusto lastensuojelulautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua päätti⁴⁾ siirtää mainitun koulukodin paraikaa avoinna olevan lämmittäjä-mekanikontoimen 4 palkkaluokasta 5:nteen huhtikuun 1 p:stä lukien.

Kansanpuistojen jaoston ehdotuksesta rahatoimikamari oli yleisistä käyttövaroistaan myöntänyt tarvittavan lisämäärärahan ammattitaitoisen puutarhurin palkkaamiseksi Korkeasaaren kaitsijaksi toukokuun 1 p:stä vuoden loppuun ja tällöin velvoittanut tämän johtamaan sekä Korkeasaaren että myöskin kaupungin muiden kansanpuistojen puutarhoita. Siihen katsoen, että kyseisen kaitsijantoimen haltijalta näin ollen oli vaadittava huomattavasti suurempi pätevyys kuin ennen, kamari esitti, että mainittu toimi tammikuun 1 p:stä 1931 lukien siirrettäisiin 5 palkkaluokasta 7:nteen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ esityksen.

Evätty palkankorotusanomus. Erinäisten uusien toimien perustamista kaasulaitokseen koskevan esityksen⁶⁾ yhteydessä kaupungin teknillisten laitosten hallitus anoi, että kaasulaitoksen jakeluinsinööri, siihen asti johtotyöinsinööriksi nimitetty, siirrettäisiin 16 palkkaluokasta 17:nteen ja saman laitoksen avustava johtotyöinsinööri johtotyöinsinööri-nimisenä 13 palkkaluokasta 15:nteen. Lausunnossa, jossa vaadittiin, että asia ratkaistaisiin tulevan yleisen palkkain järjestelyn yhteydessä, kaupunginvaltuusto epäsi⁷⁾ hallituksen anomuksen.

Vapautus nostetun liian suuren palkkamäärän maksamisesta takaisin. Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulainen A. Leinonen, joka mainitun konttorin menoarviossa olevan erehdyksen vuoksi oli saanut nostaa vuoden kuutena ensimmäisenä kuukautena palkkamäärän, joka oli yhteensä 2,300 markkaa hänelle kuuluvaa palkkaa suurempi, anoi kaupunginvaltuustolta vapautusta mainitun määrän takaisinmaksamisesta. Toisen kaupunginvoudin puollettua anomusta, mutta rahatoimikamarin esitettyä sen hylättäväksi katsoen, että määrä oli suoritettava sopivissa erissä takaisin kaupunginkassaan, valtuusto hyväksyi anomuksen⁸⁾.

Kaupungin hallitusten y. m. palkkiosäntöjen muutokset. Tulevan uuteen

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 6 §. — ²⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 71. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. huhtik. 30 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. elok. 9 §. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. s. 171. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 27 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. helmik. 34 §.

hallintojärjestelmään¹⁾ siirtymisen johdosta kaupunginhallintokomitea teki mietinnössään V²⁾ kaupunginvaltuustolle esityksen m. m. kaupunginhallituksen vuodeksi valittujen jäsenten palkkioista ja kiinteistölautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioista sekä tämän aiheuttamista muutoksista valtuuston kesäkuun 12 p:nä 1929 tekemään päätökseen kaupungin hallitusten y. m. hallintoelinten sekä valiokuntain ja komiteain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkioista (n. s. palkkiosääntöön). Sen jälkeen kun kaupunginhallintokomitean ehdotusta sen mietinnössä VII³⁾ oli täydennetty ehdotuksella satamahallituksen puheenjohtajan palkkiosta, valtuusto hyväksyi⁴⁾ komitean ehdotuksen sellaisin muutoksin, että kaupunginhallituksen jäsenten 6,000 markaksi ehdotettu vuosipalkka jätettiin siitä pois.

Raastuvanoikeuden puheenjohtajien palkkioiden korottaminen. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto korotti⁵⁾ raastuvanoikeuden osastojen puheenjohtajien vuosipalkkion 8,000 markasta 12,000 markkaan v:n 1931 alusta lukien.

Maidontarkastamon näytteidenottajain kesälomasijaisten palkkiot. Terveystenhoitolautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ terveydenhoitomenoihin varatuista käyttövaroistaan 5,700 markan määrärahan maidontarkastamon näytteidenottajain kesälomasijaisten pakkaamiseksi.

Evätyt anomuksen korvauksen suorittamisesta kaupunginkamreerinviran hoitamisesta. Tarkastaja O. Paldanin tekemän anomuksen, että hänelle myönnettäisiin 4,608:35 markan korvaus siltä ajalta, jonka hän useissa erissä määrärahan mukaan oli toiminut v. t. kaupunginkamreerina, mitä anomusta rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto epäsi⁷⁾.

Ylimääräistä palkkiota koskevan anomuksen epäminen. Ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarin K. A. Wibergin esittämän anomuksen palkkion saamisesta ylimääräisestä työstä, minkä hän oli suorittanut vahtimestarintöimensä yhteydessä, ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta ja rahatoimikamari esittivät hylättäväksi, ja tämän mukaisesti kaupunginvaltuusto sen epäsi⁸⁾.

Kaupungin kunnallissairaalain uusi hoitomaksutaksa. Erinäisten muutosten tekemisen kaupungin sairaalain hoitomaksutaksaan käytyä välttämättömäksi sen johdosta, että kunnan mieli- ja tuberkuloosisairaloille oli myönnetty valtionavustusta, kaupungin sairaalain hallitus oli katsonut toivottavaksi, että hoitomaksutaksa kokonaisuudessaan tehtäisiin näiden muutosten kanssa yhdenmukaiseksi, ja oli sen johdosta laadittanut ehdotuksen uudeksi tällaiseksi taksaksi. Paitsi sellaisia muutoksia, jotka olivat valtionavustuksen saamisen edellytyksenä, sisältyi ehdotukseen Kivelän sairaalan yleisen osaston päivämaksun korottaminen 13 markasta 15 markkaan aikuisilta ja 6:50 markasta 10 markkaan lapsilta, jota paitsi siitä oli poistettu määräys, että kaupungissa hengille kirjoitetun henkilön, jota yhteen jaksoon oli hoidettu 30 päivää yleisessä salissa, oli sen jälkeiseltä ajalta suoritettava ainoastaan 75 % päivämaksusta. Hallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että sen ehdotus hyväksyttäisiin ja uusi taksa tulisi voimaan tammikuun 1 p:nä 1931. Kaikissa kohdin puoltaen hallituksen anomuksen hyväksymistä rahatoimikamari samalla ehdotti, että valtuusto hankkisi lääkintöhallituksen hy-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 140. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 32. — ³⁾ S:n n:o 40. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 4 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 71. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 9 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. kesäk. 29 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. helmik. 19 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. huhtik. 28 §.

väksymisen taksalle ja anoksi läänin maaherralta sen vahvistamista. Asiaa esiteltäessä valtuusto päätti¹⁾ omasta puolestaan hyväksyä hallituksen taksehdotuksen sellaisin muutoksin, että mainittu määräys 25 %:n maksunalennuksesta yli 30 päivän hoidosta pysytettiin, sekä edellä mainitun tarkoituksin lähettää ehdotuksen lääkintöhallitukselle ja maaherralle. Sen lisäksi oli, vedoten toukokuun 16 p:nä 1930 annettuun, erinäisille sairaaloille ja synnytyslaitoksille kuuluvien hoitomaksujen ulosottoa koskevaan asetukseen, sisäasiainministeriöltä anottava, että kyseiset sairaalat oikeutettaisiin helmikuun 27 p:nä 1897 annetun asetuksen lähemmin määräämässä järjestyksessä ilman tuomiota tai päätöstä ulosmittauttamaan asianomaisen virkamiehen maksettaviksi määräämät hoitomaksut.

Taksa eläinten hoidosta kaupungin eläintenhuoltolaitoksessa. Kaupunginvaltuusto oli v. 1928 oikeuttanut²⁾ rahatoimikamarin jonkun laillistetun eläinlääkärin kanssa tekemään sopimuksen sen eläintenhuoltolaitoksen ylläpitämisestä, minkä valtuusto oli päättänyt perustaa, ja antanut terveydenhoitolautakunnan tehtäväksi laatia ehdotuksen kyseiseen sopimukseen otettaviksi, laitoksen käyttöä koskeviksi määräyksiksi. Sen johdosta kamari v. 1930 teki sopimuksen³⁾ eläinlääketieteen tohtori H. Söderlundin kanssa laitoksen ylläpidosta mainitun lautakunnan esittämin ehdoin. Ilmoittaen tämän valtuustolle kamari esitti, että maksu laitoksessa hoidetuista sairaista, loukkaantuneista tai eristetyistä eläimistä vahvistettaisiin 10 markaksi vuorokaudelta ja maksu talteenotetuista, omistajaa tai hoitajaa vailla olevista eläimistä 30 markaksi kerta kaikkiaan, sekä että näille maksuille hankittaisiin asianmukainen läänin maaherran vahvistus. Valtuusto hyväksyi⁴⁾ kamarin esityksen. Myöhemmin ilmoitettiin, että maaherra kesäkuun 17 p:nä oli vahvistanut hyväksytyin taksan, minkä jälkeen valtuusto päätti⁵⁾, että se⁶⁾ julkaistaisiin kunnallisessa asetuskokoelmassa.

Puhtaanapitomaksujen uudet veloittustariffit. Rahatoimikamari oli kaupungin v:n 1930 talousarvioehdotuksen laatimisen yhteydessä kehoittanut puhtaanapitohallitusta harkitsemaan, eikö olisi syytä kiinteistöjen ja katuosuuksien puhtaanapitomaksujen veloittamisen perusteiden muuttamiseen. Tämän johdosta hallitus laati kaksi tariffiehdotusta, joista toinen käsitti kiinteistöjen puhtaanapidosta kannettavat maksut ja oli tarkoitettu korvaamaan paraikaa voimassaolevan tariffin ja toinen, kokonaan uusi, katujen puhtaanapidosta kannettavat maksut. Kiinteistöjen puhtaanapitomaksujen tariffi oli laadittu sen kokemuksen perusteella, joka oli saatu kolmen viimeisen vuoden yksityiskohtaisen tilaston avulla, ja sen tarkoituksena oli kiinteistöjen veloittaminen oikeudenmukaisemmin niihin kerääntyvien erilaisten jätteiden todellisten määrien mukaisesti, ja siinä oli otettu huomioon myöskin jäteastioiden sijoitus ja niiden etäisyydet purkauspaikoilta. Tässä ehdotuksessa jätteet oli jaettu viiteen ryhmään, nimittäin talous-, hiili- ja koksijätteisiin, hevoslantaan, makkilantaan, hajoituskaivojätteisiin sekä muihin jätteisiin. Katujen puhtaanapidon tariffiehdotuksessa maksut taas oli arvioitu ottaen huomioon katuosuuksien pinta-alat ja niiden liikenteen vilkkaus. Lumenkuljetusmaksut eivät ehdotukseen sisältyneet, koska ne oli tarkoitettu laskettaviksi kuormaluvun mukaan kuten ennenkin. Hallituksen laskelmien mukaan tulot kiinteistöjen ja katuosuuksien puhtaanapidosta, mitkä v:lta 1930 oli arvioitu

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 30 §. — ²⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 124. — ³⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 19. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 2 p. huhtik. 17 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. lokak. 4 §. — ⁶⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 20.

4,600,000 ja 1,270,000 markaksi, olisivat kyseisenä vuonna nousseet n. 5,000,000 ja 1,400,000 markkaan, jos ne olisi veloitettu uusien tariffien mukaan. Rahatoimikamarin puolestaan puollettua ehdotettujen tariffien hyväksymistä valmisteluvaliokunta palautti asian puhtaanapitohallitukselle anoen lähempää selvitystä siitä, oliko puhtaanapitomaksuja määriteltäessä välttämätöntä soveltaa niin eriteltyä asteikkoa kuin hallitus oli esittänyt sekä siinä ottaa huomioon kuljetusmatkat ja miten maksuperusteet edellä mainitussa suhteessa oli järjestetty ulkomailla. Sen jälkeen puhtaanapitohallitus lähetti kaupunginvaltuustolle puhtaanapitolaitoksen johtajan lausunnon, missä hän antoi perusteellisen selvityksen asiaan kuuluvista seikoista. Valtuusto hyväksyi ¹⁾ sen jälkeen hallituksen tariffiehdotukset muutoksitta.

Eväyty esitys pääsymaksujen käytäntöönottamisesta Hietaniemen uimarannalla. Rahatoimikamari jätti kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, olisiko Hietaniemen uimarannalla, mihin pääsy siihen asti oli ollut maksuton, alettava kantaa pääsymaksuja, jotta uimarannan kaupungille aiheuttamat menot edes jossain määrin peittyisivät. Jos maksu olisi 1 markka kultakin 10 vuotta vanhemmalta henkilöltä, kertyisi pääsymaksuja kamarin laskelmien mukaan yhteensä n. 300,000 markkaa vuosittain. Kamari oli ottanut tämän määrän v:n 1931 talousarvioehdotukseensa uimarannan arviotulojen joukkoon, jolloin nämä olivat nousseet 450,000 markkaan; vastaavat menot oli merkitty 550,000 markaksi. Valtuusto hylkäsi ²⁾ kamarin esityksen.

Lisämääräraha maistraatille. Maistraatin esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ yleisistä käyttövaroistaan 10,000 markan lisäyksen maistraatin tarverahamäärärahaan.

Tilapäisen henkilökunnan palkkaaminen ensimmäisen kaupunginvoudin konttoriin. Ensimmäisen kaupunginvoudin esityksestä sekä maistraatin ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 15,600 markan määrärahan, mikä osoitettaisiin rahatoimikamarin yleisistä käyttövaroista, tilapäisen henkilökunnan palkkaamiseksi ensimmäisen kaupunginvoudin konttoriin syyskuun 1 p:stä lukien.

Määräraha raastuvanoikeuden uutta osastoa varten. Kaupunginvaltuustolle tekemässään esityksessä uuden osaston perustamisesta raastuvanoikeuteen v:n 1931 alusta yhteinen raastuvanoikeus oli arvioinut uuden osaston vuotuiset ylläpitokustannukset, lukuunottamatta kuluja istuntohuoneistosta, seuraavasti:

Puheenjohtaja, palkkio	Smk	12,000: —
Puheenjohtajan sijainen, palkkio	»	76,200: —
Varapuheenjohtaja »	»	76,200: —
Ylimääräinen oikeusneuvosmies, palkkio	»	54,000: —
» rikosasiain notaari »	»	34,800: —
» kaupunginviskaali »	»	48,000: —
2 ylimääräistä kaupunginpalvelijaa, palkkio à 25,200	»	50,400: —
Puheenjohtajan kesälomasijainen, palkkio (lisäys)	»	1,000: —
Puheenjohtajaksi määrätyn neuvosmiehen sijaisen kesälomasijainen, palkkio	»	2,000: —
Varapuheenjohtajan kesälomasijainen, palkkio	»	2,000: —
Ylimääräisen oikeusneuvosmiehen kesälomasijainen, palkkio	»	2,000: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 12 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 32. — ²⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 6 §. — ³⁾ S:n 8 p. lokak. 6 §. — ⁴⁾ S:n s:n 16 §.

Ylimääräisen rikosasiainnotaarin kesälomasijainen, palkkio	Smk	1,500: —
Ylimääräisen kaupunginviskaalin kesälomasijainen	»	2,000: —
2 ylimääräisen kaupunginpalvelijan kesälomasijaiset, palkkio à 1,000: —	»	2,000: —
Yhteensä Smk		364,100: —

Rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ muuten pääkohdittain hyväksyen²⁾ esityksen myöntää raastuvanoikeuden ehdotetun uuden osaston ylläpitämiseen v. 1931 364,100 markan määrärahan.

Lisämääräraha raastuvanoikeudelle. Raastuvanoikeuden lomakevaraston tarpeelliseksi havaittua uudistamista ja täydentämistä varten kaupunginvaltuusto yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua myönsi³⁾ yleisistä käyttövaroistaan 25,000 markan lisäyksen raastuvanoikeuden painatus- ja sidontakustannusten määrärahaan.

Yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto niinikään myönsi⁴⁾ yleisistä käyttövaroistaan 20,000 markan lisäyksen raastuvanoikeuden tarverahamäärärahaan.

Lisämääräraha kaupunginvaltuuston istuntosalin ja kanslian vuokraa varten. Vuosivuokrien kohoamisen vuoksi kaupunginvaltuusto valmisteluvaliokunnan esityksestä myönsi⁵⁾ vuoden tilierotuksesta 38,750 markan lisäyksen valtuuston istuntosalin ja kanslian vuokramäärärahaan.

Lisämääräraha tilastokonttorille. Tilastokonttorin esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ kaupungin finanssitalaston laatimiseksi tilastollista päätoimistoa varten yleisistä käyttövaroistaan 15,000 markan lisäyksen konttorin tilapäisen työvoiman määrärahaan.

Lisämääräraha työnvälitystoimistolle. Työnvälitystoimiston johtokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁷⁾ yleisistä käyttövaroistaan 34,900 markan lisäyksen toimiston tilapäisen työvoiman määrärahaan. Lisäyksen tarkoituksena oli tehdä mahdolliseksi palkata kaksi ylimääräistä apulaista mies- ja yksi naisosastolle sekä ylimääräinen vahtimestarinapulainen, joilla kullakin olisi 1,600 markan kuukausipalkka, kesäkuun 1 p:stä lukien vuoden loppuun.

Kotitalousneuvonnan laajentaminen Vallilassa. Sosialilautakunta lähetti omine puoltolauseineen kaupunginvaltuustolle lautakunnan kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunnan laatiman esityksen kotitalousneuvontatyön laajentamisesta Vallilassa. Tähän tarkoitukseen johtokunta anoi saada käyttää erästä korttelissa n:o 585, Mäkelänkadun tontilla n:o 45 sijaitsevan Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiön n:o 4 uudisrakennuksen siihen asti käyttämättä ollutta huoneistoa, jonka kuntoonpanemiseen tätä tarkoitusta varten mainitulle yhtiölle olisi myönnettävä 200,000 markkaa. Kaluston ja opetusvälineiden hankkimiseen johtokunta sitä paitsi anoi 60,438 markan määrärahaa. Opettajina johtokunta etupäässä oli aikonut käyttää molempia jo toimivia kotitalousneuvoja ja heidän apulaisinaan erinäisiä tuntiopettajia. Laajennetun kotitalousneuvontatoiminnan vuosikuluja koskeva johtokunnan laskelma päätyi 122,300 markkaan, josta 52,300 markkaa huoneiston vuokraan. Rahatoimikamarin ehdotettua erinäisiä asian taloudellista puolta koskevia muutoksia kaupunginvaltuusto sen ehdotuksen mukaisesti päätti⁸⁾:

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. lokak. 11 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 154. — ³⁾ Valt. pöytäk. 27 p. elok. 5 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. marrask. 3 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. jouluk. 5 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. marrask. 7 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. elok. 16 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. kesäk. 29 §.

antaa edellä mainitusta uudisrakennuksesta varata kaikkiaan 250 m² kaupungin käytettäväksi kotitalousneuvontaa varten;

merkitä kaupungille 250 uutta mainitun rakennusosakeyhtiön osaketta, nimellisarvoltaan 500 markkaa kappaleelta eli yhteensä 125,000 markkaa;

myöntää yhtiölle 75,000 markan kiinnityslainan etuoikeuksin aikaisemman 7,308,000 markan kiinnityslainan jälkeen m. m. ehdoin, että uudesta lainasta vuosittain maksettiin 9 %, josta 7 ³/₄ korkoa ja 1 ¹/₄ % kuoletusta;

myöntää perustamiskustannuksiin v. 1930 60,438 markkaa; sekä

antaa rahatoimikamarille ja sosialilautakunnalle tehtäväksi ryhtyä näistä päätöksistä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Kyseisen huoneiston valmistuttua kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan anomuksesta ja rahatoimikamarin sitä puollettua osoitti ¹⁾ uutta neuvontatointaa varten kuluvaksi vuodeksi yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 21,900 markkaa, josta 13,500 markkaa vuokraan lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun ja 8,400 markkaa apulaisopettajien palkkaamiseen samaksi ajaksi.

Toimenpiteet järjestyksellisen vahvistamiseksi. Koska rikollisuuden suuri lisääntyminen oli herättänyt huolestumista kaupungin kunnallisten viranomaisten keskuudessa, rahatoimikamari teki kaupunginvaltuustolle esityksen asiasta. Järjestyksen ylläpito kuului tosin lähinnä valtiolle, mutta maan pääkaupungissa, missä vaarallisin rikollisuuden laji, nimittäin ammattimainen, oli suhteellisesti enimminkin levinnyttä, eivät kunnallisetkaan viranomaiset voineet pysyä toimeettomina, koska valtiolta säästäväisyysyistä näkyi jättävän poliisilaitoksen niitä lisävoimia ja apuneuvoja vaille, joita se tarvitsi voidakseen suojella kansalaisten henkeä ja omaisuutta. Järjestyksellisen uudelleenjärjestelykin oli jätetty toteuttamatta, vaikka useita ansiokkaita, tätä koskevia suunnitelmia olikin laadittu. Poliisitoimen järjestelyssä sovellettu periaate, että poliisin toimivalta ja velvollisuudet rajoittuivat sen hallintoalueeseen, vaikeutti rikollisten jälkien seuraamista, koska tutkimusten jatkaminen oli virkapiirin rajalla luovutettava toisiin käsiin. Varsinkin suurten rikosjärjestöjen tutkiminen kävi tällaisten olosuhteiden vallitessa erittäin vaikeaksi. Poliisiviranomaiset olivatkin jo kauan olleet selvillä järjestelmän vanhentuneisuudesta ja sen soveltumattomuudesta nykyisiin oloihin. Niinpä Helsingin poliisimestari oli tehnyt valtioneuvostolle poliisilaitoksen ja varsinkin rikospoliisin uudelleenjärjestelyä koskevan esityksen, mutta tuloksetta. Rahatoimikamari oli sen vuoksi ajatellut, että kaupungin taholta olisi tehtävä vakava muistutus kysymyksen ratkaisemisen jouduttamiseksi. Tässä tarkoituksessa kamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto pyytäisi sisäasiainministeriötä asettamaan komitean laatimaan ehdotusta poliisilaitoksen ja varsinkin rikospoliisin järjestämisestä uudelleen, mihin komiteaan Helsingin kaupunkikin saisi valita edustajan. Ennenkuin voitiin odottaa käytännöllisiä tuloksia komitean työstä, mikä parhaassakin tapauksessa veisi pitkän ajan, olisi kuitenkin korjattava vallitsevan järjestelmän suurimmat puutteet. Poliisimiehistön lukumäärä, joka v. 1909 oli n. 1,000 miestä, oli tähän aikaan vain 720 miestä, ja mainitun vuoden jälkeen kieltolain noudattamisen valvominen ja alati kasvava liikenne kuitenkin olivat huomattavasti lisänneet sen työtä. Seurauksena oli, että kaupunkia nyt voitiin pitää yhtenä maan huonoimmin vartioiduista paikkakunnista. Palkkojen riittämättömyyksen vaikeutti poliisilaitoksen toimintaa, koska pystyvä työvoima siirtyi ammatteihin ja työaloille, jotka olivat paremmin palkattuja, ja mie-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 29 §.

histön vaihtuvaisuus sen vuoksi oli tavattoman suuri. Valaistakseen työn ja rikollisuuden lisääntymistä viime vuosina kamari esitti erinäisiä poliisilaitoksen antamia tilastotietoja, jotka m. m. osoittivat, että v:sta 1925 v:een 1929 ilmoitettujen rikosten lukumäärä oli noussut 5,802:sta 7,996:een, rikoksen kautta menetetyn omaisuuden arvo 9,442,444 markasta 23,431,034 markkaan, takavarikoitujen väkijuomien määrä 100,581 litrasta 171,741 litraan sekä juopumuksesta pidätettyjen lukumäärä 18,630 henkilöstä 24,009 henkilöön. Kamari ei kuitenkaan tässä yhteydessä tahtonut tehdä mitään esitystä poliisihenkilökunnan lisäämisestä eikä sen palkkojen korottamisesta mutta korosti sen seikan tärkeyttä, että poliisilaitokselle oli hankittava riittävästi teknillisiä apuneuvoja, jolloin miehistön suurempi liikkuvaisuus ainakin osittain korvaisi sen vähälukuisuuden. Aivan välttämättömiksi laitokselle poliisimestari oli ilmoittanut alla mainitut moottorikulkuneuvot ja muut teknilliset apuneuvot, jotka edellyttivät seuraavia kustannuksia:

1 suurehko auto tarpeineen ja välineineen	Smk	90,000:—
1 rikospoliisivaunu » » »	»	95,000:—
2 patrulliautoa à 50,000 markkaa	»	100,000:—
1 kuorma-auto	»	45,000:—
6 moottoripyörää à 22,000 markkaa	»	132,000:—
Valonheittäjät ja lyhdyt	»	13,510:—
	<u>Yhteensä Smk</u>	<u>475,510:—</u>

Koska mitään toiveita ei ollut siitä, että valtiovalta ryhtyisi kyseisen tilanteen vaatimiin nopeisiin toimenpiteisiin, oli kamarin mielestä kaupungin hankittava tarvittavat välineet etukäteen luottaen siihen, että valtio merkitsisi osuutensa niiden kustannuksista tuleviin talousarvioihin. Tällainen menettely ei tosin ollut täysin vaaraton, mutta toiselta puolen asian lykääminenkin olisi laiminlyönti, jonka seuraukset kohdistuisivat etupäässä kaupunkiin ja sen asukkaihin. Kamari ehdotti sen vuoksi vielä, että kaupunginvaltuusto myöntäisi 475,510 markan määrärahan edellä mainittujen teknillisten välineiden ostoon kaupungin poliisilaitokselle ehdoin, että ne olisivat kaupungin omaisuutta kunnes valtion suoritettua $\frac{5}{7}$ hankintakustannuksista siirtyisivät poliisilaitokselle, sekä että mainittu määrä merkittäisiin v:n 1931 talousarvioon, mutta maksettaisiin ennakolta kaupunginkassasta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ pyytää valtioneuvostoa asettamaan komitean laatimaan ehdotusta poliisilaitoksen ja varsinkin rikospoliisin uudelleenjärjestämisestä sekä ryhtymään mitä pikimmin toimenpiteisiin kyseisten teknillisten välineiden hankkimiseksi kaupungin poliisilaitokselle ja samalla ilmoittaa kaupungin suostuneen suorittamaan niiden kustannuksista $\frac{2}{7}$.

Lausuntoja poliisilaitoksen määrärahoista. Läänin maaherra pyysi maistraatin välityksellä kaupunginvaltuuston lausuntoa kaupungin poliisimestarin tekemästä esityksestä, että 5,038 markan suuruinen ylimääräinen määräraha myönnettäisiin vuoteiden, vuodevaatteiden y. m. hankkimiseksi poliisilaitoksen suojelusastolle mielisairaita varten, ja että laitokselle ruokannosten hankkimiseen pidätetyille henkilöille varattua vuosimäärärahaa korotettaisiin 11,000 markkaa sekä lääkeaineiden ja sidetarpeiden hankkimiseen varattua määrärahaa 1,000 markkaa. Rahatoimikamarin ehdotuksesta val-

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 13 §.

tuusto päätti¹⁾ lausunnossaan puoltaa esitystä ja ilmoittaa, että kaupunki suostui $\frac{2}{7}$:lla ottamaan osaa mainittuihin kuluihin.

Poliisimestarin anottua maaherralta 125,000 markan lisäyksen myöntämistä poliisilaitoksen autojen, moottoripolkupyörien ja moottoriveneiden käyttö- ja kunnossapitomäärärahaan sekä 40,500 markan määrärahaa kahden uuden moottoripyörän hankkimiseen kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti²⁾ pyydetyssä lausunnossa samaten ilmoittaa kaupungin suostuvan suorittamaan $\frac{2}{7}$ kyseisistä kustannuksista.

Sitten kun poliisimestari oli maaherralta anonut 7,500 markan määrärahan myöntämistä vuodevaatteiden hankkimiseen poliisimiehistöle valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti³⁾ siltä vaaditussa lausunnossa niinkään ilmoittaa kaupungin suostuvan $\frac{2}{7}$:lla osallistumaan mainittuihin kustannuksiin.

Sen johdosta, että poliisilaitoksen keskusosastoa kesäkuun alusta oli laajennettu kahdella huoneella, poliisimestari oli lisäksi anonut maaherralta, että laitokselle myönnettäisiin 9,198 markan määräraha vuoteiden ja vuodevaatteiden hankkimiseksi näihin uusiin huoneisiin ja 525 markan määräraha huoneiden siivoamista varten sekä että siivousmäärärahaa v:n 1931 alusta korotettaisiin 900 markkaa vuodessa. Tässäkin tapauksessa valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti⁴⁾ siltä vaaditussa lausunnossa ilmoittaa, että kaupunki suostui suorittamaan $\frac{2}{7}$ kustannuksista.

Myöskin poliisimestarin tekemää esitystä 37,000 markan määrärahan myöntämisestä kymmenen uuden puhelinosaakkeen ja -koneen hankkimiseen poliisilaitoksen tarpeisiin sekä laitoksen puhelinten kunnossapitoon varatun vuosimäärärahan korottamisesta 4,000 markalla valtuusto puolsi päättäen⁵⁾ rahatoimikamarin ehdotuksesta ilmoittaa kaupungin olevan suostuvaisen $\frac{2}{7}$:lla osallistumaan näihin kustannuksiin.

Rahatoimikamarin puollettua asiaa valtuusto lopuksi ehdotti⁶⁾ hyväksyttäväksi poliisimestarin esityksen 8,365 markan määrärahan myöntämisestä poliisikonstaapelien osoitekirjan uuden, täydennetyn painoksen painattamiseen, jota paitsi kaupungin ilmoitettiin suostuvan suorittamaan $\frac{2}{7}$ näistä kustannuksista.

Ylimääräisen palveluksen korvaaminen poliisilaitoksen viranhaltijoille. Valtioneuvoston evättyä Helsingin poliisiyhdistyksen esittämän kaupungin poliisimestarin ja läänin maaherran puoltaman anomuksen poliisilaitoksen toimenhaltijain suorittaman ylityön korvaamisesta, poliisimestari oli rahatoimikamarilta anonut, että tämä ottaisi harkittavakseen, kävikö tällaisen korvauksen myöntäminen kaupungin varoista päinsä. Poliisimestarin kirjelmään liittyi luettelo 511:stä poliisilaitoksen palveluksessa olevasta henkilöstä, joita viime aikoina oli määrätty ylimääräiseen virantoimitukseen; ensi sijassa oikeutetuiksi saamaan kyseinen korvaus katsottiin näistä virkapukua käyttävät vanhemmat ja nuoremmat komisariat, ylikonstaapelit, tarkastuskonstaapelit sekä vanhemmat ja nuoremmat konstaapelit eli yhteensä 360 toimenhaltijaa.

Tämän johdosta kamari teki kaupunginvaltuustolle asiasta esityksen, jossa se tilastoaineistoon vedoten ilmoitti m. m., että sen mielestä Helsingin poliisilaitos lähinnä valtion liiallisen säästäväisyyden vuoksi jo kauan oli toiminut vaikeissa olosuhteissa jääden sekä miehistön lukumäärään että

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. kesäk. 3 §. — ²⁾ S:n 17 p. syysk. 8 §. — ³⁾ S:n 8 p. lokak. 7 §. — ⁴⁾ S:n 8 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. lokak. 6 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. marrask. 1 §.

varusteihinsa katsoen jälkeen yleisestä kehityksestä. Rikollisuuden kasvaminen oli lisännyt järjestysvallan työtä, ja uusi alkoholilainsäädäntö sekä kasvavan katuliikenteen valvonta olivat sitäpaitsi vapaussodan jälkeen aiheuttaneet lisätehtäviä poliisilaitokselle. Näytti olevan henkilökohtaisten uhrausten ja antaumuksella suoritetun työn tulos, että poliisilaitos kaikesta huolimatta yleensä oli suorittanut tehtävänsä hyvin. Kamari tosin oli tietoinen siitä, että anomuksen hyväksymiseen liittyi periaatteellisia vaikeuksia, koska kyseinen korvaus olisi valtion suoritettava palkkauserä, johon kaupungin olisi otettava osaa vain $\frac{2}{7}$:lla, mutta kamari katsoi kuitenkin, ettei kaupunki voinut jättää huomioonottamatta niitä henkilökohtaisia uhrauksia, joita poliisilaitoksen toimenhaltijat viime aikoina olivat tehneet kaupungin asukkaiden turvaamiseksi. Sen vuoksi kamari katsoi, että kaupungin oli osoitettava tähän tarkoitukseen 200,000 markan määräraha eli n. $\frac{2}{7}$ siitä määrästä, joka poliisimestarin mielestä oli suoritettava ensi sijassa korvaukseen oikeutetuille henkilöille. Tätä suoritetun ylimääräisen työn korvausta oli pidettävä tilapäisenä, poikkeuksellisten olojen aiheuttamana, eikä se oikeuttaisi vastedes saamaan vastaavaa korvausta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti myöntää vuoden tilierotuksesta 200,000 markkaa jaettavaksi poliisimestarin harkinnan mukaan ylimääräisenä korvauksena ja tunnustuksena niille poliisipäällystöön ja -miehistöön kuuluville henkilöille, jotka viime aikoina olivat harvinaisen suuressa määrin joutuneet suorittamaan ylityötä.

Poliisilaitoksen etsivän osaston pidätettyjen säilytysluoneissa vallitsevien olosuhteiden parantaminen. Ensimmäisen kaupunginlääkäriin toimittaman tutkimuksen jälkeen terveydenhoitolautakunta esitti kaupunginvaltuustolle, että poliisilaitoksen etsivän osaston pidätettyjen säilytysluoneita suurennettaisiin, että mainitulle osastolle hankittaisiin vaatevarasto, jotta pidätetyt kylvyn jälkeen voitaisiin pukea laitoksen vaatteisiin joiksikin vuorokausiksi, joiden aikana heidän omat vaatteensa desinfioidaisiin, sekä että kysymys ruoan hankkimisesta pidätetyille järjestettäisiin tyydyttävällä tavalla. Poliisimestari ilmoitti sen jälkeen annetussa lausunnossa m. m., että keskuspoliisi-osastolla vallitseva tilanpuute oli poistettavissa vain rakentamalla uusi poliisitalo, sekä että useita uusia vaatekertoja hankittaisiin etsivälle osastolle sikäli kuin määrärahat siihen riittivät. Professori C. Tigerstedt oli pyynnöstä laatinut pidätettyjen ruokajärjestysehdotuksen, jonka mukaan ruoka kaupungin keskuskeittolasta tuotettuna tulisi maksamaan 8 markkaa henkilöä kohden päivässä. Kun pidätettyjen ruoka siihen aikaan maksoi vain 4:50 markkaa henkilöä kohden päivässä, ei kyseisen ruokajärjestyksen toteuttaminen kuitenkaan käynyt päinsä ilman poliisilaitoksen ruokamäärärahan huomattavaa lisäämistä.

Kaupunginvaltuustolle antamassaan lausunnossa rahatoimikamari ilmoitti m. m. asettaneensa komitean valmistelemaan kysymystä uuden keskuspoliisitalon rakentamisesta sekä aikovansa v:n 1931 talousarvioehdotukseen merkitä määrärahan etsivällä osastolla vallitsevien olosuhteiden parantamiseksi, jolloin valtioneuvostolta oli anottava säädetyin osan myöntämistä näistä menoista. Suunnitellut parannukset koskivat niin suuren vaatevaraston hankkimista, että pidätettyjen vaatteita voitiin vaihtaa, desinfioida ja puhdistaa syöpäläisistä, sekä keskuskeittolan johtokunnan laatiman uuden ruoka-

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 16 §.

järjestyksen ottamista käytäntöön, jonka mukaan kustannukset nousisivat 6 markkaan 50 penniin henkilöä kohden päivässä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti esittää sisäasiainministeriölle, että poliisilaitoksen vaatevaraston lisäämiseen myönnettäisiin 3,000 markan, pidätettyjen vaatteiden desinfioimiseen 15,000 markan ja kuljetusrattaiden ja -astioiden hankkimiseen laitokselle 2,500 markan määräraha sekä että laitoksen ruokamääräraha korotettaisiin 65,000 markasta 84,500 markkaan; jos nämä määrarahat myönnettäisiin, osallistuisi kaupunki $\frac{2}{7}$:lla siitä aiheutuviin kustannuksiin.

Terveystenhoitoon varattujen määrärahojen lisääminen. Terveystenhoitolautakunta anoi kaupunginvaltuustolta erinäisiin kyseisen vuoden talousarvioon otettuihin terveystenhoitomäärärahoihin yhteensä 155,100 markan lisäystä ilmoittaen lisäksi, että Satakunnan parantolan kirurgisen lastenosaston ja diakonissalaitoksen kirurgisen lastenosaston määrärahoista jäisi yhteensä n. 250,000 markan säästö, minkä takia näiden tileiltä voitaisiin siirtää varoja joihinkin niistä määrärahoista, joiden lisääminen oli tarpeen. Rahatoimikamarin ehdotettua, että joitakin pienehköjä määriä, yhteensä 15,000 markkaa, täten siirrettäisiin erinäisiin määrärahoihin, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ hyväksyä tämän ehdotuksen myöntää kamarin asiaa puollettua vielä seuraavat lisäykset talousarvion määrärahoihin, nimittäin terveystenhoitolautakunnan tarverahoihin 500 markkaa, tilapäistä työvoimaa varten 5,000 markkaa, maidontarkastamon lämpömäärärahaan 1,600 markkaa, mainitun aseman valaistusmäärärahaan 1,800 markkaa, sen tarverahoihin 5,000 markkaa ja sen vaatteiden pesua varten 1,000 markkaa, terveystoimimusten laboratorion lämpömäärärahaan 1,200 markkaa, terveystoimimusten lääkkeisiin ja sairaanhoitotarvikkeisiin 1,000 markkaa, lihantarkastamon vaatteiden pesua varten 1,500 markkaa, tuberkuloosihuoltotoimiston suoranaisiin avustuksiin 120,000 markkaa, kunnallisen hammaspoliklinikan kalustomäärärahaan 1,000 markkaa sekä saman poliklinikan tarverahoihin 500 markkaa eli yhteensä 140,100 markkaa, mitkä määrät oli otettava terveystenhoitomenoihin varatuista valtuuston käyttövaroista.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto vielä myönsi³⁾ terveystenhoitolautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin asiaa puollettua vuoden tilierotuksesta 8,500 markan lisäyksen matka- ja kuljetuskustannusten määrärahaan sekä 15,000 markan lisäyksen tilapäisen työvoiman määrärahaan.

Kaupungin liittyminen parantolahankkeisiin. Kaupungin sairaalain hallitus teki kaupunginvaltuustolle esityksen kaupungin liittymisestä kahteen parantolahankkeeseen, nimittäin Nurmijärven pitäjään suunniteltuun Uudenmaan suomenkielisten kuntain keuhkotautiparantolaan ja Lohjan harjulle aiottuun Mjölbbollstad sanatorium nimiseen parantolaan. Hallitus ilmoitti m. m., että kaikki kaupungin uuden tuberkuloosisairaalan aikuisille varatut hoitopaikat jo olivat käytännössä. Osa sen potilaista oli toipilaita, joilla oli edellytyksiä saada työkykynsä takaisin pidemmäksi tai lyhyemmäksi ajaksi taikka parantua kokonaan; näille olisi hankittava tilaisuus päästä sairaalassaolon jälkeen saamaan hoitoa parantolassa, jossa heillä olisi suuremmat paranemismahdollisuudet kuin sairaalassa. Täten saavutettaisiin sekin etu, että tuberkuloosisairaalan hoitopaikkoja useammin vapautuisi ja paikkaa odottavien odotusaika siten lyhenisi. Valtionavustuksen antamista kunnallisille mielisairaa-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 22 §. — ²⁾ S:n 26 p. marrask. 30 §. — ³⁾ S:n 10 p. jouluk. 21 §.

lolle ja tuberkuloottisten hoitolaitoksille koskevan heinäkuun 1 p:nä 1929 tapahtunut voimaantulo oli suuresti vaikeuttanut kaupungista kotoisin olevien tuberkuloosipotilaiden mahdollisuuksia päästä maaseudulla sijaitseviin parantoloihin. Kaupunki oli tosin oman tuberkuloosiparantolan perustamiseksi saanut valtiolta Tuusulan pitäjässä sijaitsevaan Klemetskog-Vävars nimiseen sotilasvirkataloon kuuluvan alueen hallintaoikeuden, mutta todennäköisesti kuluisi useita vuosia, ennenkuin tämä parantolaohjelma voitaisiin toteuttaa. Hallitus oli sen vuoksi ryhtynyt neuvotteluihin kummankin edellä mainitun parantolahankkeen johtokunnan kanssa siitä, oliko mahdollista niistä saada paikkoja kaupungista kotoisin oleville tuberkuloottisille. Uudenmaan suomenkielisten kuntain suunnitellun parantolan perustamiskustannuksiin valtio osallistuisi $\frac{3}{4}$:lla, ja oli arvioitu, että osakkaitten olisi suoritettava 26,000 à 27,000 markkaa hoitopaikalta, mihin määrään ei kuitenkaan mahdollisten lainojen korko sisältynyt. Kaupunki saattoi siten 2.6 à 2.7 milj. markalla saada käytettäväkseen 100 parantolan hoitopaikkaa. Laitoksen omaisuuden hoito ajateltiin järjestettäväksi käyttämällä osakeyhtiömuotoa, ja osakkailla olisi yhtä monta osaketta kuin he olivat merkinneet hoitopaikkoja. Parantola valmistuisi v. 1933 ja osakkeet maksettaisiin vuosina 1931 ja 1932. Myöskin Mjölbollstadin parantolan perustamiskustannuksista valtio suorittaisi $\frac{3}{4}$; tähän hankkeeseen saivat Uudenmaan läänin ja Turunmaan kunnat vapaasti liittyä. Kunnille kuuluva osa näitä kustannuksia oli järjestetty kahdenkymmenen vuoden kuluessa kuolettavan kuoetuslainan muotoon. Näin ollen kuntain ei tarvinnut sijoittaa omia varojaan hankkeeseen vaan vasta parantolan valmistuttua omasta puolestaan maksaa korko ja kuoletus, mitkä oli arvioitu ensimmäisinä vuosina n. 13 markaksi ja myöhemmin n. 9 markaksi sairassijaa kohden päivässä. Parantolan oletettiin valmistuvan v:n 1931 alussa. Hankkeeseen osallistuneiden kuntain edustajat olivat periaatteellisesti suostuneet luovuttamaan Helsingin kaupungille 30 parantolan hoitopaikkaa ehdoin, että kaupungin parantolahankkeeseen valitsemat edustajat olivat ruotsinkielentaitoisia, jota paitsi hankkeen johtokunta oli valtuutettu tekemään sopimus kaupungin liittymisestä siihen. Niinkään oli huomautettu, että parantolan hoitohenkilökunnalta vaadittaisiin myöskin suomenkielentaito. — Sairaalahallituksen esitys päättyi ehdotukseen, että kaupunki osakkaana liittyisi kumpaankin edellä mainittuun hankkeeseen, jolloin sen oli vaadittava itselleen 100 Uudenmaan suomenkielisten kuntain keuhkotautiparantolan ja 30 Mjölbollstadin parantolan sairaipaikkaa, sekä että rahatoimikamari saisi tehtäväkseen neuvotella ja sopia asiasta asianomaisten kanssa.

Terveystenhoitolautakunnan ja rahatoimikamarin puollettua sairaalahallituksen esityksen hyväksymistä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ oikeuttaa kamarin tekemään sopimuksen kaupungin liittymisestä Mjölbollstad sanatorium nimiseen parantolahankkeeseen, jossa kaupungille oli varattava 30 hoitopaikkaa, sekä antaa kamarille tehtäväksi neuvotella Uudenmaan suomenkielisten kuntain kanssa osakeyhtiön muodostamisesta keuhkotautiparantolan ylläpitämiseksi Nurmijärvellä, missä parantolassa kaupungilla olisi käytettävään 100 hoitopaikkaa, ja alistaa yhtiösopimuksen valtuuston hyväksyttäväksi.

Määräraha kaupungin sairaalain hallitukselle. Kaupungin sairaalain hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 22 §.

myönsi¹⁾ mainitulle hallitukselle 14,000 markan määrärahan osoitettavaksi sairaaloita varten varatuista valtuuston käyttövaroista niiden polttopuu- ja valaistus- y. m. kustannusten suorittamiseksi, jotka aiheutuivat siitä, että kyseinen hallitus ja sairaalain tilivirasto vuoden alussa oli siirretty uuteen, Mariankadun talossa n:o 22 olevaan huoneistoon.

Röntgenfilmien säilytys sairaaloissa. Kaupungin sairaalain hallitus oli tehnyt rahatoimikamarille anomuksen toimenpiteisiin ryhtymisestä kaupungin sairaalain filmivarastojen eli -arkistojen säilytyksen järjestämisestä siten, että räjähdys- ja tulenvaara vähenisi mahdollisimman suuressa määrin. Hankittuaan kaupungin yleisten töiden hallituksen, palopäällikön ja terveydenhoitolautakunnan lausunnot asiasta kamari uskoi asian lisävalmistelun erityisen komitean²⁾ tehtäväksi. Selostettuaan mietinnössään³⁾ filmipalon syitä ja seurauksia komitea m. m. toi esiin, että tuberkuloosisairaalan ja Marian sairaalan vuosittain kasvaville, sangen huomattaville filmivaraustoille tuli rakentaa erityiset, kokonaan tulenkestävästä aineesta valmistetut säilytyshuoneet lämmitys-, tuuletus-, sähkövalaistus- y. m. laittein. Kummallekin sairaalalle olisi rakennettava oma säilytyshuone n. 3,600 kg:n suuruista filmimäärää varten. Alituisesti tarvittaville pienemmille filmivaraustoille oli sairaaloihin hankittava tähän tarkoitukseen erikoisesti suunnitellut tulenkestävät säilytyskaapit, joiden sijoituksen, tuuletuksen y. m. suhteen oli ryhdyttävä määrättyihin varovaisuustoimenpiteisiin. Kaupungin arkkitehdin laatiman kustannusarvion mukaan tulisi filmivarastohuoneiden rakentaminen edellä mainitulla tavalla maksamaan yhteensä 367,100 markkaa. Kamarin puolelta⁴⁾ asiaa kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ merkitä kaupungin v:n 1931 menoarvioon mainitun suuruisen määrärahan puheena olevaan tarkoitukseen käytettäväksi.

Kojeiden hankkiminen Marian sairaalaan. Kaupungin sairaalain hallitus anoi 75,763:50 markan määrärahaa Marian sairaalaan tuberkuloosihuolto-toimiston aikaisemmin käyttämän sairaalan huoneiston vapauduttua perustetun fysikaalis-terapeutisen osaston kojeiston täydentämiseen sekä 24,000 markan määrärahaa, jotta sairaalan Boulitten cardiografi voitaisiin varustaa nykyaikaisin, parannetuin laittein. Rahatoimikamarin puolelta asiaa kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ pyydetty määrärahat sairaanhoitomenoihin varatuista käyttövaroistaan.

Lisämääräraha lastenosaston sisustamiseksi Marian sairaalaan. Marian sairaalan laajennetun lastenosaston⁷⁾ sisustamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi⁸⁾ kaupungin sairaalain hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puolelta 40,290:15 markan lisämäärärahan sairaanhoitoon varatuista käyttövaroistaan.

Uusien puhelintarpeiden hankkiminen kulkutautisairaalaan. Kaupungin sairaalain hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puolelta kaupunginvaltuusto myönsi⁹⁾ sairaanhoitoa varten varatuista käyttövaroistaan 134,530 markan suuruisen määrärahan uuden puhelinpöydän hankkimiseksi kulkutautisairaalaan, kahden uuden johdon vetämiseksi mainitusta sairaalasta kaupungin puhelinkeskukseen, sairaalan puhelinkoneiden lukumäärän lisäämiseksi y. m.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 28 §. — ²⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 269. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27, liite 1. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 27. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 20 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. huhtik. 14 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 118. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 2 p. huhtik. 8 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. elok. 17 §.

Kaluston hankkiminen Nikkilän sairaalan uuteen paviljonkiin. Kaupungin sairaalain hallitus anoi kaupunginvaltuustolta 1,390,057: 30 markan määrärahan myöntämistä yksityiskohtaisen luettelon mukaisen kaluston hankkimiseksi Nikkilän mielisairaalan rakenteilla olevaan uuteen paviljonkiin ¹⁾. Rahatoimikamarin ehdotuksesta valtuusto myönsi ²⁾ tähän tarkoitukseen 1,125,000 markan määrärahan sairaanhoitoon varatuista käyttövaroistaan.

Mielisairaiden väliaikainen hoito. Koska neljännen poliisiaseman rakennuksen korotustöitä suoritettaessa ³⁾ sen mielisairaskoppien kattojen poistaminen oli osoittautunut välttämättömäksi, terveydenhoitolautakunnan oli täytynyt ryhtyä erinäisiin asemalla säilytettävien mielisairaiden huoltoa ja valvontaa koskeviin toimenpiteisiin. Heidän hoitoaan varten kaupunginvaltuusto lautakunnan sitä anottua ja rahatoimikamarin tätä anomusta puollettua osoitti ⁴⁾ 14,000 markan suuruisen määrärahan terveydenhoitoon varatuista käyttövaroistaan.

Lisämääräraha tuberkuloosisairaalle. Antaessaan ⁵⁾ kaupunginvaltuustolle lopullisen selonteon tehtävästään kaupungin tuberkuloosisairaalan rakennustoimikunta samalla anoi, että sille myönnettäisiin 101,318: 51 markan lisämääräraha vielä maksamattomien sairaalan laskujen y. m. suorittamiseen sekä että sen lisäksi lopullisesti osoitettaisiin se 800,000 markan ennakko, jonka käyttämiseen toimikunta jo v. 1929 oli saanut valtuustolta oikeuden ⁶⁾. Rahatoimikamarin kehoituksesta valtuusto myönsi ⁷⁾ pyydetyn lisämäärärahan päättäen samalla, että tämä sekä edellä mainittu ennakkomäärä, yhteensä 901,318: 51 markkaa, oli merkittävä v:n 1929 tilierotukseen.

Lisäkaluston hankkiminen tuberkuloosisairaalaan. Kaupungin sairaalain hallitus anoi rahatoimikamarin toimenpidettä 300,000 markan määrärahan myöntämiseksi kaluston hankkimiseen tuberkuloosisairaalaan, sinne perustettuja 36 ylimääräistä sairassijaa varten. Anotusta määrärahasta oli 183,444 markkaa arvioitu tarvittavan liinavaatevaraston lisäämiseen, 62,095: 60 markkaa uusien huone- ja talouskalujen hankkimiseen sekä 54,460: 40 markkaa uusiin sairaanhoitotarvikkeisiin. Kamarin katsottua määrärahan liian suureksi valtuusto sen esityksestä myönsi ⁸⁾ kaluston hankkimiseen mainittuja uusia sairassijojaa varten 200,000 markan määrärahan sairaanhoitomeneihin varatuista käyttövaroistaan.

Evätty esitys asuntojen hankkimisesta sairaanhoitajattarille. Koska kaupunginvaltuusto oli evännyt ehdotuksen ⁹⁾ Ilmarinkadun 6:ssa olevan talon ostamisesta sairaanhoitajattarien asunnoiksi, kaupungin sairaalain hallitus esitti, että se saisi tehtäväksi hankkia kaupungin sairaalain sairaanhoitajattarille välttämättömät asunnot ja että sille näiden asuntojen kuntoonsaattamiseksi myönnettäisiin 1,655,800 markan määräraha, josta vuokriin 468,000 markkaa, huonekaluihin y. m. 1,000,000 markkaa ja palkkoihin y. m. 187,800 markkaa. Koska sopivien asuntojen hankkiminen oli vaikeata eikä tarkkaa perustamista ylläpitokustannuslaskelmaa ollut saatavissa, rahatoimikamari epäsi esityksen eikä valtuustokaan ryhtynyt ¹⁰⁾ toimenpiteisiin sen johdosta.

Sairanhoitajatarikodin sisustaminen. Kaupunginvaltuuston hylättyä ⁹⁾ rahatoimikamarin esityksen kiinteistön ostamisesta kaupungin palveluksessa olevien, varsinkin Marian ja Kivelän sairaalain hoitajattarien asunnoiksi

¹⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 35. — ²⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 32 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 25. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 16 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 179. — ⁶⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 35. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 17 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. toukok. 20 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. s. 13. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 33 §.

kamari oli kaupungin sairaalain hallituksen ehdotuksesta vuokrannut Lapinlahdenkadun talosta n:o 11 erinäisiä, yhteensä 36 asuinhuonetta sekä kokous- ja kylpyhuoneita y. m. käsittäviä huoneistoja antaakseen sisustaa ne asunto-laksi 70 sairaanhoitajattarelle. Mainittu hallitus oli sen jälkeen laatinut luetelon sairaanhoitajatarhoidin sisustamiseen tarvittavasta kalustosta, liina-vaatevarastosta y. m. ja esittänyt, että kamari hankkisi valtuuston suostumuksen 582,910: 90 markan määrärahan myöntämiseen kodin hankintoja varten. Tämän johdosta ja koska asia oli kiireellinen, kamari oikeutti hallituksen hankkimaan puheena olevan kaluston y. m. heti ja myönsi tähän tarkoitukseen ennakolta kaupunginkassasta 500,000 markkaa. Kamarin esityksestä valtuusto myöhemmin hyväksyi¹⁾ tämän toimenpiteen; määräraha oli maksettava vuoden tilierotuksesta.

Uuden, tilapäisen köyhäinlaitokunnan avustuskanslian perustaminen. Köyhäinlaitokunnan avustuskansliain työtaakan suuresti lisääntyttyä lautakunta oli v. 1929 esittänyt rahatoimikamarille, että perustettaisiin neljä avustuskanslia, jonka toiminta-alue oli ajateltu Töölön, Pasilan sekä Ruskeasuon käsittäväksi, ja jonka lautakunta aikoi sijoittaa Runeberginkadun taloon n:o 58. Kansliain oli otettava palvelukseen 7 palkkaluokkaan kuuluva kansliahoitaja, 5 palkkaluokkaan kuuluva apulaiskansliahoitaja, 3 palkkaluokkaan kuuluva avustava kassanhoitaja, 3 kodissakävijää ja 1 diakonissa, kaikki 5 palkkaluokkaan kuuluvia, sekä 3 palkkaluokkaan kuuluva nuorempi vahtimestari. Ehdotetun kanslian vuotuiset menot lautakunta oli arvioinut seuraavasti:

Viranhaltijain palkat	Smk	176,400: —
Vuokra	»	26,400: —
Valaistus	»	1,800: —
Siivoaminen	»	4,700: —
Tarverahat	»	8,750: —
	<u>Yhteensä</u>	<u>Smk 218,050: —</u>

Sen jälkeen kun rahatoimikamari, joka katsoi uuden avustuskanslian perustamisen välttämättömäksi ja kiireelliseksi, oli oikeuttanut köyhäinlaitokunnan v:n 1930 alusta avaamaan tilapäisen kanslian kyseisessä talossa, kaupunginvaltuusto s. v. päätti²⁾ hyväksyä kamarin toimenpiteen sekä myöntää köyhäinhoitoon varatuista käyttövaroistaan 218,050 markan suuruisen määrärahan mainitun kanslian ylläpitämiseksi vuoden loppuun.

Lisä- y. m. määrärahoja köyhäinhoitoa varten. Köyhäinlaitokunnan lähinnä vallitsevan työttömyyden johdosta anottua 8,000,000 markan lisäystä suoranaisten köyhäinavustusten talousarviomäärärahaan kaupunginvaltuusto päätti³⁾ rahatoimikamarin ehdotuksesta osoittaa tähän tarkoitukseen 1,800,000 markkaa köyhäinhoitoon varatuista käyttövaroistaan ja 6,200,000 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Köyhäinlaitokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ köyhäinhoitoa varten varatuista käyttövaroistaan 10,000 markan lisäyksen köyhäinlaitokunnan työtuvan lämpö-määrärahaan ja 5,000 markan lisäyksen sen valaistuspäärärahaan.

Yhden tilapäisen apulaisen palkkaamiseksi köyhäinlaitokunnan

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 32 §. — ²⁾ S:n 22 p. tammik. 11 §. — ³⁾ S:n 18 p. kesäk. 25 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. elok. 11 §.

kuhunkin neljään kansliaan kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun kaupunginvaltuusto mainitun lautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua myönsi ¹⁾ 33,600 markan määrärahan köyhäinhoitoon varatuista käyttövaroistaan.

Köyhäinhoitolautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ seuraavat lisäykset mainitun vuoden talousarvioon merkittyihin köyhäinhoitomäärärahoihin, nimittäin: painatusta ja sidontaa varten 15,000 markkaa, lastenpäiväkodin lämpöä varten 2,000 markkaa, mainitun kodin tarverahoihin 1,000 markkaa, sen vaatteiden pesua varten 1,500 markkaa sekä köyhäinhoitolautakunnan työtuvan kalustoa varten 5,000 markkaa eli yhteensä 24,500 markkaa merkittäväksi vuoden tili-erotukseen.

Köyhäinhoitolautakunta, joka vakinaisten kodissakävijäin työn suuren lisääntymisen vuoksi oli lokakuun 1 p:stä lukien uskonut köyhäinhuoidon kuukausiavustuksen saajain valvonnan kahdelle tilapäiselle kodissakävijälle, anoi 12,600 markan määrärahan myöntämistä näiden palkkaamiseksi vuoden loppuun. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ köyhäinhoitoon varatuista käyttövaroistaan 11,400 markan määrärahan mainittuun tarkoitukseen.

Köyhäinhoitolautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ kahden ylimääräisen kanslistin palkkaamiseksi vuoden loppuun köyhäinhoitolautakunnan asiamiesosastolle 10,200 markan määrärahan, joka osoitettiin köyhäinhoitoon varatuista valtuuston käyttövaroista.

Köyhäinhoitolautakunnan anomuksesta ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ 8,000 markkaa lisäykseksi lautakunnan tarverahamäärärahaan ja 3,000 markkaa köyhäinhuoidon kassa- ja tiliviraston tarverahamäärärahaan. Nämä molemmat määrät osoitettiin valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Köyhäinhoitolautakunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ merkitä kaupungin v:n 1931 menosääntöön erinäisten kunnalliskodin vesi- ja viemärijohtojen korjaamiseen 140,000 markan määrärahan, jonka sai käyttää tähän tarkoitukseen jo v:n 1930 aikana.

Köyhäinhoitolautakunta oli rahatoimikamarilta anonut oikeutusta saada kunnalliskodin ynnä sen laitosten ruokintamäärärahasta, josta jäisi säästöä, siirtää yhteensä 153,000 markan määrän talousarvion saman luvun muille tileille, jotka tulisivat osoittamaan vajuusta. Kamarin myönnettyä esitykseen muuten, paitsi mitä tuli 30,000 markan siirtämiseen kaluston hankintamäärärahaan, johon ei katsottu olevan sopivaa siirtää ruokintamäärärahan säästöä, kamari anoi kaupunginvaltuustolta 30,000 markan lisäyksen myöntämistä valtuuston yleisistä käyttövaroista kunnalliskodin ynnä sen laitosten kaluston hankintamäärärahaan. Tähän valtuusto suostui ⁷⁾.

Lisämäärärahoja lastensuojelutoimintaa varten. Lastensuojelulautakunnan anomuksesta ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ uusien virkain palkkojen ja palkankorotusten talousarviomäärärahasta 1,360 markan lisämäärärahan Sofianlehdon lastenkodin johtajattaren palkankorotusta ⁹⁾ varten ja lastensuojelutoimintaan varatuista käyttövaroistaan 10,000

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. elok. 12 §. — ²⁾ S:n 17 p. syysk. 36 §. — ³⁾ S:n 8 p. lokak. 22 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. lokak. 18 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. marrask. 13 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. kesäk. 7 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. marrask. 5 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. marrask. 12 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. s. 164.

markan lisäyksen kaluston hankkimiseksi Kullatorpan ja Sofianlehdon lastenkoteihin sekä 26,200 markan lisäyksen viimeksimainitun lastenkodin ja Bengtsårin koulukodin valaistusta ja voimavirtaa varten.

Lisämääräraha Reijolan lastenkodille. Lastensuojelulautakunta anoi Reijolan lastenkodin ylläpitämiseksi yhteensä 113,600 markan lisäystä lastenkodille varattuihin eri määrärahoihin, mistä summasta 60,000 markkaa ruokaan, 19,100 markkaa palkkoihin, 10,000 markkaa vaatetukseen ja kalustoon sekä 24,500 markkaa muihin sekalaisiin tarkoituksiin. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ myöntää 60,000 markan määrän ruokaan lastensuojelulautakunnan yleiseltä ruokintatililtä, jolta jäisi säästöä, sekä loput pyydetystä määrärahasta, 53,600 markkaa, lastensuojelutoimintaan varatuista käyttövaroistaan.

Kaluston hankkiminen Sofianlehdon lastenkotiin. Lastensuojelulautakunta anoi 380,000 markan määrärahaa todennäköisesti kesäkuun 20 p:nä avattavan Sofianlehdon lastenkodin sisustamiseksi ja kalustamiseksi. Mainitusta määrästä oli arveltu tarvittavan 260,000 markkaa tavallisen kaluston hankintaan sekä 120,000 markkaa höyrypannujen ja maidonsterilisoimis- y. m. koneiden ostoon. Rahatoimikamarin puoleltua asiaa kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ myöntää anotun määrärahan lastensuojelutoimintaan varatuista käyttövaroistaan.

Lisämääräraha ruotsinkielisille kansakouluille. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puoleltua kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ opetus- ja sivistyslaitoksille varatuista käyttövaroistaan 30,000 markan lisäyksen ruotsinkielisten kansakoulujen koulutarvikemäärärahaan.

Kaluston y. m. hankkiminen ammattikouluihin. Ammattiopetuslaitosten johtokunta oli anonut, että rahatoimikamari hankkisi sille määrärahoja 41,000 markkaa kirjapainokoulun, yleisen ammattilaiskoulun ja tyttöjen ammattikoulun muuttoa varten uuteen ammattikoulutaloon ⁴⁾, 46,650 markkaa koulujen vanhan kaluston korjaamiseen ja maalaamiseen sekä uuden kaluston ja välineiden hankkimiseksi mainittuihin kouluihin 468,236 markkaa, mistä 114,045 markkaa kirjapainokoululle, 18,400 markkaa yleiselle ammattilaiskoululle ja 335,791 markkaa tyttöjen ammattikoululle. Viimeksimainitusta määrästä tarvittiin rakennuskonttorin toimittaman arvion mukaan tyttöjen ammattikoulun uuden huoneiston koneelliseen sisustukseen 250,350 markkaa, mistä 100,000 markkaa jäähdytysluoneen järjestämiseen ja loput, taikinanvatkauskoneen, kahden jäähdytyskaapin, kaasukattilan, kaasu-uunin, pesukoneen y. m. hankintaan. Mainittuun koneelliseen sisustukseen tarvittavat varat voitiin rakennuskonttorin ilmoituksen mukaan osoittaa ammattikoulutalon määrärahasta, josta arvioitiin jäävän säästöä kyseiseen tarkoitukseen tarvittava määrä. Rahatoimikamarin puoleltua anomuksen hyväksymistä sellaisin muutoksin, että vanhaa kalustoa ei enää korjattaisi, vaan osoitettaisiin pyydetyn korjausmäärärahan sijasta uuden kaluston hankintaan vielä 100,000 markkaa, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti opetus- ja sivistyslaitosten tarpeisiin varatuista käyttövaroistaan myöntää 41,000 markan muuttomäärärahan mainituille kolmelle koululle ja 317,886 markan määrärahan uuden kaluston hankkimiseksi niihin sekä oikeuttaa rakennuskonttorin käyttämään ammattikoulutalon määrärahasta 250,350

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 26 §. — ²⁾ S:n 16 p. huhtik. 16 §. — ³⁾ S:n 10 p. jouluk. 19 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 37. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 18 p. kesäk. 7 §.

markkaa tyttöjen ammattikoulun huoneiston koneellisen sisustuksen hankkimiseen.

Määräraha valmistavan tyttöjen ammattikoulun rinnakkaisluokkia varten. Ammattiopetuslaitosten johtokunta oli rahatoimikamarilta anonut saada syyslukukaudeksi 1930 perustaa valmistavan tyttöjen ammattikoulun puku-ompelu- ja talousosastoille rinnakkaisluokat sekä 27,840 markan määrärahan myöntämistä tähän tarkoitukseen. Hyväksyen johtokunnan esityksen kaupunginvaltuusto kamarin lausunnon mukaisesti päätti ¹⁾ tätä varten myöntää anotun määrän opetus- ja sivistyslaitosten menoihin varatuista käyttövaroistaan.

Evätyt esitys lisämäärärahan myöntämisestä kaasulaitokselle. Uusien auto- ja maanhoitajantöiden perustamista kaasulaitokseen koskevan esityksen ²⁾ yhteydessä kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli anonut 24,000 markan lisäyksen myöntämistä kaasulaitoksen tilapäisen työvoiman määrärahaan. Rahatoimikamarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ tämän anomuksen.

Höyrykattilan tilaamista koskeva aloite ja toimenpiteitä kotimaisen teollisuuden suosimiseksi kaupungin tilauksia tehtäessä. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa aloitteessa vt Udd ilmoitti saaneensa tietää, että kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli uskonut suurtehohöyrykattilalaitteen hankkimisen sähkölaitosta varten eräälle ulkolaiselle toiminimelle antamatta oman maan ainoalle tällaisten höyrykattiloiden erikoistehtaalle, Kone- ja siltarakennus osakeyhtiölle, tilaisuutta täydentävien tarjousten tekoon. Aloitteentekijä ilmoitti m. m., että kyseisen höyrykattilalaitteen hankintaohjelmassa selvästi oli määrätty, että 1,250 m² tulipintaa oli sijoitettava yhteen ainoaan kattilalaitokseen, mikä ehto oli otettu huomioon myöskin kyseisen yhtiön tarjouksessa. Siitä huolimatta hallitus kuitenkin oli antanut kahden höyrykattilan, joista kumpikin tulipinnaltaan 630 m², tilauksen glasgowilaiselle Yarrow nimiselle toiminimelle ja vastannut kieltävästi yhtiön anomukseen, että se saisi tehdä kahta höyrykattilaa siten jaetuin tulipinnoin koskevan tarjouksen. Jo v. 1925 yhtiö kuitenkin oli sähkölaitokselle tekemällään alustavalla höyrykattilatarjouksella osoittanut kykenevänsä ratkaisemaan kysymyksen joka suhteessa samalla tavalla. Koska kuntaa suuresti rasittavaa työttömyyttä melkoisesti voitaisiin vähentää, jos yksityiset yhtiöt mahdollisimman suuressa määrin järjestäisivät töitä, ja koska sekä kunnalle että maan teollisuudelle tärkeitä taloudellisia arvoja koskevia asioita yleensä ei pitäisi käsitellä ja päättää niin kevyesti, aloitteentekijä anoi, että kaupunginvaltuusto antaisi tarkemmin tutkia edellä mainittua tapausta.

Valmisteluvaliokunnan, jolle valtuusto oli lähettänyt ⁴⁾ aloitteen, pyydettyä mainitun hallituksen lausuntoa asiasta hallitus antoi perusteellisen selonteon niistä ennakkotutkimuksista, joihin kattilatilauksen johdosta oli ryhtytty, sekä itse tilauskysymyksen käsittelyn vaiheista ilmoittaen m. m., että valtuusto kaupungin v:n 1930 menosääntöä vahvistettaessa oli myöntänyt ⁵⁾ tarvittavat varat n. 1,200 m²:n tulipintaista höyrykattilaa varten tarvittavan uuden kattilahuoneen rakentamiseen sähkölaitokselle sekä sellaisen kattilan hankkimiseen koneistoinen, johtoinen y. m. Sen johdosta Voima- ja polttoainetaloudellinen yhdistys v. 1929 oli laatinut tällaisen höyrykattilalaitteen ohjelman, jonka perusteella tarjouksia oli pyydetty yhteensä 12 kotimaiselta

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. lokak. 21 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 174. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21 p. toukok. 26 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. huhtik. 33 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 44.

ja ulkomaiselta toiminimeltä. Tehtyjen tarjousten alustavassa vertailussa, mihin hallituksen puheenjohtaja sekä sähkölaitoksen ja mainitun yhdistyksen edustajat ottivat osaa, oli ilmennyt, että kilpailevien kattilatyyppejen joukossa oli eräs siihen asti maakattilana tuntematon, Yarrow nimisen toiminimen tarjoama tyyppi, joka mittasuhteiltaan niin suuresti poikkesi kaikista muista höyrykattiloista, että alustavan kuulustelun osanottajat katsoivat olevan syytä selvityksen hankkimiseen siitä, eikö tätä höyrykattilatyyppeä, jos höyrykattilateho jaettaisiin kahdelle kattilalle, mahdollisesti voitaisi asettaa vanhaan kattilahuoneeseen, jolloin hankintakustannuksista saataisiin varsin huomattava säästö. Mainittuun tutkimukseen osallistuneet henkilöt olivat niinikään yksimieliset siitä, että olisi vain turhaan hukattu aikaa vaivaamalla muita kilpailevia toiminimiä, m. m. Kone- ja siltarakennus osakeyhtiötä, yrittämään päästä samaan tulokseen, koska katsottiin kaiken siihenastisen kokemuksen jo osoittaneen sen mahdottomaksi. Tämän käsityksen mukaisesti sähkölaitos sen jälkeen oli pyytänyt kahden vanhaan kattilahuoneeseen asetettaviksi tarkoitettua 625 m²:n Yarrow-höyrykattilan täydentävää tarjousta, ja kävi ilmi, että ne voitiin saada ilman sanottavaa hinnan eroa sekä edullisesti sijoittaa mainittuun kattilahuoneeseen. Sähkölaitos ilmoitti sen jälkeen hallitukselle puoltavansa Yarrow-toiminimen tarjousta huomauttaen m. m., että sijoittamalla höyrykattilat vanhaan kattilahuoneeseen laitos suorastaan säästäisi uuden kattilahuoneen ynnä siihen kuuluvien johtojen ja laitteiden kustannukset, mitkä oli arvioitu vähintään 5,000,000 markaksi, että lisäksi voitiin laskea n. 4,000,000 markan säästö sen johdosta, että vanhaan kattilahuoneeseen varmasti tiedettiin voivan saada 15,000 kW:n kuormitusta vastaava kattilateho kahden vanhan kattilan tilalle, joita n. 2 vuoden kuluttua ei enää voisi käyttää, sekä että hankkija oli sitoutunut valmistuttamaan Suomessa kaikki ne tilauksen osat, jotka täällä voitiin tehdä. Ottaen huomioon nämä merkittävät edut hallitus sen jälkeen päätti antaa tilauksen toiminimi Yarrowille. Myöhemmin kuitenkin kaksi hallituksen jäsentä, professori Ahlfors ja vt Salovaara, jotka olivat ottaneet osaa päätöksen tekoon, olivat ilmoittaneet, etteivät he asiaa esiteltäessä olleet saaneet kyllin selvää käsitystä siitä, että sähkölaitoksen johtajan puoltama anomus sisälsi sellaisen poikkeuksen alkuperäisestä ohjelmasta, että tarvittava höyrykattilateho olisi jaettava kahdelle kattilalle. Koska sen lisäksi vtn Uddin aloitteesta oli ilmennyt, että Kone- ja siltarakennus osakeyhtiö v. 1925 oli esittänyt tarjouksen vanhaan kattilahuoneeseen asetettavista höyrykattiloista, mitä seikkaa kukaan hallituksen jäsenistä ei ollut aikaisemmin tietänyt, nämä hallituksen jäsenet tahtoivat julkilausua, että jos päätöstä tehtäessä olisivat tämän tietäneet, niin he mahdollisesti olisivat vaatineet, että mainittu yhtiökin saisi tilaisuuden tehdä kahta 625 m²:n höyrykattilaa koskevan täydentävän tarjouksen. Hallituksen mielestä tämä ei kuitenkaan merkinnyt sitä, että tilausta edes tässä tapauksessa olisi annettu mainitulle yhtiölle. Lopuksi hallitus ilmoitti, että Yarrow-toiminimeltä myöhemmin saapuneen ilmoituksen mukaan tälläkäläiseksi päähankkijaksi tulisi Tampereen pellava- ja rautateollisuus osakeyhtiö, jonka kanssa oli tehtävä lopullinen, koko tilausta koskeva sopimus, koska osa hankintaa jäisi Helsinkiin. Koska hallitus näin ollen oli vakuuttunut siitä, että hankinta oli joutunut ensiluokkaiseen käsiin, oli sen mielestä turhaa millään tavalla käydä muuttamaan hankkijaa koskevaa päätöstä, mutta se valitti kuitenkin samalla sitä, ettei täydentäviä tarjouksia ollut pyydetty muiltakin liikkeiltä kuin Yarrow-toiminimeltä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto totesi ¹⁾ asiasta annetusta selvityksestä ilmenneen, että kyseisen tilauksen käsittely kaupungin teknillisten laitteiden hallituksessa oli ollut puutteellinen ainakin sikäli, että kaikki hallituksen jäsenet eivät edes olleet tietäneet niin tärkeästä seikasta kuin tilauksen jakaantumisesta kahteen yksikköön. Valtuusto, joka katsoi luonnolliseksi, että kotimaisia valmisteita mahdollisimman suuressa määrin käytettiin kaupungin tarpeisiin, piti valitettavana, että hallituksen menettely oli antanut aiheen sellaiseen käsitykseen, että oli tahdottu syrjäyttää kotimainen teollisuuslaitos tilausta tehtäessä. Kun tehty päätös oli teknillisesti onnistunut ja taloudellisessa suhteessa kaupungille edullinen, ja kun hankintasopimus sitä paitsi jo oli lopullisesti tehty, ei esitys kuitenkaan antanut aihetta enempään toimenpiteisiin. Jotta kaupungin viranomaiset vastaisista tilauksista sovittaessa tietäisivät, missä määrin heillä oli oikeus ottaa huomioon kotimaisten tuotteiden tarjouksia, valtuusto sen lisäksi antoi rahatoimikamarille tehtäväksi laatia ehdotuksen ohjeiksi kotimaisen teollisuuden suosimisesta kaupungin tilauksia tehtäessä.

Huomaamatta, että edellä mainittu päätös sisälsi ainoastaan kehoituksen antamaan ehdotuksen asiasta, rahatoimikamari päätti myöhemmin kaupungin hallituksille ja lautakunnille osoitetussa kiertokirjeessä määrätä, että kaupungin tilauksissa oli sopivissa kohdin noudatettava samoja periaatteita kuin valtioneuvosto huhtikuun 10 p:nä 1930 oli vahvistanut valtion hankinnoissa noudatettaviksi, sekä sen lisäksi, että kotimaisista tarjouksista oli asetettava etusijalle Helsingin kaupungissa toimivat yritykset, vaikkakin niiden tarjoukset olisivat jossain määrin muita kalliimmat, sekä että ulkomaisten hankintain kuljetuksen mikäli mahdollista tuli tapahtua Helsingistä kotoisin olevilla laivoilla.

Tämän toimenpiteen kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾ rahatoimikamarin anomuksesta.

Lisämääräraha rakennuskonttorille. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ työvälineiden ostamiseen rakennuskonttorille 200,000 markan lisäyksen konttorin työkalujen ja pienemmän kaluston osto- ja kunnossapitomäärärahaan. Määräraha, joka kamarin mielestä olisi ollut maksettava kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista, osoitettiin valtuuston päätöksen mukaisesti vuoden tilierotuksesta.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ vuoden tilierotuksesta seuraavat lisäykset mainitun vuoden talousarvioon otettuihin rakennuskonttorin satamaosaston määrärahoihin, nimittäin laitureita ja rantaverhousta varten 80,000 markkaa, satama-alueella olevia katuja varten 30,000 markkaa, poijuja, tihtaaleja ja merimerkkejä varten 20,000 markkaa, rautatieraitteita varten 100,000 markkaa sekä mittauksia ja tutkimuksia varten 30,000 markkaa eli kaikkiaan 260,000 markkaa.

Kaupungin yleisten töiden hallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että rakennuskonttorin määrärahaan henkilöautojen käyttöä ja vuokra-autoja varten myönnettäisiin 30,000 markan lisäys sen 25,000 markan lisämäärärahan lisäksi, jonka rahatoimikamari jo vuoden varrella oli myöntänyt ⁵⁾ tähän tarkoi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. kesäk. 34 §. — ²⁾ S:n 29 p. lokak. 14 §. — ³⁾ S:n 16 p. huhtik. 31 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. marrask. 14 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. os. II B.

tukseen. Kamarin ehdotuksesta valtuusto myönsi¹⁾ vuoden tilierotuksesta pyydetyn 30,000 markan suuruisen lisäyksen.

Sen johdosta, että rakennuskonttorin työmiesten lukumäärä kertomusvuonna oli suuresti lisääntynyt, kaupungin yleisten töiden hallitus anoi saada ylittää konttorin työmiesten kesälomamäärärahaa 250,000 markkaa ja mainittujen työmiesten sairasapumäärärahaa 150,000 markkaa. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ hallituksen esityksen siten, että mainitun suuruiset lisäykset kyseisiin määrärahoihin myönnettiin vuoden tilierotuksesta.

Määräraha Hietaniemen uimarannan tilapäistä henkilökuntaa varten. Sen johdosta, että Hietaniemen uimarantaa jo toukokuun keskivaiheilta asti oli käytetty sangen vilkkaasti, rahatoimikamari ehdotti, että mainitulle uimarannalle kesäksi palkattaisiin tilapäistä palveluskuntaa katsoen seuraavan henkilökunnan ehdottoman tarpeelliseksi, nimittäin: 1 esimies, 2 päivävartijaa, 2 yövartijaa, 3 uima- ja hengenpelastustaitoista uimavartijaa, 2 uimataitoista pyhäpäivävartijaa, 2 käymälänvartijaa, 3—10 siivoojatarta, 2 kassanhoitajataarta pukeutumispaviljonkiin ja 8 vaatteiden vastaanottajaa eli kaikkiaan vähintään 25 toimenhaltijaa. Näiden palkkaamiseksi kamari anoi kaupunginvaltuustolta 107,000 markan määrärahan myöntämistä. Asiaa esiteltäessä valtuusto myönsi³⁾ tähän tarkoitukseen 60,000 markan määrärahan yleisistä käyttövaroistaan.

Uimarantojen hiekoitus. Rahatoimikamari oli tehnyt sopimuksen Pihlajasaaren, Mustikkamaan ja Taivalkarin uimarantain tarpeelliseksi havaitusta hiekoittamisesta yhteensä 335,000 markan korvauksesta, mikä kuitenkin suoritettaisiin vasta v. 1931. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kamarin toimenpiteen ja päätti⁴⁾ merkitä korvausmäärän kaupungin mainitun vuoden menoarvioon.

Lisämääräraha kaupunginhallinnon uudelleenjärjestämistä valmistelevalle komitealle. Kaupunginhallinnon uudelleenjärjestelykysymystä valmistelevalle komitealle myönnettiin⁵⁾ tehdyn anomuksen johdosta 35,000 markan lisämääräraha, joka osoitettiin kaupunginvaltuuston yleisistä käyttövaroista.

Lisämääräraha kaupungin ja valtion yhteiselle sairaalakomitealle. Kaupungin ja valtion yhteisen sairaalakomitean anomuksesta ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ yleisistä käyttövaroistaan 100,000 markan lisämäärärahan komitealle sen työn jouduttamiseksi, minkä lisäksi komitea oikeutettiin maksamaan komiteassa ja sen työvaliokunnassa oleville kaupungin edustajille sama palkkio kokoukselta kuin valtion edustajille.

Lupa määrärahan ylittämiseen. Seuraavat hallitukset, lautakunnat ja laitokset olivat ilmoittaneet rahatoimikamarille, että erinäiset kaupungin v:n 1929 talousarvioon merkityt ja muutamat v:sta 1928 mainittuun vuoteen siirretyt määrärahat olivat osoittautuneet riittämättömiksi, sekä anoneet oikeutta niiden ylittämiseen. Rahatoimikamarin puollettua tätä anomusta kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ oikeuttaa nämä hallitukset, lautakunnat ja laitokset seuraavin määrin ylittämään kyseisiä määrärahoja, nimittäin rahatoimikonttorin: tilapäisen työvoiman määrärahaa 75,000 markkaa, tarverahain määrärahaa 24,000 markkaa ja palovakuutusmaksujen määrärahaa 11,300: 30

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 15 §. — ²⁾ S:n s:n 17 §. — ³⁾ S:n 18 p. kesäk. 23 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. elok. 26 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 23 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. kesäk. 28 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. helmik. 8 §.

markkaa; satamahallituksen: satamakannantakonttorin lämpö- ja valaistusmäärärahaa 68,100 markkaa; työnvälitystoimiston: tilapäisen työvoiman määrärahaa 1,500 markkaa; köyhäinhoitolautakunnan: tarverahain määrärahaa 6,000 markkaa, sairaanhoitokustannusten 650,000 markkaa ja hautauskustannusten 20,000 markkaa; lastensuojelulautakunnan: tarverahain määrärahaa 4,000 markkaa; vesijohtolaitoksen: Käyttö nimisen otsakkeen kohdalla olevaa määrärahaa Yövärtija ja sekalaista 20,000 markkaa. Johtoverkon, palopostien, venttiilien ja säiliön korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 160,000 markkaa, mittari- ja talojohto-osaston lämpö- ja valaistusmäärärahoja 3,000 markkaa, Helsingin maalaiskunnalle menevien verojen määrärahaa 2,450 markkaa, palovakuutusmaksujen 16,000 markkaa, tapaturmavakuutuksen sekä sairaus- ja hautausavun 8,000 markkaa, työntekijäin kesälomamäärärahaa 30,000 markkaa, autokulujen 18,000 markkaa, määrärahaa palopostien asettamiseksi Töölöön 1,000 markkaa ja Sörnäisten radan alla kulkevan tunnelin jatkamiseksi Teollisuuskatuun 17,000 markkaa sekä v:sta 1928 siirrettyä määrärahaa Eläintarhan vesisäiliön korottamista ja uutta vartijan tupaa varten 180,000 markkaa; kaasulaitoksen: määrärahaa Korvaus sähkölaitokselle mittarien lukemisesta ja rahastuksesta 90,000 markkaa, tilapäisen työvoiman määrärahaa 25,000 markkaa, rakennusten, uunien, koneiden ja laitteiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 350,000 markkaa, vedenkulutusmäärärahaa 16,000 markkaa, määrärahaa Vartiointi, puhtaanapito sekä työpajan kustannukset 8,000 markkaa, kaasujohtojen vikojen korjaamisen, päivystyksen y. m. määrärahaa 20,000 markkaa, määrärahaa Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa 405,000 markkaa, työntekijäin kesälomamäärärahaa 20,000 markkaa, tarverahoja 20,000 markkaa, katuvalaistuksen kaasukulutusmäärärahaa 83,200 markkaa, sen lampunhoitajien palkkain ja muiden kulujen määrärahaa 41,000 markkaa, sen työpalkkain määrärahaa 16,000 markkaa, sen muiden kustannusten määrärahaa 25,000 markkaa sekä v:sta 1928 siirrettyä uuden kaasukellon määrärahaa 325,000 markkaa; sähkölaitoksen: kassa- ja tiliviraston tilapäisen työvoiman määrärahaa 125,000 markkaa, koneiston ja akkumulaattorien korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 100,000 markkaa, asemarakennusten korjaus- ja kunnossapitomäärärahaa 40,000 markkaa, johtoverkon kunnossapitomäärärahaa 50,000 markkaa, mittaritoimiston työpalkkain määrärahaa 40,000 markkaa, työläisten kesälomamäärärahaa 10,000 markkaa ja tarverahain määrärahaa 20,000 markkaa; sekä kaupungin yleisten töiden hallituksen: satamain rautatieraitteiden kunnossapitomäärärahaa 70,000 markkaa, Kulosaaren sillan määrärahaa 125,000 markkaa sekä työkalujen ja pienemmän kaluston y. m. osto- ja kunnossapitomäärärahaa 50,000 markkaa. — Sitä paitsi rahatoimikamari oikeutettiin ylittämään Pihlajasaaren ja Lauttasaaren puistoja varten merkittyä määrärahaa 90,000 markkaa. Kamarin samaan aikaan tekemän anomuksen saada 5,100,000 markalla ylittää tilapäisluoton korkomäärärahaa valtuusto ensin palautti talousarviovaliokuntaan ja tämän hankittua siitä kamarin lausunnon valtuusto, valiokunnankin sitä puollettua, hyväksyi¹⁾ senkin, kuitenkin sellaisin muutoksin, että määrä myöhemmin toimitetun lopullisen arvion mukaisesti alennettiin 4,473,213; 38 markkaan.

Asian kiireellisyyden vuoksi rahatoimikamari oli tehtyjen esitysten nojalla oikeuttanut asianomaiset laitokset alla mainituin määrin ylittämään kaupungin v:n 1929 talousarvion seuraavia määrärahoja, nimittäin vaakoja, punnuksia

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 15 §.

ja kärryjä varten varattua satamakannantakonttorin määrärahaa 19,675: 65 markkaa, lääkäri- ja yöpäivystyksen 10,000 markkaa, sähkövoiman ja katuvalaistuksen 638,590 markkaa, arvaamattomien vuokrien ja vuokrankorotusten 120,000 markkaa sekä sairauslomasijaisten määrärahaa 106,864: 65 markkaa. Saatuaan ilmoituksen tästä kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kamarin toimenpiteet.

Rahatoimikamarin vielä ilmoitettua, että kamari sähkölaitoksen ehdotuksesta oli oikeuttanut sen 238,321: 90 markalla ylittämään v:n 1929 talousarvioon sähkökatuvalaistuksen kunnossapitoa ja kuluja varten merkittyä määrärahaa, kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ tämänkin toimenpiteen.

Lisäksi rahatoimikamari ilmoitti vesijohtolaitoksen ja maatalouslautakunnan esityksestä oikeuttaneensa ne alla mainituihin määrin ylittämään seuraavia v:n 1929 talousarvion määrärahoja, nimittäin vesijohtolaitoksen määrärahaa Johtoverkon, palopostien, venttiilien ja säiliön korjaus ja kunnossapito 13,991: 35 markkaa ja Korot konttokuranttilistä kaupunginkassassa 85,264: 15 markkaa sekä maatalouslautakunnan: työpalkkain määrärahaa 1,850: 55 markkaa, kaluston hankintamäärärahaa 5,739: 55 markkaa, rakennusten määrärahaa 11,261: 75 markkaa, Viikin virkatalon vuokran määrärahaa 4,910: 50 markkaa ja kaupunginkassaan menevien korkojen määrärahaa 36,934: 20 markkaa. Tässäkin tapauksessa kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ kamarin toimenpiteen.

Lopuksi kaupunginvaltuusto hyväksyi⁴⁾ rahatoimikamarin toimenpiteet, että köyhäinhoitolautakunta oli oikeutettu 14,350 markalla ylittämään v:n 1929 talousarvioon merkittyä tilapäisen työvoiman määrärahaa sekä satamahallitus 20,793: 80 markalla saman vuoden talousarvioon vedenkulutusta varten kaupungin satamissa otettua määrärahaa.

Yhteensä se määrä, jonka verran kaupunginvaltuusto oikeutti hallitukset, lautakunnat ja laitokset ylittämään määrärahojaan, siten oli 9,281,311: 73 markkaa, josta 8,776,311: 73 markkaa tuli kaupungin v:n 1929 talousarvioon otettujen määrärahaain ja 505,000 markkaa v:sta 1928 siirrettyjen määrärahaain osalle.

Määräraha eduskuntavaaleja varten. Maistraatin esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ vuoden tilierotuksesta 300,000 markan määrärahan eduskuntavaalien toimittamiseksi lokakuun 1 ja 2 p:nä.

Kaupungin historian julkaiseminen. Helsingin kaupungin historian kirjoittamisen⁶⁾ keskeydyttyä kuolemantapausten y. m. seikkojen vuoksi rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että asiaa hoitamaan asetettaisiin uusi toimikunta, joka oikeutettaisiin vahvistamaan teoksen lopullinen ohjelma aikaisempien ehdotusten perusteella sekä sopimaan halukkaiden tutkijoiden kanssa työn suorituksesta ja tekijäpalkkioiden suuruudesta. Valmisteluvaliokunta palautti tämän esityksen kamariin, jonka tuli ehdottaa komitean jäsenet sekä tehdä esitys varojen myöntämisestä suunnitelman toteuttamiseksi. Kamarin tämän johdosta tehtyä uuden esityksen asiasta kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ sen ehdotuksen mukaisesti:

asettaa kaupungin historian aikaansaamiseksi toimikunnan, johon jäse-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 9 §. — ²⁾ S:n 26 p. helmik. 8 §. — ³⁾ S:n 26 p. helmik. 14 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. maalisk. 18 § ja 2 p. huhtik. 16 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. elok. 18 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1912 kert. s. 172, v:n 1913 kert. s. 157, v:n 1917 kert. s. 232, ja v:n 1929 kert. s. 88. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 21 §.

niksi tulivat valtionarkistonhoitaja K. Blomstedt, rehtori E. Hornborg, valtioneuvos J. K. Paasikivi, ylikirjastonhoitaja G. Schauman ja professori V. Voionmaa, ja joka sai valita puheenjohtajan keskuudestaan;

valtuuttaa toimikunnan vahvistamaan lopullisen työohjelman aikaisemman ehdotuksen pohjalla sekä sopimaan työhön halukkaiden henkilöiden kanssa sen suorituksesta ja tekijäpalkkioiden suuruudesta;

velvoittaa toimikunnan aikanaan ilmoittamaan valtuustolle niistä toimenpiteistä, joihin teoksen laatimista ja julkaisemista varten oli ryhdytty, ja kunakin vuonna hyvissä ajoin ennen talousarvion laatimista antamaan valtuustolle ehdotuksen tähän tarkoitukseen tarvittavien varojen myöntämisestä; sekä

aluksi myöntää toimikunnan käytettäväksi 50,000 markan määrärahan valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Rakennus-, asunto- ja väestölaskennan toimeenpaneminen. Maistraatille lähettämässään kirjelmässä tilastollinen päätoimisto oli ilmoittanut aikovansa kertomusvuoden lopulla panna maan suurimmissa asutuskeskuksissa, m. m. Helsingissä, toimeen rakennus-, asunto- ja väestölaskennan, suunnilleen saman laajuisen kuin v. 1920, sekä esittänyt, että kaupunki osallistuisi laskentaan. Laskentasuunnitelman mukaan kaupungin oli ilmaiseksi saatuja kaavakkeita käyttäen päätoimiston ohjeiden mukaisesti suoritettava laskenta ja kustannettava kaikki kansliamenot sekä puolet laskennan aiheuttamista palkkausmenoista, kun taas toinen puoli näistä palkkausmenoista, kaavakkeiden painatuskulut sekä kustannukset kerätyn aineiston käsittelystä ja julkaisemisesta suoritettaisiin valtion varoista. Kaupungin tilastokonttori puolsi antamassaan lausunnossa kaupungin osallistumista suunniteltuun laskentaan, kuitenkin vain sen omalla alueella eikä kuten v. 1920 osittain naapurikuntienkin alueilla, sekä muuten seuraavin ehdoin:

1) että laskenta toimitettiin joulukuun ensimmäisenä viikkona tai aikaisemmin;

2) että laskennassa käytettävät kyselykaavakkeet vahvistettiin yksissä neuvoin tilastokonttorin kanssa ja tällöin otettiin huomioon konttorin toivomukset;

3) että asuntolaskentaa toimitettaessa hankittiin tietoja vuokrasta erityisesti ottaen huomioon osakehuoneistot;

4) että laskennan aiheuttamat kustannukset suoritettiin siten, että kaupunki maksoi kansliahuoneistojen vuokrat ja kansliatarpeiden hankkimisesta y. m. aiheutuvat kulut sekä puolet kaikista palkkausmenoista tilastollisen päätoimiston maksaessa puolet palkkauksen ja kaavakkeiden painattamisen aiheuttamista menoista sekä huolehtiessa kerätyn aineiston käsittelystä ja julkaisemisesta;

5) että tilastollinen päätoimisto suoritti aineiston käsittelyn siten, että kaupunki viipymättä sai käytettäväkseen kaikki aineistoon sisältyvät tiedot, että varsinkin asuntoja ja asuntovuokria koskeva tilasto annettiin kaupungin käytettäväksi v:n 1931 kuluessa sekä että siinä kohden otettiin huomioon tilastokonttorin toivomukset;

6) että kaupunki sai väestöään koskevat tilastotiedot laskettuina siten, että ne tarkoittivat kaupungin pysyvää väestöä, kuitenkin ottaen huomioon myöskin kaupungissa asuvat koululaiset ja ylioppilaat;

7) että kyselykaavakkeita ja laskentaa varten tarkoitettut ohjeet olivat valmiit kaksi kuukautta ennen laskentaa, ja että laskennassa käytettävät kaavakkeet hyvissä ajoin lähetettiin kaupungille; sekä

8) että tilastollinen päätoimisto maksoi etukäteen sen osalle tulevat palkkausmenot myöhemmin hyväksyttävän arviolaskelman mukaisesti ja tilitystä vastaan.

Rahatoimikamarin puoleltua tilastollisen päätoimiston esityksen hyväksymistä edellä mainituin ehdoin ja samalla ilmoitettua, että kaupungin osalle tulevat laskennan kustannukset nousisivat 250,000 à 300,000 markkaan kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ suostua päätoimiston esitykseen kaupungin tilastokonttorin esittämin ehdoin, kuitenkin sellaisin muutoksin, että laskenta oli ulotettava myöskin esikaupunkialueisiin, sekä antaa mainitulle konttorille tehtäväksi toimittaa laskennan, laatia siitä johtuvia menoja koskevan yksityiskohtaisen ehdotuksen ja aikanaan anoa valtuustolta määrärahaa tähän tarkoitukseen.

Sen jälkeen kun tilastollinen päätoimisto oli suostunut edellä mainittuihin ehtoihin ja laskenta-alue oli vahvistettu käsittämään samat kaupungin ulkopuolella olevat alueet kuin v:n 1920 laskennassa tilastokonttori arvioi laskennan kustannukset 568,000 markaksi, mistä määrästä valtio laaditun suunnitelman mukaan suorittaisi 269,000 ja kaupunki 299,000 markkaa. Koska päätoimisto ei ollut katsonut voivansa käsitellä alivuokralaisten asunto-oloja ja vuokria koskevia tietoja, joita kaupunki piti erikoisen tärkeinä, konttori anoi kaupunginvaltuustolta, että sille viimeksimainitun määrän lisäksi myönnettäisiin 12,000 markan määräraha kyseisten erikoistietojen käsittelemiseen.

Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti²⁾ myöntää tilastokonttorille 311,000 markan määrärahan, josta 299,000 markkaa oli rakennus-, asunto- ja väestölaskentaa ja 12,000 markkaa alivuokralaisten asunto-oloja ja vuokria koskevan täydentävän tilaston laatimista varten; määräraha merkittäisiin kaupungin v:n 1931 talousarvioon, mutta sen sai käyttää jo kuluvana vuonna.

Kaupungin liittyminen Suomen matkat nimiseen järjestöön. Ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailijaliikenteen edistämiseksi perustettu Suomen matkat niminen keskusjärjestö oli rahatoimikamarille osoitetussa kirjelmässä anonut että Helsingin kaupunki liittyisi järjestön yhtymälliseksi jäseneksi. Kamarin puoleltua järjestön anomusta, jonka mukaan kaupungin tulisi jäsenmaksuna vuosittain suorittaa järjestölle 5,000 markkaa, mikä määrä v:lta 1930 olisi otettava valtuuston yleisistä käyttövaroista, valtuusto suostui³⁾ anomukseen siten, että kaupunki liittyisi järjestön jäseneksi v:n 1931 alusta.

Selonteko työttömyyden lieventämistoimenpiteistä talvella 1929—30. Rahatoimikamari antoi⁴⁾ kaupunginvaltuustolle perusteellisen selvityksen kaupungissa talvikautena 1929—30 vallinneesta työttömyydestä sekä toimenpiteistä, joihin kaupunki sen johdosta oli ryhtynyt. Selonteosta ilmeni m. m., että v:n 1929 lokakuun 23 p:n ja v:n 1930 toukokuun 7 p:n välisenä aikana kaupunki oli myöntänyt työttömyyden torjumiseksi ja sen seurausten lieventämiseksi, lukuunottamatta köyhäinhuoltolaitoksen suuresti lisääntyneitä menoja, kaikkiaan 25,554,125 markkaa, josta 19,250,000 markkaa ylimääräisten töiden järjestämiseen miehille, 2,504,125 markkaa ylimääräisten työtupien ja erilaisten kurssien järjestämiseen naisille, 3,750,000 markkaa suoraan naisiin avustuksiin sekä 50,000 markkaa työttömien konttoristien avustamiseen. Kamarin asettama toimikunta⁵⁾, jossa kamari, köyhäinhuoltolautakunta,

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. toukok. 11 §. — ²⁾ S:n 29 p. lokak. 17 §. — ³⁾ S:n 17 p. syysk. 27 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. toukok. 36 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 234 ja 269.

työnvälitystoimisto ja työttömät olivat olleet edustettuina, oli jakanut suoranaiset avustukset.

Ylimääräisten kunnallisten töiden järjestäminen miehille. Miesten keskuudessa vallitsevan työttömyyden johdosta rahatoimikamari oli hankkinut kaupungin yleisten töiden hallitukselta tietoja ylimääräisistä töistä, jotka voitaisiin aloittaa joko heti vuoden alussa tai myöhemmin talvella. Tätä koskevassa esityksessään kaupunginvaltuustolle kamari huomautti, että heti olisi järjestettävä tällaisia töitä ainakin 1,000 miehelle tammi- ja helmikuun ajaksi. Siihen tarvittava määräraha, laskettuna 2,500 markaksi miestä kohden kuukaudessa, nousi 5,000,000 markkaan, johon vielä olisi lisättävä 300,000 markkaa työvälineiden ja -koneiden hankkimista varten. Kamari ehdotti tämän perusteella, että sen käytettäväksi annettaisiin 5,300,000 markan määräraha miesten ylimääräisiin töihin varatuista valtuuston käyttövaroista ylimääräisten töiden järjestämiseksi miehille. — Asiaa esitellessä valtuusto hyväksyi ¹⁾ esityksen sellaisin muutoksin, että kyseiseen tarkoitukseen osoitettiin 7,000,000 markkaa, mistä 1,000,000 markkaa työvälineiden ja -koneiden hankkimiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto edelleen myönsi ²⁾ ylimääräisten töiden järjestämiseen maalisi- ja huhtikuun aikana 5,000,000 markan määrärahan mainituista käyttövaroistaan ja myöhemmin ³⁾ näiden töiden jatkamiseksi toukokuun puoliväliin 3,500,000 markkaa, mistä määräästä 1,175,000 markkaa otettaisiin mainituista käyttövaroista ja 2,325,000 markkaa vuoden tilierotuksesta, sekä lisäksi ⁴⁾ 1,500,000 markkaa vuoden tilierotuksesta mainittujen töiden järjestämiseksi toukokuun loppuun.

Kesäkuukausia varten, jolloin voitiin odottaa työttömyyden kaupungissa vähenevän, varsinkin yksityisestä rakennustoiminnasta, vilkkaammasta merenkulusta ja maaseudun työmarkkinoiden parantumisesta johtuen, rahatoimikamari esitti supistetun hätäaputöiden ohjelman. Sen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾:

jatkaa hätäaputöitä kesäkuukausina, kuitenkin sikäli rajoitetuin määrin, että niihin otettaisiin enintään 600 miestä, joiden kaikkien tai ainakin suurimman osan tuli olla perheenelättäjiä, niiden ollessa etusijalla, joilla pisimmän aikaa oli ollut kotipaikkaoikeus kaupungissa, sekä määrätä perheenelättäjien tuntipalkan 20 % ja yksinäisten miesten 30 % alemmaksi kuin kaupungin vakinaisissa töissä; sekä

osoittaa 4,000,000 markkaa tätä tarkoitusta varten vuoden tilierotuksesta.

Sitä vastoin kaupunginvaltuusto epäsi rahatoimikamarin tämän yhteydessä tekemän ehdotuksen, että kamari oikeutettaisiin kesäkuukausina panemaan alulle ylimääräisiä hätäaputöitä, jos se katsoi ne välttämättömiksi, ja että vuoden tilierotuksesta sitä varten osoitettaisiin vielä 2,000,000 markkaa.

Työtä vailla olevien työmiesten sen jälkeen tekemän anomuksen, että työtä järjestettäisiin kaikille työttömille ja ylimääräisten töiden tuntipalkan vähentäminen heti peruutettaisiin, kaupunginvaltuusto samoin rahatoimikamarin ehdotuksesta hylkäsi ⁶⁾.

Ottaen huomioon, että työttömien lukumäärä syksyllä taas alkoi nousta, rahatoimikamari ehdotti miehille syyskuukausiksi, vuoden loppuun järjestettäviä ylimääräisiä töitä koskevassa esityksessään, että näitä töitä jätket-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 9 §. — ²⁾ S:n 19 p. maalisk. 19 §. — ³⁾ S:n 16 p. huhtik. 20 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. toukok. 10 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. toukok. 36 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. kesäk. 37 §.

taisiin jopa 1,200 miehen työvoimin, mikä suurin määrä kuitenkin ei näyttänyt tulevan kysymykseen ennen marraskuun 15 p:ää, sekä että vuoden tilierotuksesta tätä tarkoitusta varten osoitettaisiin 7,500,000 markan erä, jolloin töiden toimeenpanon ja palkkojen suhteen oli noudatettava kesäkuukausinakin voimassa olleita määräyksiä. Asian esittelyssä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ alentaen työmäärärahaa mutta muuten hyväksyen kamarin ehdotuksen:

jatkaa hätäaputoita syyskuukausien aikana siten, että, jos rahatoimikamari katsoi olosuhteiden sitä vaativan, töihin otettaisiin 600 à 1,200 miestä, etupäässä perhehuoltajia, sellaisten ollessa etusijalla, joilla pisimmän ajan oli ollut kotipaikkaoikeus kaupungissa, ja että perhehuoltajien tuntipalkka vahvistettaisiin 20 % ja yksinäisten miesten 30 % alemmaksi kuin kaupungin vakinaisissa töissä; sekä

tätä varten osoittaa vuoden tilierotuksesta 6,290,000 markkaa.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen ilmoitettua, että rakennuskonttorin katu- ja viemäriosaston vakinaisissa töissä olevien työmiesten lukumäärä lokakuun aikana vähennettäisiin 1,500:sta 1,000:een, ja esitettyä, että työnsaantimahdollisuuksien hankkimiseksi täten paikattomiksi joutuneille työmiehille toimeenpantaisiin uusia hätäaputoita, joiden kustannukset vuoden loppuun nousisivat 2,530,000 markkaan, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ rahatoimikamarin puoltolauseen nojalla myöntää näitä töitä varten vielä mainitun määrän vuoden tilierotuksesta.

Lopuksi rahatoimikamari sen johdosta, että työttömyys taas oli suuresti lisääntynyt ja talvikautena todennäköisesti tulisi suuremmaksi kuin milloinkaan ennen, teki kaupunginvaltuustolle vielä kaksi uusien ylimääräisten töiden järjestämistä työttömille miehille koskevaa esitystä, joita valtuusto käsitteli samanaikaisesti. Nämä työt oli toisin kuin ennen suoritettava kahdessa vuorossa siten, että kumpikin työntekijäryhmä työskentelisi viikon kerrallaan ja olisi seuraavan viikon vapaana. Tällöin tosin työansio vähenisi puoleen, mutta sen sijaan voitaisiin järjestää ainakin jonkin verran työtä kaksinkertaiselle määrälle työttömiä. Tätä vuorojärjestelmää oli sovellettava kokeeksi, eikä se koskisi enemminkin aloitettuja ylimääräisiä töitä. Edellä mainituista esityksistä ensinnä vastaanottamansa mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti³⁾:

aikaisemmin aloitettujen ylimääräisten töiden lisäksi toimeenpanna marras- ja joulukuun aikana ylimääräisiä töitä 1,000 miehelle kahdessa 500 miehen ryhmässä; kummankin ryhmän oli työskenneltävä viikko kerrallaan, ja näihin töihin oli otettava yksinäisiäkin miehiä, joilla oli kotipaikkaoikeus kaupungissa, sekä tuntipalkka suoritettava samassa määrin alennettuna kuin muissa syksyllä järjestetyissä ylimääräisissä töissä; sekä

myöntää vuoden tilierotuksesta 1,800,000 markkaa näitä töitä varten.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi myöskin jälkimmäisen yllä mainituista esityksistä ja päätti³⁾ sen mukaisesti:

ottaa ylimääräisiin vuorotöihin vielä 1,000 kotipaikkaoikeudet kaupungissa omaavaa miestä, jotka työskentelisivät kahdessa 500 miehen vuorossa ja saisivat saman palkan kuin edellä mainitut; sekä

myöntää tähän tarkoitukseen vielä 1,800,000 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Kaupungin yleisten töiden hallitus oli joka kerta kun tällaisia määrärahoja myönnettiin ehdottanut ylimääräisinä suoritettavia töitä, jotka olivat

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 46 §. — ²⁾ S:n 29 p. lokak. 21 §. — ³⁾ S:n 12 p. marrask. 34 §.

seuraavat: Toisen linjan varrella olevan korttelin n:o 301 b tasoitustyöt¹⁾, Stenbäckin- ja Nordenskiöldinkatujen välisen¹⁾ Reijolankadun osan tasoitus- ja perustustyöt, Topeliuksen- ja Munkkiniemenkatujen välisen Huopalahdenkadun osan louhimistyöt¹⁾, louhiminen, viemärijohtojen asettaminen y. m. työt Kyläsaaren puhdistuslaitosta varten^{1) 2) 3)}, Länsisataman korttelien n:ot 255 ja 258 louhiminen^{1) 3)}, Munkkisaaren eteläosan tasoitustyöt¹⁾, louhintatyöt Merisataman raidelaitteita varten¹⁾, Vallilan korttelin n:o 584 pihamaan tasoitustyöt^{1) 5)} ja Punkaharjuntien¹⁾ sekä Karstulantien Kangasalan- ja Sammatinteiden välisen osan samanlaiset työt¹⁾, Ilmattarentien Marjatan tien ja Sariolantien välisen osan leventäminen¹⁾ sekä Pohjolankadun ja Käpyläntien välisen Arabiankadun osan leventäminen¹⁾, Punaisen-Ristin kujan tasoitustyöt⁶⁾, Pälkäneenkadun ja Mäntsäläntien tasoitus sekä viemärijohtojen laskeminen niihin⁶⁾, Koskelantien tasoittaminen^{6) 2) 3) 5)}, Pälkäneen- ja Sturenkatujen välisen Nilsiänkadun osan tasoittaminen sekä vesi- ja viemärijohtojen rakentaminen siihen⁶⁾, Kuusamonkadun ja Punkaharjuntien tasoitustyöt Vallilan kirkkotontin ympärillä²⁾ sekä Mäkelän tehdasalueen katujen tasoittaminen^{2) 3) 5)}, rakennuskonttorin uuden varastopihan alueen täyttäminen²⁾, Kaisaniemenlahden rantaverhouksen teettäminen²⁾, Taivallahden rannan tasoittaminen²⁾, Helsinginniemiellä olevan kallion puhdistaminen²⁾, Toisen ja Kolmannen linjan välisen Siltasaarenkadun osan³⁾ sekä Kulosaaren rajalta Puodinkylään johtavan tien tasoittaminen³⁾, louhintatyöt eduskuntatalon ympärillä⁴⁾, Hietaniemenkadun leventäminen ja istutuskanavien rakentaminen sen varrelle⁴⁾, Vilhonvuoren puistikon kivi- ja tasoitustyöt⁴⁾, louhintatyöt Penger- ja Porthaninkatujen välistä istutusta varten⁴⁾, tie- ja viemärijohtotyöt Koteja tylsämielisille nimisen yhdistyksen vuokra-alueella⁴⁾, Helsinginkadun ja Vaasanrinteen välisten Josafatin- ja Sturenkatujen osien⁵⁾ sekä Mäkelänkadun⁵⁾, Tuusulankadun⁵⁾ ja Salmisaaren⁵⁾ tasoitustyöt, Länsisataman korttelien n:ot 245 ja 265 satamatyöt⁵⁾, Merisataman luona olevan ratapihan⁵⁾ ja Vallilan korttelin n:o 382 pihamaan tasoittaminen⁵⁾, Käenkujan tasoitus ja kiviportaiden rakentaminen⁵⁾, Turuntien ja Nordenskiöldinkadun välisen Reijolankadun osan tasoittaminen⁵⁾, kiviportaiden rakentaminen Pengerkadulle⁵⁾ sekä Herttoniemeen johtavan tien rakentamisen aloittaminen⁵⁾.

Kaupunginvaltuuston kertomusvuoden aikana miesten ylimääräisiin töihin myöntämät määrärahat nousivat yhteensä 31,920,000 markkaan.

Ylimääräisten töiden järjestäminen valtion laskuun. Kaupunginvaltuusto oli v. 1929 anonut⁷⁾ valtioneuvostolta sopivien töiden järjestämisestä valtion toimesta kaupungissa ja sen ympäristössä työttömyyden lieventämiseksi. Tämän johdosta ilmoitettiin v. 1930, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli myöntänyt rautatiehallitukselle määrärahoja yhteensä 700,000 markkaa kallion louhimiseen Pasilassa, varastoalueiden tasoittamiseen y. m. siellä sekä erään vaunuvaajan muuttamiseen työ- ja säilytys-suojaksi, mitkä kaikki työt oli suoritettava hätäaputöinä; kaupungin työnvälitystoimisto hankkisi tarvittavan työvoiman, jolloin sen ensi sijassa tuli ottaa töihin työttömiä merimiehiä ja ulkopaikkakuntalaisia. Valtuusto päätti⁸⁾ antaa rahoituskamarille ja työnvälitystoimiston johtokunnalle tiedon tästä ilmoituksesta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 9 §. — ²⁾ S:n 21 p. toukok. 36 §. — ³⁾ S:n 17 p. syysk. 46 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. lokak. 21 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. marrask. 34 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. huhtik. 18 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 88. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 2 §.

Väli aikaisten työtupien perustaminen. Köyhäinlaitokunta oli ehdottanut rahatoimikamarille, että vuoden alusta perustettaisiin Hämeentien 35:ssä olevaan taloon kokeeksi tilapäinen työtupa n. 40 miehelle työttömyyden seurausten lieventämiseksi; palkka työstä, mikä oli oleva kynnysmattojen valmistamista, jousien ja meriheinin riipimistä y. m., maksettaisiin siellä kuten lautakunnan naisten työtuvassakin etupäässä aterioina ja vain osaksi rahana. Työtupa oli alistettava lautakunnan naisten työtuvan johtajattaren valvontaan ja viimeksimainitun laitoksen vahtimestarin tuli toimia sen työjohtajana 500 markan lisäpalkkiosta kuukaudessa. Uuden työtuvan perustamiskustannukset lautakunta oli arvioinut 10,000 markaksi ja ylläpitokustannukset vuoden alusta toukokuun loppuun yhteensä 120,000 markaksi. Kamarin oikeutettua asian kiireellisyyden vuoksi lautakunnan aloittamaan työtuvan toiminnan jo vuoden alusta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyen kamarin toimenpiteen myöntää 130,000 markan määrärahan köyhäinlaitoon varatuista käyttövaroistaan kyseisen työtuvan perustamiseen ja sen ylläpitämiseen vuoden viitenä ensimmäisenä kuukautena. Köyhäinlaitokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin puolettua asiaa kaupunginvaltuusto sen jälkeen myönsi ²⁾ 164,000 markan määrärahan mainituista käyttövaroistaan kyseisen miesten työtuvan ylläpitoon kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto, samoin köyhäinlaitokunnan ehdotuksesta ja rahatoimikamarin sitä puolettua, myönsi ³⁾ vuoden tilierotuksesta 85,000 markkaa kolmen uuden väli aikaisen työtuvan perustamiseen ja 644,325 markkaa niiden ylläpitoon lokakuun 1 p:stä vuoden loppuun. Yksi näistä, 50 miehelle ja 100 naiselle tarkoitettu, sijoitettaisiin Lönnrotinkadun taloon n:o 32, toinen, 100 miestä varten tarkoitettu, Helsinginkadun 1:ssä olevaan hallirakennukseen ja kolmas, 100 naiselle tarkoitettu, Sturenkadun 27:ssä olevaan työväenyhdistyksen taloon. Uudet työtuvat alistettiin samaan johtoon kuin yllä mainittu tilapäinen työtupa.

Lopuksi kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾, samoin köyhäinlaitokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puolettua, vuoden tilierotuksesta 4,000 markkaa 100 miehelle tarkoitettun tilapäisen iltavuoroin työskentelevän työtuvan järjestämiseen ja 66,900 markkaa sen ylläpitämiseen Helsinginkadun talossa n:o 1 marraskuun 17 p:stä vuoden loppuun. Mainitussa tuvassa työtömät miehet saivat työskennellä vain 4 tuntia päivässä saaden korvaukseksi kaksi ateriala ja 5 markan rahapalkan päivässä.

Talous- ja ammattikurssien järjestäminen työttömille naisille. Kaupungin naisten keskuudessa vallitsevan työttömyyden lieventämiseksi naisten työtupien johtokunta oli rahatoimikamarin kehoituksesta laatinut kaksi ehdotusta kurssien järjestämiseksi naistyöläisille. Toinen tarkoitti talouskurssien järjestämistä yhteensä 120 naiselle kolmen kuukauden ajaksi vuoden alusta lukien Sturenkadun talossa n:o 27; näillä kursseilla annettaisiin käytännöllistä ruoanlaiton sekä siihen liittyvien tietopuolisten aineiden opetusta ja kurssien oli arvioitu maksavan 280,000 markkaa. Toinen ehdotus koski liinavaate-ompelu- ja räättälinammattikurssien järjestämistä kaikkiaan 100 naiselle Fredrikinkadun talossa n:o 14. Näiden tammikuun alusta toukokuun alkuun kestävien kurssien kustannukset oli laskettu 350,000 markaksi. Molempien kurssien osanottajien palkka oli ehdotettu 3 markaksi tunnilta. Rahatoimikamarin puolettua johtokunnan ehdotusta kaupunginvaltuusto antoi ⁵⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 8 §. — ²⁾ S:n 11 p. kesäk. 19 §. — ³⁾ S:n 29 p. lokak. 9 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. marrask. 9 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. tammik. 10 §.

ylimääräisiin töihin varatuista käyttövaroistaan 630,000 markan määrärahan kamarin käytettäväksi ehdotettujen talous- ja ammattikurskien järjestämiseen.

Kun työttömien naisten lukumäärä edelleen oli nousemassa, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ mainitun johtokunnan ehdotuksesta ja rahatoimikamarin sitä puollettua antaa helmikuun 17 p:stä järjestää uudet talouskurssit 120 naiselle Pengerkadun talossa n:o 11 sekä helmikuun 15 p:stä uudet ammattikurssit 180 naiselle samassa talossa. Talouskursseja varten myönnettiin 250,000 markkaa ylimääräisiin töihin varatuista valtuuston käyttövaroista sekä ammattikursseja varten 300,000 markkaa samasta määrärahasta; kummatkin kurssit kestäisivät kolme kuukautta ja niiden osanottajien palkka olisi 3 markkaa tunnilta. Tämän yhteydessä kaupunginvaltuusto epäsi vtn Luostarisen tekemän aloitteen ja erinäisten työttömien tekemän esityksen, jotka kumpikin tarkoittivat vuoden alussa järjestettyjen kurssien osanottajien tuntipalkan korottamista 3 markasta 5 markkaan.

Myöhemmin työtupien johtokunta anoi rahatoimikamarilta oikeutta uusien, aikaisempien kaltaisten kurssien järjestämiseen työttömille naisille. Talouskurssit, jotka järjestettäisiin Sturenkadun talossa n:o 27 120 naiselle, aiottiin pitää huhtikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään; ammattikurssit taas järjestettäisiin 200 naiselle Simonkadun talossa n:o 12, ja ne kestäisivät maaliskuun 17 p:stä toukokuun 31 p:ään. Kamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi²⁾ näitä kursseja varten ylimääräisiin töihin varatuista käyttövaroistaan 420,000 markan määrärahan, josta 180,000 markkaa oli arvioitu talouskursseja ja 240,000 markkaa ammattikursseja varten.

Koska naisten kurssit osoittautuivat kesäkuukausinakin tarpeellisiksi, johtokunta vielä anoi saada järjestää käsityökurssit 200 työttömälle naiselle kahdeksi kuukaudeksi kesäkuun 15 p:stä lukien. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ näitä kursseja varten 210,000 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Edellä mainittujen kesäkurssien osanottajien anottua, että kursseja jatkettaisiin myöskin elokuun 15 p:n jälkeen, sekä johtokunnan ja rahatoimikamarin puollettua tämän anomuksen hyväksymistä siten, että uudet liina-vaateompelu- ja rätälintyökurssit järjestettäisiin 200 naiselle syyskuun 15 p:stä vuoden loppuun, kaupunginvaltuusto myönsi⁴⁾ vuoden tilierotuksesta 240,000 markkaa mainittuja uusia kursseja varten; loput kurssien kustannuksista, arvion mukaan 150,000 markkaa, maksettaisiin ennen myönnettyjen määrärahaain säästöstä. Asiasta kaupunginvaltuustolle antamassaan lausunnossa kamari m. m. oli huomauttanut, että monet naiset työtuissa olivat vanhuuden tai sairaalloisuuden takia kokonaan työkyvyttömiä tai suuresti alakuntoisia. Nämä köyhäinhuolaitoksen olisi otettava huoltaakseen ja työtupiin olisi otettava vain sellaisia työttömiä naisia, jotka olivat työkykyisiä ainakin jossain määrin ja jotka työansionsa vuoksi voivat välttyä joutumasta köyhäinhuolaitoksen rasitukseksi. Tällaista yksilölliselle pohjalle perustettua työttömien naisten huolta köyhäinhuolautakuntakin antamassaan lausunnossa oli kannattanut ja saman periaatteen mukaan kamari aikoi toimia järjestäessään töitä naisille talvikauden aikana.

Myöhemmin työtupien johtokunta esitti, että Heikinkadun talossa n:o 13 pidettäisiin lokakuun 15 p:stä vuoden loppuun talouskurssit 200 työttömälle naiselle, jotka valittaisiin kaupungin työnvälitystoimiston välityksellä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 25 §. — ²⁾ S:n 2 p. huhtik. 20 §. — ³⁾ S:n 21 p. toukok. 20 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. syysk. 45 §.

Kurssit, jotka jaettaisiin kahteen vuoroon, kumpikin viiden tunnin työpäivän, olivat tarkoitettut etupäässä alle 40 vuoden ikäisille naisille. Rahatoimikamarin tätä esitystä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ kyseiseen tarkoitukseen 325,000 markan määrärahan otettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto mainitun johtokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua myönsi ²⁾ vuoden tilierotuksesta 200,000 markan määrärahan käsityökurssien järjestämiseksi 150 työttömälle naiselle Salomonkadun talossa n:o 1 marraskuun alusta vuoden loppuun. Kurssit, joille naiset pääsisivät työnvälitystoimiston välityksellä, pidettäisiin kahdessa ryhmässä, joilla kummallakin olisi 6 tunnin työpäivä.

Lopuksi työtupien johtokunta, ottaen huomioon yhä jatkuvan työttömyyden, teki ehdotuksen uusien kurssien järjestämisestä työttömille naisille, joulukuun alusta v:n 1931 helmikuun loppuun, nimittäin talouskurssien 200 naiselle Sturenkadun talossa n:o 27 ja käsityökurssien 300 naiselle samassa talossa. Edellisten kurssien arvioitiin maksavan 365,000 markkaa ja jälkimäisten 475,000 markkaa. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ tähän tarkoitukseen vuoden tilierotuksesta yhteensä 330,000 markan määrärahan, mikä oli laskettu tarvittavan kyseisten kurssien pitämiseen kuluvana vuonna.

Kaikkiaan kaupunginvaltuusto näin ollen kyseisenä vuonna myönsi kurssien järjestämiseen työttömille naisille 2,905,000 markkaa.

Suoranaisten avustusten ja muiden etujen myöntäminen puutteenalaisille työttömille. Samalla kuin rahatoimikamari selosti kahden puutteenalaisille työttömille marras- ja joulukuussa 1929 myönnetyn vuokra- ja ruoka-avustusmäärärahan käyttöä ⁴⁾, mitkä avustukset kamarin asettama toimikunta oli jakanut, kamari esitti, että samaan tarkoitukseen v:n 1930 tammii- ja helmikuun ajaksi osoitettaisiin 500,000 markan määrän kaupunginvaltuuston määrärahan mukaan yleisiin töihin käytettävästä talousarviomäärärahasta. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ määrärahan 750,000 markaksi korotettuna talousarvioon työttömyyden seurausten lieventämiseksi merkitystä määrärahasta.

Erään työttömien kokouksen valitsema lähetystö antoi kaupunginvaltuustolle ja rahatoimikamarille kirjelmän, jossa se m. m. anoi:

että kaupunki antaisi työnvälityskortin omaaville työttömille viikoittain työttömyysavustusta normaalista viikkopalkkaa vastaavan summan, joka oli katsottava avustukseksi eikä lainaksi, kun taas avustettujen itsensä oli huolehdittava vuokransa sekä muiden eläntökustannustensa maksamisesta;

että kaikissa kaupungin töissä maksettaisiin normaalipalkka ilman ylimääräisissä töissä esiintyvää 15 %:n alennusta; sekä

että kaupungin töissä otettaisiin käytäntöön 7-tuntinen työpäivä.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rahatoimikamarin ehdotettua lähetystön anomuksen hylättäväksi kaupunginvaltuusto jätti ⁶⁾ sen huomioonottamatta.

Helsingin työttömien komitean kaupunginvaltuustolle myöhemmin tekemän anomuksen johdosta, joka koski m. m. 2,000,000 markan myöntämistä käteiseksi raha-avustuksiksi työttömille, rahatoimikamari esitti, että työttömyyden seurausten lieventämiseksi talousarvioon merkityistä varoista osoi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 19 §. — ²⁾ S:n 12 p. marrask. 33 §. — ³⁾ S:n 26 p. marrask. 19 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 88. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 12 §. — ⁶⁾ S:n s:n 20 §.

tettaisiin vuokra-, ruoka ja polttopuuavustusten jakamiseksi maaliskuun loppuun vielä 1,000,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ kamarin ehdotuksen sellaisin muutoksin, että 250,000 markkaa osoitettiin mainitusta määrärahasta ja 750,000 markkaa vuoden tilierotuksesta. Kamari antaisi myöhemmin lausuntonsa mainitun komitean samassa yhteydessä esittämistä toivomuksista, että kaupungissa asuvat ulkokuntalaiset avustuksia annettaessa oli katsottava kaupungin varsinaisten asukkaiden kanssa samanarvoiseksi, että kaikki työttömät työmiehet kokonaan vapautettaisiin niiden verojen suorittamisesta, jotka erääntyivät maksettaviksi sinä aikana, jolloin he olivat työttöminä, ettei veroja yleensä saisi periä työttömiltä työläisiltä, ennenkuin he olivat olleet vähintään 6 kuukautta yhteen menoon työssä, sekä että saatuja avustuksia ei saisi katsoa verotettavaksi tuloksi.

Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto lisäksi myönsi ²⁾ vuokra- ja ruoka-avustuksien jakamiseksi huhtikuun loppuun 1,200,000 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Rahatoimikamarin sen jälkeen asiasta antamassaan lausunnossa ehdotettua edellä mainitun komitean esityksen hylättäväksi, mikäli se koski kaupungista ja sen ulkopuolelta olevien henkilöiden yhdenvertaistamista, sekä esitettyä, että kysymys työttömien työläisten veronhuojennuksista jätettäisiin kamarin harkittavaksi erikseen kussakin yksityisessä tapauksessa, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ evätä komitean esityksen ensinmainitun osan, mutta veronhuojennusten suhteen lausua toivomuksen, että kunnallisveroa ei perittäisi työttömiltä työntekijöiltä, ennenkuin he olivat olleet työssä vähintään 2 kuukautta. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto epäsi vtn Riipisen tekemän aloitteen siitä, että kamaria kehoitettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin, jotta ilman työtä olevien varattomien henkilöiden maksettaviksi heidän ollessaan työttöminä lankeavia veroja vähennettäisiin, sekä ettei veroja perittäisi työttömiltä, ennenkuin he olivat olleet työssä 6 kuukautta.

Uudessa esityksessä Helsingin työttömien komitea anoi, että suoranaisten avustusten jakamiseen työttömille myönnettäisiin 2,000,000 markan määräraha, jolloin ruoka-avustus oli laskettava 20 markaksi yksinäistä henkilöä kohden päivässä sekä samaksi määräksi kummallekin perheen päämiehelle, jota paitsi lapsia varten oli myönnettävä kohtuullinen lisäavustus, sekä että vuokra-avustusta jaettaisiin todellisia vuokramenoja vastaava määrä, kuitenkin enintään yhdestä huoneesta ja keittiöstä. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa rahatoimikamari ilmoitti avustustoimikuntansa ehdotuksesta vahvistaneensa ruoka- ja vuokra-avustukset siten, että ruoka-avustusta annettaisiin aikuisille 40 markkaa ja lapsille 30 markkaa viikossa sekä vuokra-avustusta perheettömille henkilöille 150 markkaa kuukaudessa, pieniperheille ^{2/3} todellisista vuokrakuluista sekä sellaisille perheille, joilla oli 2 tai useampia lapsia, koko vuokra. Näitä määriä ei olisi korotettava, koska työttömien perheiden avustukset muuten voisivat nousta yhtä korkeiksi tai vieläpä korkeammiksi kuin sellaisten perheitten, joiden jollakin jäsenellä oli työtä, ja jotka sen vuoksi yleensä eivät saaneet avustusta. Jos katsottaisiin tarpeelliseksi jakaa suoranaisia avustuksia myöskin huhtikuun päätyttyä, niin kamari tämän lisäksi tulisi antamaan siitä esityksen kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto hylkäsi ⁴⁾ sen jälkeen kamarin ehdotuksesta komitean anomuksen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 35 §. — ²⁾ S:n 19 p. maalisk. 22 §. — ³⁾ S:n 2 p. huhtik. 13 §. — ⁴⁾ S:n s:n 33 §.

Rahatoimikamarin katsottua, että suoranaisten avustusten jakaminen kesän lähetessä vähitellen oli lopetettava, kaupunginvaltuusto sen esityksestä lisäksi osoitti ¹⁾ kyseistä toimintaa varten toukokuun ajaksi 500,000 markan määrän vuoden tilierotuksesta. Samassa yhteydessä käsitellyn Helsingin työttömien komitean uuden anomuksen 2,000,000 markan määrän myöntämisestä entistä suurempien avustusten jakamiseksi työttömille kaupunginvaltuusto sitä vastoin hylkäsi.

Saman komitean sen jälkeen tekemän anomuksen, että niille työttömille, joille ei voitu toimittaa työtä, jaettaisiin vuokra- y. m. suoranaisia avustuksia, kaupunginvaltuusto niinkään epäsi ²⁾. Samoin kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ erään työttömien työntekijäin tekemän esityksen, että kaupunki edelleen antaisi jakaa suoranaisia avustuksia.

Puutteen lisääntyessä vuoden loppupuolella työttömien keskuudessa, varsinkin lapsirikkaissa perheissä, kaupunginvaltuusto lopuksi rahatoimikamarin anomuksesta myönsi ⁴⁾ vuoden tilierotuksesta kamarin käytettäväksi 200,000 markan määrärahan, josta jaettaisiin suoranaisia avustuksia, vaatteita, kenkiä ja kankaita.

Työttömille konttoristeille järjestettyjen kurssien avustaminen. Rahatoimikamarin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ kieli-, pika- kirjoitus- ja kirjanpitokurssien järjestämiseen työttömille konttoristeille 25,000 markkaa Helsingin konttoristiyhdistykselle ja 10,000 markkaa Helsingfors svenska kontoristförening nimiselle yhdistykselle otettavaksi valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Työttömien konttoristien avustaminen. Helsingfors svenska kontoristförening ja Helsingin konttoristiyhdistys nimiset yhdistykset olivat anoneet, edellinen 30,000 ja jälkimmäinen 40,000 markan avustusta työttömille konttoristeille. Edellinen yhdistys aikoi ruokasaleissaan tarjota päivällisaterioita alennettuihin hintoihin, mahdollisesti ilmaiseksi, jälkimmäinen taas antaa avustuksia osin ruoka-annoksina, osin puiden ostamista varten sekä osin sairas-, vuokra- ja veroavustuksina. Huomauttaen m. m., että kaupunki siihen asti oli antanut avustusta melkein yksinomaan ravintoon, rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että kummallekin mainitulle yhdistykselle myönnettäisiin valtuuston yleisistä käyttövaroista 20,000 markan määräraha ruokalippujen ostamiseen kaupungin keskuskeittolasta sellaisille työttömille konttoristeille, jotka olivat olleet kaupungissa hengille kirjoitettuna vähintään 1 vuoden, kaikki tilitysvelvollisuuksin ja ehdoin, että yhdistykset ilmoittivat ne henkilöt, jotka olivat saaneet avustuksia, sekä että jos ruotsalaisen konttoristiyhdistyksen ruokalippujen hinta voitaisiin alentaa samaksi kuin kaupungin keskuskeittolan, näidenkin ruokalippujen osto sallittaisiin. Valtuusto hyväksyi ⁶⁾ kamarin esityksen sellaisin muutoksin, että kummankin yhdistyksen avustuspäämäärä korotettiin 30,000 markaksi.

Avustus Kontorens platsförmedling r. f. nimiselle yhdistykselle. Rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ yleisistä käyttövaroistaan 15,000 markan avustuksen Kontorens platsförmedling r. f. nimiselle yhdistykselle.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Kaupungin menoarvioon otettua yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahaa

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. toukok. 21 §. — ²⁾ S:n 11 p. kesäk. 51 §. — ³⁾ S:n 18 p. kesäk. 37 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. marrask. 34 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. helmik. 31 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. marrask. 31 §. — ⁷⁾ S:n 19 p. maalisk. 16 §.

jakamaan asetettu valiokunta¹⁾ antoi valtuustolle asiaa koskevan mietintönsä²⁾, jossa valiokunta tyydytyksekseen totesi valtuuston korottaneen määrärahan 720,000 markasta 1,000,000 markkaan, mikä suuressa määrin oli helpottanut valiokunnan työtä. Anottujen avustusten kokonaismäärä nousi, sikäli kuin niiden suuruus oli määritelty, 1,781,131:22 markkaan ja valiokunta oli hankkinut anomuksista asianomaisten hallitusten ja lautakuntien lausunnot. Samoin kuin edellisinä vuosina valiokunta oli jakoehdotuksessaan ylipäänsä noudattanut sitä periaatetta, että etupäässä puollettiin lasten hyväksi työskentelevien yritysten ja laitoksien avustamista, ja myöskin valiokunta oli katsonut, että myönnettyjen varojen käytön valvonnassa oli noudatettava entistä menettelyä.

Hyväksyen kaikki valiokunnan esittämät määrärahan jakoa koskevat ehdotukset kaupunginvaltuusto päätti³⁾ myöntää alla mainituille yrityksille ja laitoksille seuraavan suuruiset avustukset:

Helsingfors svenska folkhögskola nimisen opiston toimikunnalle opiston voimassapitoon	Smk	4,000: —
Nuoriso- ja raittiusliitto Fylgialle.....	»	6,000: —
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle puutarhатыön, urheilun ja kerhotoiminnan järjestämiseen alaikäisille katumyyjille sekä joutilaiden poikain työnvälitystoimiston ja kesäleirin ylläpitämiseen	»	15,000: —
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle yhteiskunnallista kasvatustyötä varten	»	45,000: —
Svenska kristliga föreningen av unga män i Helsingfors nimiselle yhdistykselle	»	15,000: —
Sörnäisten nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle poikakerhon ylläpitämiseen.....	»	15,000: —
Pasilan nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle poikain päiväkerhon ylläpitämiseen	»	10,000: —
Helsingin poikakotiyhdistykselle	»	13,000: —
Lasten työkotiyhdistykselle	»	110,000: —
Sairaanhoitajattarille T. Sainiolle ja H. Kivimäelle heidän Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa ylläpitämiseen	»	8,000: —
Yhdistykselle Koteja kodittomille lapsille lasten vastaanottokodin voimassapitoon	»	20,000: —
Caritas-kesäsiirtolalle	»	6,000: —
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osastolle sen yksinäisiä äitejä ja heidän lapsiansa varten perustaman kodin seimiosaston ylläpitämiseen ..	»	40,000: —
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin osastolle lasten kerhotoimintaa varten	»	6,000: —
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitolle Töölön sekä Lastenlinnan neuvonta-asemain ylläpitämiseen ..		15,000: —
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliiton Käpylän osastolle lasten kesätoimintaa varten	»	2,000: —
Suomen lastenhoitoyhdistykselle	»	74,000: —

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 179. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 9. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21 p. toukok. 25 §.

Helsingin kaupunkilähetykselle:

sen kaupungin lasten ja nuorison keskuudessa harjoittamaa työtä varten	Smk	20,000: —
Korson poikakotia, Kilon tyttökotia, Pasilan lastenhuoltolaa ja kesäsiirtoloita varten, käsitöiden hankkimiseksi työttömille naisille y. m.	»	35,000: —
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle sen kesävirkistys- ja siirtolatoiminnan tukemiseksi	»	10,000: —
Helsingin naisammattiosastojen käsityöseuralle kesävirkistyksen järjestämiseen työläisnaisille ja -lapsille ..	»	4,000: —
Maitopisara-yhdistykselle	»	160,000: —
Neiti E. Puhakalle hänen pikkulastenkotinsa ylläpitämiseen	»	5,000: —
Vuorelan sosialidemokraattiselle lastenosastolle Oraalle lasten kerhotoiminnan järjestämiseen	»	7,000: —
Vuorelan sosialidemokraattiselle nuoriso-osastolle kerhotoiminnan tukemiseksi	»	3,000: —
Pasilan lastenseimelle	»	17,000: —
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle sen omistamaa hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	»	50,000: —
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisairashoidon ja terveydenhuollon keskuksen ylläpitoa varten	»	10,000: —
Suomen merimieslähetysseuralle satamalähetystyön tukemiseksi Helsingissä	»	20,000: —
Helsingin valkonauhayhdistykselle sen naisten työkodin kannattamiseksi	»	15,000: —
Keski-Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten työkodin ylläpitämistä varten	»	3,000: —
Teollisuusseutujen evankelioimiselle Kalliolan poikaja tyttökerhotyön kannattamiseksi.....	»	30,000: —
Helsingin sosialidemokraattiselle naisyhdistykselle varatomain äitien ja lasten kesävirkistystä varten	»	25,000: —
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle kodinhoito- ja keittokurssien järjestämiseen	»	10,000: —
Helsingfors svenska Marthaförening nimiselle yhdistykselle kodinhoitokursseja varten	»	5,000: —
Helsingin kasvatusopilliselle talouskoululle talousopetuskurssien järjestämiseen	»	10,000: —
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin voimassapitoon sekä Siuntiossa sijaitsevan lepokodin avustamiseksi	»	20,000: —
Sokeain ystävät nimiselle yhdistykselle	»	5,000: —
Helsingin sokeain yhdistykselle sen työnvälitystoimistoa varten	»	20,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistykselle sen kuuromykkäin keskuudessa harjoittamaa kansansivistystyötä varten	»	1,000: —
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	»	2,000: —
Helsingin Mariayhdistykselle iäkkäiden kotiapulaisten kodin ylläpitämiseen	»	10,000: —
Pelastusarmeijalle Leppävaaran tyttökotia, Leppävaaran poikakotia sekä lasten kesäsiirtoloita varten	»	35,000: —

Kirjoja sokeille nimiselle yhdistykselle	Smk	10,000: —
Brage-yhdistykselle sen leikkeletoista varten	»	5,000: —
Helsingin sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	»	25,000: —
Helsingin raittiusseuralle	»	6,000: —
Raittiusyhdistys Kilvelle	»	8,000: —
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiusaluejärjestölle lasten keskuudessa harjoitettavaa raittiustyötä var- ten	»	10,000: —
Yhteensä Smk		1,000,000: —

Edelleen kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti:

1) että kaikki hakijat, jotka edellä mainitun avustuksen saivat, varain asianmukaisen käytön suhteen oli alistettava valtuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevien juovutusjuomavarojen käyttöä koskevissa säännöissä määrättyyn valvontaan siten, että:

Opiston Helsingfors svenska folkhögskola toimikunta sekä nuoriso- ja raittiusliitto Fylgia olivat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män i Helsingfors, Sörnäisten nuorten miesten kristillinen yhdistys ja Pasilan nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin poikakotiyhdistys, Lasten työkotiyhdistys, sairaanhoitajattaret T. Sainio ja H. Kivimäki, yhdistys Koteja kodittomille lapsille, Caritas-kesäsiirtolan hallitus, Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto edellä mainittuine osastoineen, Suomen lastenhoitoyhdistys, Helsingin kaupunkilähetys lasten ja nuorison keskuudessa harjoitetun työnsä puolesta, Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, Helsingin naisammattiosastojen käsityöseura ja Maitopisara, neiti E. Puhakka sekä Vuorelan sosialidemokraattinen lastenosasto Oras ja Vuorelan sosialidemokraattinen nuoriso-osasto lastensuojelulautakunnan alaiset;

Pasilan lastenseimen johtokunta lastentarhain johtokunnan alainen;

Suomen sokeain hierojain yhdistys ja Suomen sairaanhoitajatarliitto terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Suomen merimieslähetykseura, Helsingin valkonauhayhdistys, Keski-Helsingin valkonauhayhdistys, Teollisuusseutujen evankelioimiseseura, Helsingin sosialidemokraattinen naisyhdistys, Helsingin suomalainen Martta-yhdistys, Helsingfors svenska Marthaförening, Helsingin kasvatustaloustieteiden koulu, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, yhdistys Sokeain ystävät, Helsingin sokeain yhdistys ja Helsingin kuuromykkäyhdistys sekä Heikko-kuuloisten suojaamisyhdistys sosialilautakunnan alaiset;

Helsingin kaupunkilähetys muun paitsi lasten ja nuorison keskuudessa harjoitetun toimintansa puolesta, Helsingin Mariayhdistys ja Pelastusarmeija köyhäinhoitolautakunnan alaiset;

yhdistykset Kirjoja sokeille ja Brage kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset;

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio musiikkilautakunnan alainen; sekä

Helsingin raittiusseura, raittiusyhdistys Kilpi ja Helsingin sosialidemokraattinen raittiusaluejärjestö raittiuslautakunnan alaiset; sekä

että mainitut hallitukset, laut- ja johtokunnat olivat velvolliset v:nä 1931 helmikuun kuluessa valtuustolle antamaan selonteon puheena olevan valvonnan suorittamisesta ja sen aiheuttamista toimenpiteistään;

2) vahvistaa avustusten saamisen lisäehdoksi, että kaikkien apurahan saajien, jotka ilman vastaavaa korvausta antoivat avustusta tarvitseville, oli samalla kuin niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden siellä oleskelevien henkilöiden välillä, jokaisessa eri tapauksessa hankittava köyhäinhuoltolautakunnan rekisteritoimistosta tarkat tiedot avunanojan oloista ja, mikäli avustusta jossain muodossa annettiin, ilmoitettava se toimistolle rekisteröitäväksi sekä avustusten myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistuttava niihin määräyksiin, joita köyhäinhuoltolautakunta katsoi tarpeelliseksi antaa; sekä

3) että valtuuston päätös oli saatettava asianomaisten hallitusten, lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Avustus Veikkolan parantolalle. Kaupunginvaltuusto oli v. 1929 myöntänyt¹⁾ Kirkkonummella olevalle Veikkolan parantolalle kutakin parantolassa v. 1930 hoidettua Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeuden omaavaa potilasta kohden 20 markan avustuksen hoitopäivältä, ei kuitenkaan yhteensä enemmän kuin 100,000 markkaa. Sielunterveysseura, joka ylläpiti parantolaa, anoi v. 1930, että kaupungin avustus parantolalle v:n 1931 alusta pysyttämällä maksimimäärä korotettaisiin 28 markkaan hoitopäivältä ja maksettaisiin pysyväänä vuosiavustuksena. Kaupungin sairaalain hallitus puolsi anomuksen hyväksymistä, kun taas rahatoimikamarin mielestä avustus v. 1931 oli maksettava samojen perusteiden mukaan kuin v. 1930 ja sen edelleen maksaminen seuraavina vuosina jätettävä erikoisen harkinnan varaan. Kamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti²⁾ myöntää parantolan ylläpitämiseen v. 1931 20 markan avustuksen kutakin kotipaikkaoikeuden kaupungissa omaavaa mainitussa parantolassa hoidettua potilasta kohden, ei kuitenkaan yhteensä enemmän kuin 100,000 markkaa koko vuodelta, sekä antaa kaupungin sairaalain hallitukselle tehtäväksi tarkastaa avustusten tilityksen.

Avustus Risataulisten lasten parantolayhdistykselle. Risataulisten lasten parantolayhdistys ilmoitti, ettei se toukokuun 31 p:nä 1929 annetun valtionavustuksen antamista m. m. tuberkuloottisten hoitolaitoksille koskevan lain tultua voimaan v:n 1930 alussa enää voinut ylläpitää Högsand nimistä parantolaa niillä maksuilla, jotka mainitussa laissa oli asetettu valtionavustuksen saamisen ehdoiksi, kauemmin kuin viimeksimainitun vuoden huhtikuun 1 p:ään. Tehtyjen laskelmien mukaan yhdistys tarvitsi 196,250 markan lisämäärän ylläpitääkseen parantolan toimintaa mainitusta ajankohdasta vuoden loppuun. Yhdistys anoi, että kaupunki antaisi tämän suuruisen takuun parantolan ylläpitämiseksi mainittuna aikana sen 287,000 markan määrärahan lisäksi, mikä oli merkitty kaupungin talousarvioon hoitopaikkojen kustantamiseksi mainitussa parantolassa. Terveystoimikamarin ehdotuksesta avustaa yhdistystä siten, että huhtikuun 1 p:nä jäljellä oleva kyseisen talousarviomäärärahan osa myönnettäisiin yhdistykselle avustukseksi ehdoin, että kaupunki mainitusta päivästä vuoden loppuun sai maksutta käyttää niin suurta hoitopäivämäärää parantolassa kuin kyseinen määrä vastasi laskettuna 30 markan mukaan hoitopäivältä.

Avustus Lasten työkoteja nimiselle yhdistykselle. Lasten työkoteja niminen yhdistys anoi kaupunginvaltuustolta 40,000 markan lisäystä siihen 80,000

¹⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 94. — ²⁾ Valt. pöytäk. 27 p. elok. 33 §. — ³⁾ S:n 19 p. maalisk. 8 §.

markan määrärahaan, joka v. 1929 oli myönnetty yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahasta yhdistyksen Kalliossa ja Vallilassa sijaitsevien lasten työkotien ylläpitämiseksi. Sekä lastensuojelulautakunta että rahatoimikamari puolsivat anomuksen hyväksymistä, ja viimeksimainittu ehdotti anotun lisäyksen myönnettäväksi siten, että yhdistykselle annettaisiin valtuuston yleisistä käyttövaroista 30,000 markan lisäavustus sen toiminnan tukemiseksi v. 1929 sekä sen lisäksi 10,000 markan avustus, mikä määrä maksettaisiin etukäteen kaupunginkassasta ja vähennettäisiin yhdistykselle mahdollisesti v:ksi 1930 myönnettävästä avustuksesta. Asiaa esitellessä valtuusto päätti ¹⁾ myöntää yhdistykselle 40,000 markan ylimääräisen avustuksen, joka kokonaan osoitettaisiin valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Evätty anomus työhuoneen vuokraamisesta sokeille. Sokeain maatalouskotiseura r.y. niminen yhtymä anoi 30,000 markan vuotuista avustusta työhuoneen vuokraamiseksi sokeille korityöntekijöille. Rahatoimikamarin saatua tietää, että sosialiministeriö aikoi hankkia tällaisen työhuoneen, ja sen perusteella ehdotettua anomuksen hylkäämistä kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ sen.

Avustus Pasilan lastenseimelle. Sen johdosta, että Pasilan lastenseimen johtokunta taloudellisista syistä oli suunnitellut seimen toiminnan lopettamista, lastensuojelulautakunta, joka päinvastoin katsoi laitoksen toiminnan laajentamisen tarpeelliseksi, oli ryhtynyt johtokunnan kanssa neuvotteluihin siitä, oliko seimen toiminnan jatkaminen laajemmassa muodossa mahdollista. Johtokunta oli tällöin ilmoittanut suostuvansa ylläpitämään seimeä laajennetun suunnitelman mukaisesti ehdoin, että kaupunki myönsi johtokunnalle 46,000 markan vuotuisen määrärahan. Sekä lastensuojelulautakunnan että lastentarhain johtokunnan puoleltua mainitun määrärahan myöntämistä kyseiseen tarkoitukseen rahatoimikamari anoi kaupunginvaltuustolta, että se myöntäisi yleisistä käyttövaroistaan mainitun suuruisen avustuksen Pasilan lastenseimelle v:ksi 1930 ja antaisi lastentarhain johtokunnan tehtäväksi valvoa seimen toimintaa. Valtuusto hyväksyi ³⁾ kamarin esityksen sellaisin muutoksin, että avustuksen määrä oli otettava opetus- ja sivistyslaitoksille varatuista valtuuston käyttövaroista.

Evättyjä anomuksia poikien ja tyttöjen kerhotoiminnan avustamisesta. Teollisuusseutujen evankelioimiseura anoi v. 1929 kaupunginvaltuustolta 30,000 markan apurahaa mainituksi vuodeksi ja 60,000 markan apurahaa v:ksi 1930 sen Kalliolan työkeskuksessa ylläpitämää poikien ja tyttöjen kerhotoimintaa varten esittäen samalla, että kaupunki itse järjestäisi samanlaista toimintaa kaupungin laitaosiin, aluksi 150 pojalle Vallilaan, mihin tarkoitukseen voitiin varata sopiva huoneisto Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiön n:o 4 Mäkelänkadun 45:ssä olevasta uudistalosta. Lastensuojelulautakunta ja sosialilautakunta ehdottivat seuran anomuksen sen oman toiminnan avustamisesta evättäväksi, koska sellaisia apurahoja oli anottava yleishyödyllisten tarkoitusten avustamiseen varatusta määrärahasta, mutta ehdottivat seuran tekemän, poikien kerhotoiminnan järjestämistä Vallilaan koskevan aloitteen johdosta, että lastensuojelulautakunnalle annettaisiin tehtäväksi järjestää kesäkuun 1 p:stä sellaista toimintaa sinne, että mainitusta päivästä otettaisiin kaupungin palvelukseen tällaisen työn ohjaaja sekä että tarkoitukseen osoitettaisiin tarvittavat varat. Myöhemmin sosialilautakunta vielä lisäksi ehdotti, että edellä mainitulle rakennusosakeyhtiölle myönnettäisiin 200,000 markan

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 29 §. — ²⁾ S:n 26 p. marrask. 34 §. — ³⁾ S:n 22 p. tammik. 6 §.

kuoetuslaina sen talossa olevan huoneiston sisustamiseen kerhotoimintaa varten. — Sen jälkeen kaupunginvaltuustolle tekemässään esityksessä rahatoimikamari m. m. mainitsi, että yrityksen järjestäminen kunnalliselle pohjalle ei näyttänyt täysin sopivalta, minkä johdosta Vallilan kerhotyö kokonaan oli jätettävä alkuunpanijalle, mutta kaupungin oli tuettava sitä taloudellisesti. Huoneistokysymys taas oli ratkaistava niin, että rakennusosakeyhtiö saisi ehdotetun lainan ja panisi huoneiston kuntoon, minkä jälkeen kaupunki ottaisi sen vuokralle ja luovuttaisi tarvittavan osan siitä kerhotoimintaa varten, mutta pidättäisi itselleen oikeuden huoneiston jäljellä olevan osan vuokraamiseen yleishyödyllisille yhtymille. Ehdottaen yhdistyksen anomuksen avustuksen myöntämisestä sen Kalliolassa harjoittamaa kerhotoimintaa varten hylättäväksi kamari esitti:

että Teollisuusseutujen evankelioimisuuralle poikien kerhotoiminnan järjestämiseksi Vallilaa kesäkuun 1 p:stä vuoden loppuun myönnettäisiin valtuuston yleisistä käyttövaroista 97,000 markan apuraha, mistä 55,000 markkaa perustamiskustannuksiin ja 42,000 markkaa kyseisen toiminnan ylläpitämiseen;

että lastensuojelulautakunnan v:n 1931 talousarvioon merkittäisiin 72,000 markan määräraha mainitun työn tukemiseksi;

että Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiölle n:o 4 myönnettäisiin kuoetuslainoiksi yleishyödyllisille rakennusyhtiöille määrätystä varoista 200,000 markan laina kerhohuoneiston sisustamiseksi yhtiön omistaman Mäkelänkadun talon n:o 45 pohjakerrokseen;

että tämä huoneisto kesäkuun 1 p:stä lukien vuokrattaisiin kaupungille käytettäväksi etupäässä kerhotoimintaa varten; sekä

että valtuuston yleisistä käyttövaroista myönnettäisiin 30,000 markan määräraha tähän tarkoitukseen.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että tehdyt esitykset eivät antaisi aihetta mihinkään toimenpiteisiin sen taholta.

Kristillis-yhteiskunnallisen keskuslähetyksen tekemän anomuksen 6,000 markan avustuksen myöntämisestä nuorison kerhotoiminnan järjestämiseksi Toukolaan ja Kumpulaan kaupunginvaltuusto niinkään epäsi ²⁾ sosialilautakunnan ja rahatoimikamarin ehdotettua sen hylkäämistä.

Rakennusavustuksen myöntäminen Ammattienedistämislaitokselle. Ammattienedistämislaitoksen säätiö anoi kaupunginvaltuustolta 1,000,000 markan suuruista avustusta XIV kaupunginosan korttelissa n:o 463 Töölönkadun varrella olevan säätiölle luovutetun tontin n:o 28 rakentamiseen. Viitaten siihen, että kaupunki jo tuntuvasti oli kannattanut rakennushanketta luovuttamalla sanotun tontin maksutta, rahatoimikamari ehdotti anomuksen evättäväksi. Asia palautettiin kuitenkin ³⁾ sitä valtuustolle ensi kertaa esiteltäessä kamariin. Ennenkuin tämä oli antanut uutta lausuntoa, säätiö esitti uuden anomuksen, jossa se pyydetyn rakennusavustuksen sijaan anoi 3,000,000 markan korotonta kuoetuslainaa kolmatta kiinnitystä vastaan suunniteltuun rakennukseen, jolloin kuoetus olisi määrättävä enintään 5 %:ksi vuodessa laskettuna kolmannelta vuodelta lainan antamisen jälkeen. Kamarin sen jälkeen antaman uuden lausunnon mukaisesti valtuusto päätti ⁴⁾:

myöntää säätiölle 1,500,000 markan suuruisen rakennusavustuksen, josta 500,000 markkaa suoranaisten avustuksena ja 1,000,000 markkaa kuo-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 17 §. — ²⁾ S:n 17 p. syysk. 44 §. — ³⁾ S:n 16 p. huhtik. 25 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. toukok. 1 §.

letuslainana kiinnitystä vastaan säätiön edellä mainittuun tonttiin ja sille suunniteltuihin rakennuksiin;

että mainitusta kiinnityslainasta oli suoritettava 5 % korkoa ja 3 % kuoletusta vuosittain, jolloin kuitenkin kuoletuksen suorittaminen alkaisi kolmantena vuonna lainan myöntämisestä laskien; sekä

että tarkoitukseen tarvittavat varat oli merkittävä kaupungin v:n 1931 menoarvioon.

Evätty anomus avustuksen myöntämisestä ammattikoululle. Parturinammattikoulun anomuksen 15,000 markan määrärahan merkitsemisestä kaupungin v:n 1931 talousarvioon mainitun koulun ylläpitämiseksi kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti epäsi¹⁾.

Evätty anomus sanakirjallis-kansatieteellisen tutkimusretken avustamisesta. Eteläsuomalainen ylioppilasosakunta oli anonut 30,000 markan suuruista avustusta Suomen kansankielen sanakirjaa varten tarvittavien ainesten ja kansatieteen kannalta mielenkiintoisten esineiden keräämiseen Nurmijärven pitäjistä. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto epäsi²⁾ anomuksen.

Evätty anomus ylimääräisen avustuksen myöntämisestä teatterille. Kansan näyttämön kannatusosakeyhtiö anoi 150,000 markan ylimääräistä avustusta uusien näyttämö- ja valaistuslaitteiden hankkimiseksi mainitun yhtiön kannattamalle teatterille, jolle kaupungin kertomusvuoden talousarvioon oli merkitty 175,000 markan määräraha. Musiikkilautakunnan ehdotettua anomuksen hyväksymistä ja rahatoimikamarin sen hylkäämistä kaupunginvaltuusto epäsi³⁾ sen.

Avustus musiikkiliitolle. Suomen työväen musiikkiliiton Uudenmaan piirihallitus anoi 20,000 markan avustusta jaettavaksi sen harkinnan mukaan kahdeksalle kaupungissa toimivalle liittoon kuuluvalla laulukoorolle sekä liiton orkesterille. Musiikkilautakunnan puollettua anomuksen hyväksymistä sellaisin ehdoin, että varain jako alistettiin lautakunnan harkittavaksi, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ rahatoimikamarin kehoituksesta myöntää tähän tarkoitukseen yleisistä käyttövaroistaan 10,000 markan määrärahan jaettavaksi mainitun lautakunnan osoitusten mukaan.

Evätty anomus avustuksen myöntämisestä raittiusyhdistykselle. Helsingin talojen raittiin elämän edistämislitto r.y. anoi 15,000 markan avustusta toimintansa edistämiseksi. Raittiuslautakunnan ehdotettua anomuksen hyväksymistä ja rahatoimikamarin sen hylkäämistä kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾ sen.

Avustus matkailupropagandan keskustoimikunnalle. Matkailupropagandan keskustoimikunta, joka v. 1930 aikoi julkaista kolme osaksi Helsingin kaupunkia, osaksi Helsingistä maan eri osiin johtavia matkailureittejä koskevaa lentokirjasta, anoi 80,000 markan määrärahaa avustukseksi kirjasten painatus- ja jakelukustannusten suorittamiseen. Rahatoimikamarin puollettua anomusta kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ myöntää anotun määrän yleisistä käyttövaroistaan.

Evätty anomus hautapaikkamaksujen poistamisesta tai vähentämisestä. Kaupunginvaltuusto oli v. 1929 Helsingin evankelis-luterilaisten seurakuntain uuden hautausmaan laajentamiseksi luovuttanut⁷⁾ seurakunnille lisäalueen m. m. ehdoin, että nämä jokaisen kalenterivuoden alussa suorittivat 2,000

¹⁾ Valt. pöytäk. 26 p. marrask. 42 §. — ²⁾ S:n 17 p. syysk. 43 §. — ³⁾ S:n 27 p. elok. 31 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. toukok. 33 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. elok. 32 §. — ⁶⁾ S:n 16 p. huhtik. 19 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 16.

markan maksun kustakin edellisenä vuonna luovutetusta 2.5×1.0 m²:n suuruista hautapaikasta. Koska oli toivottavaa, että tämä alue mahdollisimman pian saatettiin kuntoon, mikä vaati huomattavia kustannuksia, seurakuntain hautausmaakomitea anoi, että valtuusto poiketen edellä mainitusta ehdosta joko kokonaan luopuisi hautapaikoista suoritettavaksi määrätyistä hautapaikkamaksuista tai ainakin alentaisi ne korkeintaan 1,000 markkaan paikalta. Kaupungin yleisten töiden hallituksen puolestaan ehdotettua anomuksen hylkäämistä ja rahatoimikamarin ehdotettua maksun alennettavaksi 1,000 markkaan 2.5×1.0 m²:n suuruiselta hautapaikalta kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ evätä komitean anomuksen.

Tie- ja liikennepäivien järjestämisen avustaminen. Helsinkiin suunniteltuja tie- ja liikennepäiviä järjestämään asetettu valiokunta ilmoitti kirjelmässä rahatoimikamarille, että eri autojärjestöjen valitsema pysyväinen tiekomitea sekä liikennekulttuurikomitea olivat suunnitelleet erityisen tie- ja liikennepäivät nimisen neuvontatilaisuuden järjestämistä Helsinkiin maaliskuun 22—25 päiviksi tierakennus- ja tiekonenäyttelyn yhteyteen, sekä anoi näiden päivien järjestelyjä varten 10,000 markan avustusta kaupungin varoista. Kamarin puolestaan puollettua 8,000 markan määrärahan myöntämistä kyseiseen tarkoitukseen kaupunginvaltuusto asiaa esiteltäessä päätti²⁾ yleisistä käyttövaroistaan myöntää valiokunnalle anotun 10,000 markan määrän vähentämättömänä.

Avustus köyhäinhuoltokokouksen järjestämiseen. Suomen kunnallisten huoltotyöntekijäin liitto, joka vuosikokouksensa yhteyteen useana vuonna oli järjestänyt maan eri seuduille kesäkokouksia huoltotyön edistämiseksi, oli köyhäinhuoltolautakunnalta tiedustellut voisivatko kaupungin köyhäinhuoltoviranomaiset järjestää tällaisen kokouksen Helsinkiin kesällä 1930. Tämän johdosta ja kun Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund niminen Ruotsin huoltoväen liitto aikoi suunnitellun kokouksen yhteydessä tehdä opintomatkan Suomeen, köyhäinhuoltolautakunta, joka arvioi kokoukseen osallistuvan n. 400 henkilön Suomesta ja n. 200 Ruotsista, anoi 50,000 markan määrärahaa päivällisten ja retkeilyjen järjestämiseen kokouksen osanottajille. Rahatoimikamarin puollettua anomusta kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ yleisistä käyttövaroistaan 30,000 markan määrärahan mainittuun tarkoitukseen.

Avustus yleisen voimistelujuhlan järjestämiseen. Suomen voimistelu- ja urheiluliitto, joka v:sta 1900 lähtien on järjestänyt joka kolmas vuosi yleisiä voimistelujuhlia maan eri paikkakunnille, oli v. 1929 anonut kaupunginvaltuustolta 35,000 markan määrärahaa yleisen voimistelujuhlan järjestämiseksi Helsinkiin v. 1930. Kutsu juhlaan oli lähetetty kaikkiin Euroopan maihin, ja sen osanottajien lukumäärä oli arvioitu 8,000 à 10,000 henkilöksi. Urheilulautakunnan ja rahatoimikamarin puollettua liiton anomuksen hyväksymistä siten, että kaupungin avustus saisi takuuavustuksen muodon, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti yleisistä käyttövaroistaan myöntää mainitulle liitolle kyseisen juhlan järjestämiseen enintään 35,000 markan takuuavustuksen, joka tarvittaessa oli maksettava sen jälkeen kun liitto oli saanut selville juhlan aiheuttaman mahdollisen tappion suuruuden.

Avustus sairaanhoitajatarkongressille. Suomen sairaanhoitajataryhdistys anoi kaupunginvaltuustolta 25,000 markan määrärahaa vastaanottotilaisuuden järjestämiseksi neljännen pohjoismaisen sairaanhoitajatarkongressin

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 28 §. — ²⁾ S:n 19 p. maalisk. 20 §. — ³⁾ S:n s:n 26 §.
— ⁴⁾ S:n 2 p. huhtik. 32 §.

osanottajille, mikä kongressi pidettäisiin Helsingissä heinäkuun 12—18 p:nä ja johon 1,000—1,500 henkilön Pohjoismaista arveltiin ottavan osaa. Kaupungin sairaalain hallituksen ja rahatoimikamarin puolettua määrärahan myöntämistä, jälkimmäisen kuitenkin 15,000 markaksi alennettuna, valtuusto päätti ¹⁾ osoittaa mainittuun tarkoitukseen 15,000 markkaa yleisistä käyttövaroistaan.

Avustus vastaanottotilaisuuden järjestämiseen neljännen pohjoismaisen lastensuojelukongressin osanottajille. Komitea, joka oli asetettu järjestämään neljättä pohjoismaista lastensuojelukongressia, joka pidettäisiin Helsingissä heinäkuun 7—10 p:nä ja johon odotettiin osallistuvan 500—600 henkilön, näistä ainakin puolet Skandinavian maista, anoi rahatoimikamarille osoitettussa kirjelmässä, että kaupunki järjestäisi vastaanoton kongressin osanottajille ja sen lisäksi 35,000 markalla ottaisi osaa kongressin aiheuttamiin kustannuksiin. Lastensuojelulautakunnan puollettua anomusta kaikissa kohdin valtuusto päätti ²⁾ kamarin ehdotuksesta myöntää yleisistä käyttövaroistaan 30,000 markan määrärahan vastaanoton järjestämiseksi kaupungin puolesta kongressin osanottajille, mutta muilta osilta hylätä komitean anomuksen.

Eväty anomus avustuksen myöntämisestä entomologikongressille. Helsingin hyönteistieteellisen yhdistyksen anomuksen 6,000 markan avustuksen myöntämisestä juhlapäivällisten järjestämiseen elokuun 5—7 p:nä pidettävän kolmannen pohjoismaisen entomologikongressin osanottajille kaupunginvaltuusto hylkäsi ³⁾ rahatoimikamarin asiasta antaman epäävän lausunnon mukaisesti.

N. s. raittiusviikon järjestämisen avustaminen. Lausuen m. m., että viime vuosina maassa oli tullut tavaksi viettää marraskuun ensimmäistä viikkoa yleisenä n. s. raittiusviikkona, raittiuslautakunta anoi 10,000 markan suuruisia avustusta tällaisen viikon järjestämiseksi siihen kuuluvine juhlaineen ja esitelmineen mainittuna aikana kaupunkiin. Rahatoimikamarin ehdotettua, että määräraha myönnettäisiin alennettuna 5,000 markaksi, valtuusto päätti ⁴⁾ yleisistä käyttövaroistaan osoittaa kyseiseen tarkoitukseen anotun 10,000 markan määrän.

Stadionaluetta koskevan kilpailun tulos. Stadionalueen järjestämistä koskevan aatekilpailun palkintolautakunta ilmoitti ⁵⁾ antaneensa saapuneista kilpailuluonnoksista määrätyt palkinnot seuraaville henkilöille, nimittäin ensimmäisen palkinnon, 25,000 markkaa, herra O. J. Enrothille, toisen palkinnon, 15,000 markkaa, arkkitehti E. Huttuselle sekä kolmannen palkinnon, 10,000 markkaa, yhteisesti arkkitehdeille A. Pernajalle ja R. Ypyälle. Lisäksi lautakunta oli päättänyt 5,000 markasta kappaleelta lunastaa professori C. Lindbergin ja filosofianmaisteri L. Pihkalan yhdessä laatiman luonnoksen sekä arkkitehtien M. Finellin, E. Vaskisen, M. Välikankaan ja A. Aallon luonnokset. Lautakunta ei kuitenkaan katsonut minkään kyseisistä luonnoksista soveltuvan kokonaisuutena toteutettavaksi.

Matka-apurahojen myöntäminen. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ C. F. Ekholmin stipendiorahaston korkovaroista alla mainituille 9 henkilölle 2,000 markan matka-apurahan kullekin. Apurahan saivat ylioppilas E. M. Damstén, faktori A. Forsblom, koristeveistäjä A. Karttunen, veistonopettaja V. Keinänen, jäljentäjäteknikko B. Lönegren, emaljityöntekijä A. Nordberg, kirjaltaja V. J. Savolainen, optikko O. Strömberg ja tarkkuusmekanikko E. F. A. Törrönen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. toukok. 29 §. — ²⁾ S:n 11 p. kesäk. 6 §. — ³⁾ S:n s:n 48 §. — ⁴⁾ S:n s:n 41 §. — ⁵⁾ S:n s:n 40 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. lokak. 12 §.

Ylioppilas R. Ohlsille annettiin¹⁾ haettavaksi julistettu 5,000 markan matka-apuraha Gustav Pauligin lahjoitusrahaston korkovaroista.

Myöhemmin samasta rahastosta haettavaksi julistettu saman suuruinen matka-apuraha annettiin²⁾ ylioppilas S. A. Perretille.

Myönnetyt ylimääräiset eläkkeet. Seuraaville henkilöille kaupunginvaltuusto anomuksesta myönsi ylimääräisiä elinkautisia eläkkeitä alla mainitut kuu-kausimäärät:

verotusvalmistelukunnan ent. osastonjohtajattarelle T. Malmille 190 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien³⁾;

ruotsinkielisten kansakoulujen ent. opettajalle A. J. Rundtille 500 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien⁴⁾;

puhtaanapitolaitoksen varaston ent. yövartijalle K. V. Tallrothille 300 markkaa maaliskuun 1 p:stä lukien⁵⁾;

Humaliston sairaalan ent. alihoitajattarelle E. Blomille 683 markkaa hänen vakinaisen eläkkeensä lisäksi tammikuun 1 p:stä 1928 lukien⁶⁾;

Oikokadun varrella olevan Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ent. siivoojattarelle ja vahtimestarille F. K. Backalle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien⁷⁾;

työnvälitystoimiston ent. toimistoapulaiselle U. V. Vinhalle 800 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien⁸⁾;

kaasulaitoksen muurarille H. Saaristolle 500 markkaa marraskuun 1 p:stä lukien⁹⁾;

rakennuskonttorin satamaosaston kirvesmiehen K. A. Kronqvistin leskelle 335 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien¹⁰⁾;

vesijohtolaitoksen ylikonemestarin A. N. Ljungdellin leskelle 300 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien¹¹⁾;

rakennuskonttorin yövartijan H. R. Bergmanin leskelle 300 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien¹²⁾;

lyhdynsyyttäjä K. H. Äijänkorven leskelle 300 markkaa ja hänen kahdelle alaikäiselle tyttärelleen 150 markkaa kummallekin, kunnes he täyttivät 16 vuotta, kaikki huhtikuun 1 p:stä lukien¹³⁾;

kalustonhoitaja J. K. Alhon leskelle 300 markkaa ja hänen alaikäiselle pojalleen, kunnes hän täytti 16 vuotta, 150 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien¹⁴⁾;

kaupunginpalvelija E. F. Lindellin leskelle 200 markkaa, niin kauan kuin hän pysyi leskenä, ja hänen kahdelle alaikäiselle tyttärelleen 150 markkaa kummallekin, kunnes he täyttivät 16 vuotta, kaikki huhtikuun 1 p:stä lukien¹⁵⁾;

rakennuskonttorin kirvesmiehen K. W. Lindqvistin leskelle 400 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien¹⁶⁾;

satamamestari F. M. Fagrenin leskelle 400 markkaa toukokuun 1 p:stä lukien¹⁷⁾;

puhtaanapitolaitoksen työmiehen A. E. Bifeltin leskelle 300 markkaa, niin kauan kuin hän pysyi leskenä, helmikuun 1 p:stä lukien¹⁸⁾;

sähkölaitoksen koneenkäyttäjän E. Heikkisen leskelle 400 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien¹⁹⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. tammik. 5 §. — ²⁾ S:n 10 p. jouluk. 8 §. — ³⁾ S:n 2 p. huhtik. 14 §. — ⁴⁾ S:n s:n 15 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. huhtik. 17 §. — ⁶⁾ S:n s:n 30 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. lokak. 32 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. marrask. 29 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. marrask. 12 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. helmik. 32 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. maalisk. 12 §. — ¹²⁾ S:n 16 p. huhtik. 15 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. toukok. 18 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 33 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 34 §. — ¹⁶⁾ S:n 21 p. toukok. 11 §. — ¹⁷⁾ S:n s:n 14 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. kesäk. 42 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 44 §.

kaupunginorkesterin soittotaiteilijan G. Mariani-Ceratin kahdelle alakäiselle lapselle, 250 markkaa kummallekin, kunnes he täyttivät 15 vuotta, syyskuun 1 p:stä lukien¹⁾;

rakennuskonttorin työmiehen E. J. Wassmanin leskelle 300 markkaa elokuun 1 p:stä lukien²⁾;

rakennuskonttorin työmiehen W. Anderssonin leskelle 400 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien³⁾;

Vanhankaupungin pumppulaitoksen koneenkäyttäjänapulaisen A. Sundbergin leskelle 300 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien⁴⁾;

vesijohtolaitoksen putkenlaskijan K. Toivosen leskelle 300 markkaa elokuun 1 p:stä lukien⁵⁾; sekä

Marian sairaalan yövartijan A. Ekströmin leskelle 300 markkaa marras-kuun 1 p:stä lukien⁶⁾.

Rahatoimikamarin lakkauttamisen yhteydessä kaupunginvaltuusto sitä paitsi myönsi⁷⁾ kaupunginhallintokomitean ehdotuksesta⁸⁾ kamarin teknilliselle sihteerille, arkkitehti K. Hård af Segerstadille ja kamarin sihteerille H. Dalströmille, joita ei siirretty kaupunginhallitukseen, ylimääräiset eläkkeet, edelliselle 545 markkaa ja jälkimmäiselle 73 markkaa kuukaudessa, joten nämä molemmat viranhaltijat tulivat saamaan täyden eläkkeen.

Evättyjä ylimääräistä eläkettä koskevia anomuksia. Sitä vastoin kaupunginvaltuusto ei katsonut olevan syytä suostua niihin ylimääräistä eläkettä koskeviin anomuksiin, joita seuraavat henkilöt olivat tehneet:

kaasulaitoksen työnjohtajan G. B. Bergmanin leski, koska hänen miehensä oli ollut kaupungin palveluksessa ainoastaan v:sta 1924⁹⁾;

rakennuskonttorin työmiehen N. Sorsan leski, koska hänen miehensä oli ollut kaupungin palveluksessa vain 12 vuotta ja 4 kuukautta¹⁰⁾;

rakennuskonttorin työmiehen M. J. Taivaisen leski, koska hänen miehensä tuskin 2 vuotta oli ollut kaupungin palveluksessa¹¹⁾;

lampunhoitaja S. Ahosen leski, koska hän oli työkykyinen ja hänellä sitä paitsi oli toimi¹²⁾; sekä

kaupunginpalvelija K. A. Backman, koska hänelle oli myönnetty täysi vakinainen eläke¹³⁾.

Myönnetyt hautausavut. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁴⁾ sähkölaitoksen edesmenneen koneenkäyttäjän E. Heikkisen kuolinpesälle 3,305 markan hautausavun talousarvion hautausapumäärärahasta.

Niinikään valtuusto samasta talousarvion määrärahadista myönsi¹⁵⁾ leskirouva D. A. Bergmanille 3,515 markan hautausavun hänen miesvainajansa, kaasulaitoksen työnjohtajan G. B. Bergmanin kuoltua.

Mustikkamaan kansanpuiston kaitsijan E. Wickström-vainajan kuolinpesälle myönnettiin¹⁶⁾ samasta määrärahadista 1,500 markan hautausapu.

Samoin myönnettiin¹⁷⁾ Korkeasaaren eläintenhoitajan A. F. Hintsavainajan kuolinpesälle 1,550 markan hautausapu samasta määrärahadista.

Evättyjä hautausapuanomuksia. Kaupunginvaltuusto epäsi¹⁸⁾ rouva C. Järvisen anomuksen hautausavun myöntämisestä hänen miesvainajansa, terveydellisten tutkimusten laboratorioin johtajan K. K. Järvisen jälkeen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 20 §. — ²⁾ S:n 12 p. marrask. 30 §. — ³⁾ S:n 26 p. marrask. 10 §. — ⁴⁾ S:n s:n 28 §. — ⁵⁾ S:n s:n 37 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. jouluk. 10 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. jouluk. 4 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 40. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 12 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. kesäk. 17 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. syysk. 14 §. — ¹²⁾ S:n 29 p. lokak. 35 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. marrask. 11 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. huhtik. 10 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 11 §. — ¹⁶⁾ S:n 18 p. kesäk. 15 §. — ¹⁷⁾ S:n s:n 16 §. — ¹⁸⁾ S:n 2 p. huhtik. 35 §.

Niinikään valtuusto epäsi ¹⁾ Ruoholahden virutushuoneen järjestysmiehen W. F. Fahlström-vainajan lesken anomuksen hautausavun myöntämisestä.

Kaupungin hyväksi tehdyt testamentit. V. 1928 kuollut kauppias A. I. Olin oli testamentannut osan omaisuudestaan Helsingin kaupungille sen hallittavaksi Axel Immanuel Olinin rahastona, jonka korot vuosittain oli jaettava apurahoina vähävaraisille ruotsinkielisille kansakoululapsille. Rahatoimikamarin valvottua testamentin ja pesänselvitysmiehen ilmoitettua, että rahastolle lankesi 119,703:80 markan pääoma, kamari ilmoitti tämän kaupunginvaltuustolle, joka hyväksyi ²⁾ asiaa koskevan kamarin toimenpiteen.

V. 1929 kuollut räätäli K. N. Koskela oli testamentannut kaupungille tuberkuloosin vastustamiseen käytettäväksi omaisuutensa, jonka perunkirjoituksessa havaittiin huonekaluja y. m. lukuunottamatta käsittävän 1 huoneen ja keittiön osakehuoneiston sekä pankkitalletuksia 25,649:90 markan arvosta. Tämän johdosta rahatoimikamari oli valvonut testamentin, mutta kun testamenttaajan vanhemmat, seppä K. Pihlman ja hänen vaimonsa, olivat ilmoittaneet erään muotovirheen takia aikovansa koettaa saada testamentin julistetuksi mitättömäksi, kamari oli tehnyt heidän kanssaan sellaisen sopimuksen, että kaupunki pitäisi testamenttaajan omaisuudesta osakehuoneiston ja muun omaisuuden, kun taas hänen vanhempansa saisivat pankkitalletukset. Irtaimiston rahatoimikamari oli päättänyt myydä huutokaupalla ja huoneisto annettaisiin kesäkuun 1 p:stä lukien vuokralle kaupungin laskuun. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ toimenpiteet, joihin kamari oli ryhtynyt.

Vuoden 1931 meno- ja tulosääntö. Rahatoimikamarin laadittua ehdotuksen ⁴⁾ v:n 1931 meno- ja tulosäännöksi ja talousarviovaliokunnan annettua siitä lausuntonsa ⁵⁾ kaupunginvaltuusto otti ehdotukset käsiteltäväkseen sekä vahvisti ⁶⁾ kaupungin v:n 1931 meno- ja tuloarvion, joka osoitti seuraavat oppusummat:

Menot.

1. Velat	Smk	75,435,213: 50
2. Virastot	»	8,640,386: —
3. Kunnallishallinto	»	18,787,777: —
4. Palolaitos	»	5,008,160: —
5. Poliisilaitos	»	8,581,575: —
6. Yleiset rasitukset	»	5,450: —
7. Terveystenhoito	»	9,080,682: —
8. Sairaanhoido	»	42,196,529: —
9. Köyhäinhoito	»	35,401,876: —
10. Lastensuojelutoiminta	»	15,202,628: —
11. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	52,757,642: —
12. Teknilliset laitokset	»	96,774,166: —
13. Yleiset työt	»	140,082,337: —
14. Katu- ja laiturivalaistus	»	6,530,000: —
15. Puhtaanapito	»	18,759,170: —
16. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola	»	7,292,370: —
17. Kiinteä omaisuus	»	17,274,539: —
18. Eläkkeet ja apurahat	»	4,576,994: —
19. Sekalaiset menot	»	52,434,307: 50
Yhteensä		Smk 614,821,802: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. syysk. 18 §. — ²⁾ S:n 11 p. kesäk. 15 §. — ³⁾ S:n s:n 20 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — ⁵⁾ S:n n:o 38. — ⁶⁾ S:n n:o 41.

Tulot.

Säästöä vuodesta 1930	Smk	38,000,000: —
1. Lainat ja korot	»	85,514,685: —
2. Tuloa tuottavat oikeudet	»	33,925,850: —
3. Terveysten- ja sairaanhoito	»	24,170,742: —
4. Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta	»	15,103,876: —
5. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	15,671,882: —
6. Teknilliset laitokset	»	148,584,104: —
7. Yleiset työt	»	915,749: —
8. Puhtaanapitolaitos	»	7,355,000: —
9. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola	»	9,620,000: —
10. Kiinteä omaisuus	»	42,058,963: —
11. Sekalaiset tulot	»	2,840,806: —
12. Verotus	»	191,060,145: —
Yhteensä Smk		614,821,802: —

Talousarvioehdotuksessa huomioon otetut näkökohdat. Koska kaupunginvaltuusto ei vielä talousarvioehdotusta laadittaessa ollut yksityiskohtaisesti käsitellyt uutta hallintojärjestelmää, joka tuli sovellettavaksi v:n 1931 alusta, rahatoimikamari oli laatinut ehdotuksensa pääasiallisesti entisen järjestelmän mukaan, lukuunottamatta kaupunginhallitusta, jonka menosääntö oli laadittu ottaen huomioon keskushallinnon rakenteeseen tehtävät muutokset. Kiinteistölautakunnalle ei ollut voitu laatia omaa talousarviota, vaan rahatoimikamari edellytti lautakunnan ensimmäisenä toimintavuotenaan voivan käyttää niiden kunnallisten elinten menosääntöihin otettuja määrärahoja, joiden hallintoalueet järjestettäisiin lautakunnan alaisiksi, nimittäin sosiaalilautakunnan, maatalouslautakunnan, rakennuskonttorin kaupunginasema-kaava- ja geodeettisen osaston sekä kaupungin kiinteistöjen.

Laatiessaan talousarvioehdotusta rahatoimikamari yleensä oli koettanut noudattaa vallitsevan pula-ajan vaatimuksia. Uudistoiden määrärahat tosin tarjosivat suurimmat sovittelumahdollisuudet, mutta kamari ei ollut katsonut yleisten töiden suuren vähentämisen olevan kaupungille hyödyksi; päinvastoin sen mielestä aikana, jolloin yksityinen yritteliäisyys oli vähäistä, kunnan töitä oli järjestettävä mahdollisimman paljon työttömyyden vastapainoksi. Erikoisesti oli pantu painoa sellaisille töille, joita voitiin suorittaa talvisaikaan. Etusijalle oli asetettu työt, joiden kustannukset jäivät itse kaupunkiin tai kotimaahan, ja vältetty sellaisia, jotka suuressa määrin vaativat koneiden ja raaka-aineiden ostamista ulkomailta.

Teknillisten laitosten uudistoitä ja uudishankintaa oli supistettu, koska ne suurelta osalta olivat kesätöitä ja koska säännöllisesti enemmän kuin puolet määrärahoista kului koneiden ja työvälineiden hankkimiseen. Mainittujen laitosten laajentaminen ei myöskään tällä hetkellä ollut välttämätöntä, sillä se kulutus, mikä niiden oli tyydytettävä, oli suuresti riippuvainen rakennustoiminnasta ja talouselämästä, joilla aloilla vallitsi seisahdus.

Työttömyyden perusteella oli varsinaisten työmäärärahojen lisäksi merkitty menosääntöön 15 milj. markkaa Herttoniemen satamatöiden aloittamiseen sekä 15 milj. markkaa kaupunginvaltuuston käytettäväksi varatöihin.

Muuten rahatoimikamari oli koettanut mikäli mahdollista vähentää menoja tai estää niiden lisääntymistä. Toiselta puolen kamari oli suhtautunut ymmärtäväisesti työkonien hankkimiseen ja työtapojen nykyaikaista-

miseen, koska pitkälle mennyt kitsaus joissakin tapauksissa ei olisi säästäväisyyttä, vaan päinvastoin tuhlausta.

Osa talousarvioehdotuksessa käytettäviksi ehdotetuista lainavaroista ehdotettiin osoitettavaksi erinäisten vanhempien lainojen jäljellä olevista osista, minkä lisäksi käytettäisiin v. 1930 otetun obligatiolainan jäännöksestä se osa, jota kaupungin Helsingin makasiiniosakeyhtiölle myöntämä lyhytaikainen luotto ei sitonut. Koska lainavaroja tarvittiin lisää, oli kamarin mielestä otettava uusi pitkäaikainen laina, ja kamari piti kotimaista lainaa edullisempänä ottaen huomioon määrän suhteellisen pienuuden ja koska suomalaisten obligatioiden kurssit ulkomaisilla markkinoilla tällä haavaa olivat epävakaaset. Suomen pankki oli tarjoutunut järjestämään kaupungille 42 miljoonan obligatiolainan 7 $\frac{1}{2}$ %:n koroin 97 %:n nettokurssiin ja 20 vuoden kuoletusajoin, jolloin kaupungilla oli oikeus milloin tahansa konvertoida laina sekä ostaa obligatioita kuoletusta varten. Rahatoimikamari oli myös allekirjoittanut lainasopimuksen Suomen pankin kanssa, mikä sopimus oli molempia asianosaisia sitova, jos kaupunginvaltuusto hyväksyi kamarin toimenpiteen ja valtuuston päätös sen jälkeen asianmukaisesti vahvistettiin. Tilapäistä luottoa varten kaupunki siitä huolimatta tarvitsi n. 100 milj. markkaa, koska se tarvitsi kassavaroja keväällä ja kesällä, minkä lisäksi Kaisaniemenkadun varrella olevien tonttien osto oli rahoitettava lainavaroilla ja Leppäsuon alueen pakkolunastukseen tarvittava takaussumma samoin suoritettava niistä. Koska kuitenkin odottamattomia tarpeita saattoi syntyä, oli kaupunginhallitus oikeutettava turvautumaan tilapäiseen luottoon, jonka määrä sai olla enintään 140 miljoonaa.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa v:n 1930 talousarvioon verrattuna havaittavista muutoksista.

Menosääntö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Velat, merkittiin 75,435,213: 50 markkaa v:n 1930 talousarvion vastaavan määrän oltua 66,541,627: 40 markkaa. Vuosina 1892, 1898 ja 1900 otetut kaupungin obligatiolainat oli kokonaan kuoletettu, joten ne eivät enää olleet talousarviossa, mihin sen sijaan merkittiin samana vuonna otetun uuden obligatiolainan¹⁾ korko ja kuoletus. Samoin siihen merkittiin sen 1,101,000 markan suuruisen lainan kuoletus ja korko, jonka kaupunki aikoinaan sai valtiolta Vallilan²⁾ työväenasuntojen rakennusavustukseksi, ja joka oltuaan 10 vuotta korottomana oli muutettu kuoletuslainaksi. Tilapäisen luoton korkoja merkittiin 9,000,000 markkaa v:n 1930 vastaavan määrän oltua 20,000,000 markkaa. Luku Kuoletukset osoitti 3,726,328: 35 markan menojen lisäystä ja luku Korot 9,067,257: 75 markan lisäystä, kun taas luvun Sekalaiset menot arvioidut menot vähenivät 3,900,000 markkaa.

Toisessa pääluokassa, Virastot, maistraatin arvioidut menot lisääntyivät 8,600 markkaa. Raastuvanoikeutta varten merkittiin 3,438,455 markkaa eli 402,920 markkaa enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa; lisäyksestä kohdistui 290,100 markkaa määrärahaan Tilapäistä työvoimaa, minkä suuruus oli määritelty ottaen huomioon kaupunginvaltuuston päätös tilapäisen ylimääräisen yhdeksannen osaston³⁾ perustamisesta. Lisäksi otettiin huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmat päätökset puheenjohtajanpalkkioiden⁴⁾ korottamisesta sekä kahden uuden puhtaaksikirjoittajattarentoi-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 137. — ²⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 49. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 80. — ⁴⁾ S:n s. 78.

men¹⁾ perustamisesta. Lukuun Syyttäjistö merkittiin tilapäisen toisen ylimääräisen kaupunginviskaalin palkka kaupunginvaltuuston siitä tekemän päätöksen²⁾ mukaisesti; luvun loppusumma osoitti arvioitujen menojen lisäystä 50,800 markkaa. Ulosottolaitoksen määrärahoja lisättiin 28,369 markkaa. Koska ensimmäisen kaupunginvoudin konttorin työt olivat lisääntyneet ahtaiden taloudellisten olojen vaikutuksesta, oli määräraha konttorin tilapäistä työvoimaa varten korotettava 30,000 markasta 66,000 markkaan. Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen³⁾ mukaisesti osoitettiin määräraha rikostuomioiden toimeenpanokonttorin uutta kanslia-apulaisentointia varten. Toisen kaupunginvoudin konttorin menosääntöön merkittiin määräraha luokiteltuja palkkoja ja luokittelemattomain pysyvien toimien palkkoja varten noudattaen kaupunginvaltuuston päätöstä konttorin vakinaisen henkilökunnan⁴⁾ lisäämisestä, jota vastoin määrärahaa tilapäistä työvoimaa varten vähennettiin 9,400 markkaa. Luvussa Raatihuoneen-arkisto otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös yhden tilapäisen aktuaarinapulaisentoimen muuttamisesta vakinaiseksi⁵⁾; luvun loppusumma lisääntyi 30,080 markkaa. Yhteensä sisältyi toiseen pääluokkaan arvioituja menoja 8,640,386 markkaa lisäyksen ollessa 520,769 markkaa.

Kolmannessa, Kunnallishallinto nimisessä, pääluokassa vähennettiin lukuun Kaupunginvaltuusto merkittyjä menoja, koska kaupunginvaltuuston kanslia vuoden alusta yhtyi kaupunginkansliaan; tämän johdosta määrärahat luokiteltuja palkkoja, painatusta ja sidontaa sekä tarverahoja varten kokonaan poistuivat. Valmisteluvaliokunnan määräysten mukaisesti käytettävän edustuskustannusmäärärahan sijaan, joka v:n 1930 talousarviossa oli ollut 50,000 markkaa, merkittiin uusi, 10,000 markan suuruinen erä, Puheenjohtajan edustuskuluja. Koko luku päättyi 208,500 markkaan kuluvan vuoden vastaavan määrän oltua 854,974 markkaa. Toisesta luvusta, minkä otsakkeena ennen oli Rahatoimikamari, käytettiin nyt nimitystä Kaupunginhallitus. Siihen merkittiin m. m. palkkioihin 200,000 markkaa määrän oltua 109,000 markkaa v. 1930 sekä kaupunginjohtajien palkkioihin 786,000 markkaa⁶⁾ vastaavan määrän ennen oltua 340,800 markkaa. Kanslian otsakkeen kohdalle merkittiin menoihin 2,021,400 markkaa, jolloin kaupunginkanslian henkilökunta ja sen palkkaamiseen tarvittava määräraha arvioitiin kaupunginvaltuuston asiasta tekemien erikoisten päätösten⁷⁾ mukaisesti. Vastaavan otsakkeen sekä asiamiesosaston otsakkeen kohdalla oli v:n 1930 talousarviossa määrärahoja yhteensä 1,806,510 markkaa; osa lukuun Kaupunginvaltuusto ennen merkittyjä määrärahoja oli siirretty tänne. Rahatoimikonttorin otsakkeen kohdalla nousivat arvioidut menot 2,282,730 markkaan, jota määrää v:n 1930 menosäännössä vastasi 2,593,430 markkaa; tässä otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös erinäisten konttorin toimien uudelleenjärjestämisestä⁸⁾. Kaluston, etenkin kirjanpitokoneiden, hankkimiseen varattiin 186,000 markkaa rahatoimikamarin siitä aikaisemmin tekemän päätöksen⁷⁾ perusteella. Satamahallinnon menosääntö päättyi 5,601,572 markkaan eli v:n 1930 vastaavaa lukua 155,694 markkaa suurempaan määrään. Lisäyksestä kohdistui 9,820 markkaa satamahallituksen, 129,229 markkaa satamaliikennekonttorin ja 16,645 markkaa satamakannantakonttorin menoihin. Satamaliikennekonttorin luokiteltujen palkkojen määrärahaa arvioitaessa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös uuden satamakonstaapelitoimen⁸⁾

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 168. — ²⁾ S:n s. 80. — ³⁾ S:n s. 168. — ⁴⁾ S:n s. 75. — ⁵⁾ S:n s. 75. — ⁶⁾ S:n s. 155. — ⁷⁾ S:n os. II B. — ⁸⁾ S:n s. 170.

perustamisesta, ja konttorin ylimääräisen työvoiman määrärahaa lisättiin, koska kahdeksan tunnin työpäivää koskevan lain mukaan oli otettava kolmas vartija Pohjoissataman venelaiturin vartioimiseksi ja koska oli palkkattava kuljettaja lentosatamaan hankitulle moottoriveneelle. Tilastotoimistolle myönnettiin määrärahoja yhteensä 1,636,860 markkaa, mikä merkitsi 409,750 markan lisäystä. Lisäyksen aiheutti lähinnä 311,000 markan määrärahan osoittaminen yleistä rakennus-, asunto- ja väestölaskentaa¹⁾ varten kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaan. Tilapäisen työvoiman määräraha korotettiin 94,400 markasta 210,000 markkaan, koska tähän merkittiin 91,680 markan palkkio rahatoimikamarin sihteerille H. Dalströmille, joka oli määrätty laatimaan kertomukset kaupunginvaltuuston toiminnasta vv. 1875—87 vakinaista palkkaansa²⁾ nauttien; lisäksi oli m. m. varattava 20,000 markkaa tilastollisen päätoimiston vuosittain vaatiman paljon työtä aiheuttavan tilaston laatimiseen kaupungin raha-asioista. Sosialilautakunnan määrärahat kohosivat 409,000 markasta 513,530 markkaan; koska lautakunta lakkautettaisiin v:n 1931 alusta, saisi kiinteistölautakunta käyttää niitä. Erikoisen otsakkeen kohdalle merkittiin kotitalous- ja siirtolapuutarhajohtokunnan määrärahat, joita korotettiin niiden toiminnan³⁾ laajentamista koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla. Työnvälitystoimiston menoihin osoitettiin 808,605 markkaa eli 84,155 markkaa enemmän kuin v:ksi 1930. Lisääntyneen työttömyyden ja tästä johtuneen työnlisäyksen vuoksi korotettiin tilapäisen työvoiman määrärahaa 67,300 markkaa. Revisionilaitoksen menosääntö, joka päättyi 738,168 markkaan, osoitti 38,600 markan lisäystä; tässä otettiin huomioon m. m. kaupunginvaltuuston päätös kaupunginreviisorien palkkaeduista⁴⁾. Verotusvalmistelukunnan arvioidut menot nousivat 140,367 markkaa eli 2,190,702 markkaan; tilapäisen työvoiman määräraha korotettiin 450,000 markasta 580,000 markkaan, koska verotustyötä oli tehostettava ja verovelvollisten kirjanpidon tarkastamiseen oli tarkoitus käyttää valantehneitä tilintarkastajia. Tässä luvussa otettiin myös huomioon verotusvalmistelukunnan puheenjohtajan A. Linturin virkavuosien⁵⁾ lukemisoikeutta koskeva kaupunginvaltuuston päätös. Rakennustarkastuksen menosääntö päättyi 705,265 markkaan osoittaen 67,395 markan suuruista arvioitujen menojen supistumista, joka johtui rakennustoiminnan oletetusta vähäisyydestä. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan menosäännön loppusumma oli 19,550 markkaa eli 6,250 markkaa vähemmän kuin v. 1930. Holhouslautakunnan menojen lisäys oli 2,220 markkaa ja sen menojen laskettiin nousevan 30,190 markkaan. Oikeusaputoimistolle merkittiin 149,405 markkaa eli 1,140 markkaa enemmän kuin v:ksi 1930. Urheilulautakunnan menosääntö nousi 1,000 markkaa eli 14,100 markkaan. Raittiuslautakunta nimiseen lukuun merkityt menot vähenivät 21,300 markkaa eli 201,800 markkaan, mikä vähennys lähinnä johtui siitä, että v:n 1930 talousarvioon merkitty moottoripyörän ostomääräraha nyt puuttui menosäännöstä. Sekalaisten menojen luvun kohdalla olevaa kaupunkiliittojen avustamismäärärahaa lisättiin 22,860 markkaa muiden menoerien jäädessä ennalleen. Kolmannen pääluokan loppusumma nousi 18,787,777 markkaan kuluvan vuoden talousarvion vastaavan määrän oltua 18,103,490 markkaa.

Neljäs pääluokka, Palolaitos, osoitti kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 380,993 markan suuruista arvioitujen menojen vähennystä. Luoki-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 99. — ²⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 262. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 81. — ⁴⁾ S:n s. 175. — ⁵⁾ S:n s. 74.

teltujen palkkojen määräraha arvioitiin korpraalintoimien¹⁾ lukumäärän lisäämistä koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Määräraha kaluston hankkimiseen vähennettiin 503,640 markkaan sekä hevosten elatusmäärärahaa 13,568 markkaa, koska hevosten lukumäärä oli vähentynyt. Rakennusten korjausmäärärahakin supistui 86,000 markasta 6,000 markkaan.

• Viidenteen pääluokkaan, Poliisilaitos, sisältyi määrärahoja yhteensä 8,581,575 markkaa vuoden 1930 menosäännön vastaavan määrän oltua 8,336,069 markkaa. Lisäyksestä, joka oli 245,506 markkaa, tuli suurin osa eli 184,534 markkaa kaupungin poliisilaitoksen ylläpitämiseksi suorittaman käteisen apumaksun osalle. Valtuuston aikaisempi päätös²⁾ ottaa säädetyssä suhteessa osaa erinäisiin uusiin menoihin otettiin huomioon.

Kuudenteen pääluokkaan, Yleiset rasitukset, merkittiin majoituksen aiheuttamia menoja varten 5,450 markkaa kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen³⁾ mukaisesti.

Seitsemännessä pääluokassa, Terveydenhoito, merkittiin ensimmäiseen, Terveydenhoitolautakunta nimiseen, lukuun uusia määrärahoja 20,000 markkaa kaluston hankkimiseen ja 2,000 markkaa sen korjaamiseen sekä 3,000 markkaa vaatteiden pesua varten. Seuraavan luvun, Lääkärit, eläinlääkärit ja sairaanhoitohenkilökunta, arvioituja menoja lisättiin 16,000 markkaa. Terveysolojen valvontaan myönnettyjä määrärahoja lisättiin 18,900 markkaa ottaen m. m. huomioon⁴⁾ kaupunginvaltuuston päätös kahden uuden lysoolipesijättärentoimen perustamisesta. Maidontarkastamon arvioidut menot kohosivat 38,845 markkaa, jolloin otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös yhden kaitsijatoimen muuttamisesta ylikaitsijatoimeksi⁵⁾ sekä yhden kanslistintoimen⁴⁾ perustamisesta, ja ammattientarkastuksen menot 2,255 markkaa, kun taas terveydellisten tutkimusten laboratorioin menosääntöä päinvastoin supistettiin 10,095 markkaa ja terveystoimiston menosääntöä 8,370 markkaa. Lihantarkastamon määräraha lisääntyi 5,010 markkaa ja asuntotarkastuksen 3,215 markkaa. Lukuun Tuberkuloosihuoltotoimisto merkittiin luokiteltujen palkkojen määräraha ottaen huomioon kaupunginvaltuuston päätös laboratoriihoitajattarentoimen⁴⁾ perustamisesta. Siivousmäärärahaa korotettiin 10,500 markkaa ja lääkkeitten ja sairaanhoitotarvikkeitten määräraha 13,400 markasta 133,800 markkaan, lähinnä koska poliklinikan potilaiden röntgentutkimuksen tarvikkeiden kustannukset oli siirretty tuberkuloosisairaalan menosäännöstä tuberkuloosihuoltotoimiston menosääntöön. Tuberkuloottisten suoranaisten avustusten määräraha korotettiin 180,000 markasta 220,000 markkaan, koska se tuberkuloottisten työkyvyn vähentymisen ja vallitsevan työttömyyden johdosta oli osoittautunut riittämättömäksi. Kaupungin tultua Mjölbollstadin parantolan osakkaaksi ja saatua käytettävikseen sen sairauspaikkoja, joista huoltotoimiston oli suoritettava osa päivämaksuista, korotettiin määrärahaa keuhkotautisten parantolahoitoa varten 60,000 markkaa. Sairaustausten kustantamiseksi Högsandin parantolassa osoitettiin paitsi Risatautisten lasten parantolayhdistyksen 300,000 markan suuruista avustusta, jonka saadessaan yhdistys oli sitoutunut antamaan maksutta kaupungin käytettäväksi 10,000 sairaanhoitopäivää, lisäksi 120,000 markkaa vielä 7,700 hoitopäivän kustantamiseksi, jolloin päivää kohden laskettiin 15 markkaa ynnä matkakulut, eli kaikkiaan 420,000 markkaa⁶⁾ vastaavan määrän v:n 1930 talousarviossa oltua 287,000

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 170. — ²⁾ S:n s. 83. — ³⁾ S:n s. 156. — ⁴⁾ S:n s. 171. — ⁵⁾ S:n s. 171. — ⁶⁾ S:n s. 112.

markkaa. Sitä vastoin alennettiin määrärahaa sairauspaikkojen kustantamiseksi Satakunnan parantolan kirurgisella osastolla 280,000 markasta 80,000 markkaan, koska kaupungista kotoisin olevia lapsia vain harvoin voitiin sijoittaa sinne sen jälkeen kun päivämaksu oli alennettu 15 markaksi. Koko luvun arvioidut menot olivat lisääntyneet 193,860 markkaa. Kunnallisen hammaspoliklinikan määrärahat olivat lisääntyneet 177,840 markkaa, mikä etupäässä johtui haaraosaston perustamisesta Kallioon¹⁾ samana vuonna; tässä otettiin huomioon myöskin poliklinikan assistentinvirkojen uudelleenjärjestelyä koskeva kaupunginvaltuuston päätös¹⁾. Luvussa Poliklinikat ja muu sairaanhoito määrärahaan lisäys oli 23,625 markkaa johtuen siitä, että veneerisiä tauteja sairastavien miesten poliklinikan menot lisääntyivät 12,100 markkaa, ja Kallion lastenpoliklinikan määrärahaa korotettiin 4,100 markkaa, minkä lisäksi osoitettiin uusi 7,200 markan määräraha eläintenhuoltolaitosta²⁾ varten; tässä otettiin myöskin huomioon kaupunginvaltuuston päätös uuden hoitajattarentoimen perustamisesta keskuskotiin henkisesti sairaita varten³⁾. Desinfioimismajalan menojen arvioitiin nousevan 30,880 markkaa, jolloin uusia määrärahoja osoitettiin majalaan otettujen varattomien henkilöiden ruokintaa varten 3,000, tarveaineita (kemikaleja y. m.) varten 15,000 sekä pienempiin korjauksiin 10,000 markkaa. Kaupunginvaltuuston käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin tarkoitettu määräraha korotettiin 200,000 markasta 600,000 markkaan, jotta mahdollinen määrärahan myöntäminen niiden kustannuksien suorittamiseen, joita kaupungin liittyminen Mjölbbollstadin parantolan⁴⁾ osakkaaksi aiheutti, kävisi päinsä. Pääluokan loppusumma nousi 9,080,682 markkaan, mikä v:n 1930 talousarvioon verrattuna merkitsi 924,825 markan lisäystä.

Kahdeksannen pääluokan, Sairaanhoito, määrärahat vähenivät 805,597 markkaa; palkkausmäärärahojen huomattavan kohoamisen ja sairauspaikkojen lisääntymisen vastapainona oli arvioitujen ruokintapäiväkustannusten väheneminen. Sairaalahallituksen määrärahat lisääntyivät 12,000 markkaa ja sairaalain tiliviraston 14,220 markkaa; tähän merkittiin vielä uudet määrärahat lämpöä ja valaistusta varten näiden viranomaisten muutettua kaupungintaloryhmästä toiseen kaupungin kiinteistöön. Marian sairaalan menojen laskettiin vähentyvän 27,151 markkaa. Luokiteltujen palkkojen ja luokittelemattomien pysyväisten tointen palkkojen määrärahat arvioitiin ottaen huomioon kaupunginvaltuuston kertomusvuonna tekemä päätös uusien virkojen perustamisesta sairaalaan ja sen yhteydessä olevaan sairaanhoitajatarokotiin⁵⁾. Vuokramäärärahaa korotettiin 66,000 markkaa, koska tällöin otettiin huomioon sairaalan osuus Lapinlahdenkadun 11:ssä olevan sairaanhoitajatarokodin vuokrasta. Ruokintakustannukset laskettiin 8 markaksi ruokintapäivältä, vastaavan määrän v. 1930 oltua 9 markkaa; arvioitujen menojen vähennys oli 183,134 markkaa. Kulkutautisairaalan määrärahat lisääntyivät kaikkiaan 108,808 markkaa. Palkkamäärärahoja arvioitaessa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös autonkuljettajatoimen⁶⁾ perustamisesta. Kaluston hankintamäärärahaa vähennettiin 125,000 markkaa. Ruokintaan laskettiin kuluvan 136,093 markkaa enemmän kuin v. 1930, vaikka kulut arvioitiin 8: 50 markaksi päivältä kuluvan vuoden vastaavan määrän oltua 9 markkaa. Lääke- ja sairaanhoitotarvikemäärärahaa korotettiin 50,000 markkaa, koska seerumia käytettäisiin entistä enemmän. Kivelän sairaalan menojen laskettiin vähenevän 165,592 markkaa. Luokittelemattomien pysyväisten tointen

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 159. — ²⁾ S:n s. 79. — ³⁾ S:n s. 171. — ⁴⁾ S:n s. 86. — ⁵⁾ S:n s. 172. — ⁶⁾ S:n s. 172.

palkkojen määräraha arvioitiin ottaen huomioon sairaanhoitajatarkodin ¹⁾ perustamista koskeva kaupunginvaltuuston päätös. Vuokramäärärahaa korotettiin 67,200 markkaa, jolloin otettiin huomioon sairaalan osuus Lapinlahdenkadun varrella olevan sairaanhoitajatarkodin ²⁾ vuokrasta. Ruokintamääräraha laskettiin 7:75 markan yksikköhinnan mukaan päivältä oltuaan v:n 1930 talousarviossa 9 markkaa ja väheni siis siihen verrattuna 176,707 markkaa. Nikkilän sairaalan menot arvioitiin ottaen huomioon sen tuleva laajentaminen 717 sairauspaikkaa käsittäväksi sekä siitä johtuva henkilökunnan lisääntyminen ¹⁾. Kokonaiskustannukset arvioitiin 491,775 markkaa suuremmiksi kuin v:ksi 1930. Ruokintakustannukset, mitkä v:n 1930 menosäännössä olivat 8:50 markkaa päivää kohden, arvioitiin 7:50 markan yksikköhinnan mukaan henkilöltä ja päivältä ja ruokintamäärärahaa vähennettiin 88,578 markkaa. Tuberkuloosisairaalalle, jonka sairauspaikkojen lukumäärä oli noussut 380:sta 400:aan, määrättiin palkkamäärärahat ottaen huomioon kaupunginvaltuuston päätökset uusien apulaislääkäri- ja siivoojattarentoimien ¹⁾ perustamisesta. Ruokintakustannukset arvioitiin 8:50 markaksi päivältä edellisen vuoden vastaavan yksikköhinnan oltua 9 markkaa; lisäys oli 161,729 markkaa. Sairaalan kokonaismenot arvioitiin 333,730 markkaa suuremmiksi kuin v:ksi 1930. Luvussa Erinäiset sairaanhoitokulut vähenivät sairaanhoitajatarkoulun arvioidut menot 73,387 markkaa. Yhdistyksen Konvalescenthem—Toipumakoti määräraha jäi pois, koska koti oli lopettanut toimintansa, ja Sielunterveysseuralle osoitettiin kaupunginvaltuuston päätöksen ³⁾ mukaisesti yhtä suuri avustusmäärä kuin ennen. Arvaamattomiin menoihin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattiin 1,000,000 markkaa eli 1,500,000 markkaa vähemmän kuin v:ksi 1930. Kahdeksannen pääluokan määrärahat nousivat kaiken kaikkiaan 42,196,529 markkaan.

Yhdeksännen pääluokan, Köyhäinhuolto, menojen laskettiin lisääntyvän 5,439,323 markkaa eli 35,401,876 markkaan. Köyhäinhuoltolautakunnan ja kanslian osalta lisäys oli 506,660 markkaa. Luokiteltujen palkkojen määräraha korotettiin kaupunginvaltuuston päätettyä ¹⁾ perustaa uuden kanslianjohtajanviran keskuskansliaan ja tilapäisen työvoiman määräraha merkittiin ottaen huomioon, että kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen ⁴⁾ Töölön tilapäinen avustuskanslia pidettäisiin toiminnassa myös v. 1931. Kassa- ja tiliviraston arvioidut menot lisääntyivät 11,820 markkaa ja lasten päiväkodin 1,315 markkaa. Kunnalliskodille laitoksineen varattiin 9,653,281 markkaa eli 668,013 markkaa enemmän kuin v:n 1930 talousarvion mukaan. Lisäyksestä kohdistui 27,457 markkaa yhteisiin kustannuksiin, 598,266 markkaa kunnalliskodin, 53,960 markkaa työlaitoksen ja 6,510 markkaa pesulaitoksen menoihin maanviljelyksen määrärahaan vähentyessä 9,300 ja sikalan 8,880 markkaa. Menosääntöä vahvistettaessa otettiin huomioon, että oli perustettu erinäisiä uusia luokiteltuja ja luokittelemattomia pysyväisiä toimia kaupunginvaltuuston päätettyä luovuttaa Oulunkylän lastenkodin köyhäinhuollon tarpeisiin ⁵⁾, että hoitohenkilökunnan työaikaa oli lyhennettävä ⁶⁾ sekä että työlaitokseen oli perustettava kaksi vakinaista vahtimestarintointia ⁷⁾ ynnä kylvettäjäntoimi ja kaksi siivoojattarentointia⁷⁾. Työtuville, joiden määrärahat ennen olivat olleet 1,184,120 markkaa, merkittiin 2,590,635 markkaa; lisäys johtui m. m. siitä, että uusia työtupia aiottiin ylläpitää viiden kuukauden

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 172. — ²⁾ S:n s. 89. — ³⁾ S:n s. 112 — ⁴⁾ S:n s. 90. — ⁵⁾ S:n s. 37. — ⁶⁾ S:n s. 163. — ⁷⁾ S:n s. 173.

aikana, minkä lisäksi aikaisemmin perustettuja laajennettaisiin. Luvussa Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä sairaanhoitokustannusten erä väheni 300,000 markkaa ja lääkkeiden ja sairaanhoitotarvikkeiden erä lisääntyi 80,000 markkaa. Suoranaisten avustusten määrärahaa korotettiin 3,000,000 markkaa eli 10,000,000 markkaan. Koko luvun laskettujen menojen lisäys oli 2,845,000 markkaa.

Kymmenes pääluokka, Lastensuojelutoiminta, osoitti 338,574 markan menojen lisäystä, mikä etupäässä johtui hoidettaviksi otettujen lasten lukumäärän ja elätteelle annettujen lasten hoitokustannusten kohoamisesta ja kahden uuden lastenkodin perustamisesta. Lastensuojelulautakunta nimisen luvun arvioidut menot vähenivät 67,075 markkaa; tässä luvussa ennen ollut matkakulujen määräraha siirrettiin lukuun Sijoitus yksityishoitoon, apumaksut y. m. Lukuun Lastenhuoltolaitokset merkittiin Reijolan¹⁾ lastenkodin ja Sofianlehdon²⁾ uuden pientenlastenkodin menot, jota vastoin Oulunkylän lastenkoti oli lakkautettu³⁾; lisäksi korotettiin⁴⁾ Bengtsärin koulukodin lämmittäjä-mekanikon palkkaa. Tämän luvun määrärahat lisääntyivät 835,071 markkaa. Yksityishoidon, apumaksujen y. m. arvioidut kustannukset lisääntyivät 540,000 markkaa, mistä määrästä 500,000 markkaa tuli talousarvion Yksityishoito ja jatko-opetus nimisen erän osalle; matkakuluja varten, jotka ennen olivat olleet ensimmäisessä luvussa, merkittiin 65,000 markkaa. Lastenhuoltolaitosten tilojen määrärahoja vähennettiin 69,422 markkaa ja laitosten erinäisiin rakennustöihin osoitettiin 2,700 markkaa, mikä määrä v:n 1930 talousarviossa oli ollut 72,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattiin 100,000 markkaa kuluvan vuoden vastaavan määrän oltua 1,000,000 markkaa. Pääluokan loppusumma nousi 15,202,628 markkaan.

Yhdennessätoista pääluokassa, Opetus ja sivistyslaitokset, suomenkielisten kansakoulujen menosääntö osoitti 281,099 markan vähennystä; määräraha vuokrahuoneistojen vuokraan ja kaupungin omien kiinteistöjen arvioituun vuokraan väheni 745,173 markkaa, koska viimeksimainittua laskettaessa alettiin soveltaa 7 %:n korkokantaa sen oltua 8 % v:n 1930 talousarviossa. Ruotsinkielisten koulujen määrärahoja vähennettiin 132,280 markkaa, vuokraa varten merkittiin 353,400 markkaa vähemmän kuin kuluvaksi vuodeksi. Kansakoulujen yhteisiä menojaikin vähennettiin 14,890 markkaa. Ammattiopetuslaitosten johtokunnan määrärahoja lisättiin 2,640 markkaa. Yleisten ammatilaiskoulujen menojen laskettiin lisääntyvän 381,978 markkaa, mistä määrästä 262,312 markkaa tuli yleisen ammatilaiskoulun osalle, lähinnä koska koulun muutettua kaupungin ammattikouluille vasta rakennuttamaan taloon vuokramäärärahaa oli korotettu 243,860 markkaa, edelleen kirjapainokoulun osalle 114,791 markkaa, mistä 85,070 markkaa oli vuokramäärärahaa, ja Kone- ja siltarakennusosakeyhtiön oppilaskoulun osalle 5,500 markkaa, Taideteollisuuskeskuskoulun määrärahan taas vähentyessä 625 markkaa. Ammatteihin valmistavat koulut nimisen luvun menot lisääntyivät 609,274 markkaa, mistä valmistavalle poikain ammattikoululle 34,845 markkaa ja valmistavalle tyttöjen ammattikoululle 574,429 markkaa; jälkimmäisen koulun tilapäisen työvoiman määrärahaa korotettiin 75,000 markkaa, jotta rinnakkaisluokan perustaminen pukuompelu- ja talousosastolle kävisi mahdolliseksi, ja vuokramäärärahaa 442,740 markkaa, koska koulu oli muuttanut kaupungin uuteen ammattikoulutaloon; tämän lisäksi osoitettiin uusia

1) Ks. tätä kert. s. 92. — 2) S:n s. 93. — 3) S:n s. 37. — 4) S:n s. 77.

määrärahoja kaluston kunnossapitoon 10,000, siivoukseen 12,060, vaatteiden pesuun 6,200 ja lääkkeisiin sekä sairaanhoitotarvikkeisiin 1,000 markkaa. Suomenkielinen työväenopisto tarvitsi määrärahoja v:ksi 1930 myönnettyjä 79,892 markkaa vähemmän, mikä lähinnä johtui siitä, että vuokramääräraha 7 %:iin alennetun korkokannan mukaan laskettuna väheni 85,500 markkaa; ruotsinkieliselle työväenopistolle myönnetty määrärahat taas lisääntyivät 1,425 markkaa. Lukuun Lastentarhat merkittiin erikoisen aliotsakkeen kohdalle lastentarhain johtokunnan määrärahoja 264,380 markkaa, jolloin otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätökset lastentarhain lääkärinviran perustamisesta sekä kanslian ¹⁾ työvoimien lisäämisestä. Lastentarhain ja niiden yhteydessä olevien laitosten menoja merkittiin 8,207,523 markkaa; kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisia tilapäisiä kokopäiväosastoja ¹⁾ aiottiin ylläpitää myös v. 1931, minkä lisäksi tähän sisältyi Pasilan lastenseimen 44,000 markan ²⁾ apuraha. Koko luku osoitti 1,029,734 markan arviomenojen lisäystä. Avustukseksi kauppa- ja teknillisille oppilaitoksille merkittiin kuten ennen 816,000 markkaa. Kaupunginkirjaston menojen arvioitiin vähenevän 34,869 markkaa; luokiteltujen palkkojen määrärahaa korotettiin 99,835 markkaa vakinaisen henkilökunnan ³⁾ lisäämistä koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen johdosta. Kaupunginmuseon määrärahoja vähennettiin 67,460 markkaa, lähinnä koska määräraha mallien hankkimiseen jäi pois ja kokoelmien kartuttamismäärärahaa vähennettiin 20,000 markkaa. Musiikkilautakunta nimisen luvun arvioidut menot lisääntyivät 30,875 markkaa. Erinäisten sivistyslaitosten määrärahoja lisättiin 95,000 markkaa eli 905,000 markkaan. Lisäyksestä tuli 25,000 markkaa Svenska teaternin, 25,000 markkaa Kansan näyttämön, 55,000 markkaa Koiton näyttämön ja 15,000 markkaa Sörnäisten työväen näyttämön osalle Suomen työväenteatterien kannatus-osakeyhtiön määrärahan sitä vastoin jäädessä pois. Avustuksen myöntämisen ehdoksi kaupunginvaltuusto määräsi, että Suomen kansallisteatterin ja Svenska teaternin kyseisenä vuonna oli annettava vähintään 25, Kansan näyttämön 10 ja Suomalaisen oopperan 8 kansannäyttämöä puolin tai vielä halvemmin lipunhinnoin. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattiin 200,000 markkaa vastaavan määrän oltua 600,000 markkaa v:n 1930 talousarviossa. Yhdestoista pääluokka päättyi 52,757,642 markkaan osoittaen menojen lisäystä 1,140,436 markkaa.

Kahdestoista pääluokka, Teknilliset laitokset, osoitti 28,804,275 markan suuruista arvioitujen menojen vähennystä. Vesijohtolaitosta varten tarvittiin nimittäin 3,564,065 markkaa, kaasulaitosta varten 7,698,385 markkaa ja sähkölaitosta varten 17,541,825 markkaa vähemmän kuin v:ksi 1930 johtuen siitä, ettei uudistoitä ollut yhtä paljon kuin ennen. Vesijohtolaitos nimisessä luvussa, mikä päättyi 15,258,930 markkaan, kassa- ja tilivirasto osoitti lisäystä 78,265 markkaa, johtoverkko, vesisäiliö ja johtojen tarkastus 25,440 markkaa, mittari- ja talojohto-osasto, työpaja ja varasto 4,395 markkaa, sekalaiset menot 173,360 markkaa, yleiset vesipostit ja johdot satamissa 10,000 markkaa sekä erä Arvaamattomiin menoihin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 50,000 markkaa; käyttö sitä vastoin osoitti vähennystä 923,525 markkaa ja uudistytöt 2,982,000 markkaa. Käytön menojen huomattava vähennys johtui siitä, että kulutuksen laskettiin vähenevän 14.2 milj. m³:sta 13 milj. m³:iin. Uudistoihin myönnettiin kaikkiaan 7,123,000 markkaa, nimittäin 353,000 markkaa työkalujen ja kaluston sekä 200,000 markkaa vesi-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 166. — ²⁾ S:n s. 113. — ³⁾ S:n s. 173.

mittarien oston, 1,500,000 markkaa turbogeneraattorin ja höyrykattilan asettamiseen Vanhaankaupunkiin ¹⁾, 1,515,000 markkaa vesijohdon rakentamiseksi Suomenlinnaan ²⁾ ja 155,000 markkaa Lauttasaarenkatuun ja Poikkikatuun III ³⁾ sekä 75,000 markkaa Kaisaniemeen laskettavaa vesijohtoa varten, 50,000 markkaa erinäisten täydennystöiden suorittamiseen Vanhassa-kaupungissa, 18,000 markkaa satamapostien järjestämiseksi Sörnäisiin, 433,000 markkaa vanhojen vesijohtojen uusimiseen, vesijohdon laskemiseksi Lant. Teatterikujaan 66,000 markkaa, Kustaankatuun 69,000 markkaa, Turuntien ja tuberkuloosisairaalan välille 312,000 markkaa, useihin Töölön katuihin 1,261,000 markkaa, Vallilan katuihin 47,000 markkaa, Mäkelän katuihin 835,000 markkaa, Mäkelänkatuun 79,000 markkaa, Limingantien jatkeeseen 105,000 markkaa ja Peltolantiehen 50,000 markkaa. Kaasulaitoksen menosääntö päättyi 39,813,230 markkaan. Hallinnon määrärahoja korotettiin 3,300 markkaa, kassa- ja tiliviraston 129,000 markkaa, jakelu- ja johtotyöosaston yhteensä 135,000 markkaa ja katuvalaistuksen 35,000 markkaa; käytön määräraha sitä vastoin aleni 3,227,785 markkaa, mikä johtui kaasunvalmistuksen ja sivutuotteiden kustannusten alenemisesta sekä rakennusten, uunien y. m. korjaus- ja kunnossapitomäärärahan vähentämisestä; sekalaisten menojen määräraha aleni samoin 10,000 markkaa ja uudistöiden määräraha 4,762,900 markkaa. Viimeksimainittu määräraha, joka kaikkiaan oli 8,231,600 markkaa, oli aiottu käytettäväksi seuraaviin tarkoituksiin: pääputkiverkon laajentamiseen 1,681,000 markkaa, uusien katulamppujen asettamiseen 100,000 markkaa, yksityisten jakelujohtojen asettamiseen 80,000 markkaa, kaasumittarien oston 1,700,000 markkaa, kaluston hankintaan 150,000 markkaa, mittarikorttijärjestelmän käytäntöönottamiseen 120,000 markkaa, v. 1930 aloitettujen kaasuuunien rakentamiseen 4,000,000 markkaa ⁴⁾, kahden kuorma-auton ostamiseen kaksin kuljetusta varten 90,000 markkaa, uusien koksinkuormauslaitteiden hankkimiseen 300,000 markkaa sekä uuden kattilan hankkimiseen jakelukellon lämmityslaitteita varten 10,600 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan varattiin 200,000 markkaa eli yhtä paljon kuin v:ksi 1930. Palkkamäärärahoja arvioitaessa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös johtoverkkoinsinöörinviran ⁵⁾ ja kolmen uuden automaatinhoitajan-toimen ⁵⁾ perustamisesta. Luvussa Sähkölaitos, mikä päättyi 41,702,006 markkaan, kohosivat kassa- ja tiliviraston määrärahat 271,805 markkaa, jakeluosaston 432,830 markkaa, katuvalaistuksen 100,000 markkaa ja sekalaisten menojen 215,000 markkaa; käytön määräraha sitä vastoin supistui 1,939,460 markkaa, etupäässä koska hiilen hinta oli alentunut, ja uudistöiden määrärahat 16,422,000 markkaa. Viimeksimainitut, jotka nousivat kaikkiaan 12,911,000 markkaan, jakautuivat seuraaviin eriin: sähkölaitoksen laajennus 11,126,000 markkaa, mistä 1,616,000 markkaa rakennuksia, 4,500,000 markkaa koneita, 4,197,000 markkaa johtoverkkoja ja muuntaja-asemia y. m. sekä 813,000 markkaa katuvalaistusta varten, edelleen henkilöauton oston 35,000 markkaa, johto- y. m. töihin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaan 500,000 markkaa, talojohtotöihin 250,000 markkaa, mittarien oston 750,000 markkaa sekä kaluston hankintaan 250,000 markkaa. Sitä paitsi otettiin palkkamäärärahoja vahvistettaessa huomioon kaupunginvaltuuston päätökset erinäisten uusien toimien ⁶⁾ perustamisesta. Arvaamattomiin

¹⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 42. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 47. — ³⁾ S:n s. 57. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 43. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 174. — ⁶⁾ S:n s. 174.

tarpeisiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan varattiin 300,000 markkaa eli 200,000 markkaa vähemmän kuin v:ksi 1930. Kahdenkertoista pääluokan arvioidut menot olivat kaiket kaikkiaan 96,774,166 markkaa oltuaan edellisenä vuonna 125,578,441 markkaa.

Kolmannessatoista pääluokassa, Yleiset työt, korotettiin ensimmäisen, Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori nimisen luvun määrärahoja 270,349 markkaa eli 5,217,837 markkaan, mistä 208,604 markkaa kohdistui tilapäisen työvoiman määrärahaan ja 35,000 markkaa määrärahaan muovavilutöitä, karttojen painatusta ja fotostaattikopioita varten; hallituksen käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin merkittiin 25,000 markkaa, mikä merkitsi määrärahan lisääntymistä 10,000 markalla, jotta asiantuntijain lausuntojen hankkiminen kävisi mahdolliseksi. Tiliviraston määrärahoja korotettiin 1,000 markkaa, kun taas geodeettiosaston menot arvioitiin yhtä suuriksi kuin ennen. Lukuun Rakennukset ja talot otettiin korjauksia ja kunnossapitoa varten määrärahoja yhteensä 5,674,580 markkaa v:n 1930 talousarvion vastaavan luvun oltua 6,026,930 markkaa; siitä kohdistui sairaalain korjauksiin 1,200,000 markkaa, kansakoulujen 900,000 markkaa, lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten 500,000 markkaa ja kunnan työväenasuntojen 349,400 markkaa. Otsakkeen Uudis- ja muutosrakennukset kohdalle oli yhdistetty määrärahoja yhteensä 27,351,500 markkaa v:n 1930 vastaavan luvun oltua 23,988,200 markkaa. Seuraavat määrärahat kaupunginvaltuuston aikaisemmin päättämiä töitä varten merkittiin talousarvioon: kahden pukeutumispaviljongin rakentaminen Eläintarhan urheilukentälle 250,000 markkaa ¹⁾, kahden pukeutumispaviljongin rakentaminen Käpylän urheilukentälle 48,000 markkaa ¹⁾, Kallion urheilukentän pukeutumispaviljongin laajentaminen 192,100 markkaa ¹⁾, pukeutumispaviljongin rakentaminen Hietarannalle 472,000 markkaa ²⁾, kunnalliskodin vesi- ja viemärijohtoputkien uusiminen 140,000 markkaa ³⁾, Pengerkadun poliisiaseman pihanpuoleisen kylkirakennuksen korottaminen 658,000 markkaa ⁴⁾, rakennuskonttorin uuden konepajarakennuksen rakentaminen 4,818,000 markkaa ⁵⁾, hammaspoliklinikan haaraosaston huoneiston sekä Neljännen linjan kansakoulun ruokailuhuoneen sisustaminen 129,700 markkaa ⁶⁾, Nilsiäkadun uuden kansakoulutalon rakennustöiden jatkaminen 1,000,000 markkaa ⁷⁾, asuinrakennuksen teettäminen tuberkuloottisille 1,444,200 markkaa ⁸⁾, uuden teurastuslaitoksen rakennustöiden jatkaminen 6,500,000 markkaa ⁹⁾, erään tuberkuloosisairaalan kellarihuoneen muuttaminen varastohuoneeksi 76,700 markkaa ⁸⁾, filmivarastohuoneiden järjestäminen Marian sairaalaan ja tuberkuloosisairaalaan 367,100 markkaa ¹⁰⁾ sekä naisten työkotipaviljongin rakentaminen kunnalliskotiin 3,500,000 markkaa ¹¹⁾. Sitä paitsi myönnettiin Nikkilän sairaalan laajentamiseen 1,000,000 markkaa, jolloin v:n 1930 menoarvioon otettu 3,000,000 markan sairaalarakennusmääräraha oli varattava samaan tarkoitukseen, asuinrakennuksen teettämiseen Kivelän sairaalaan 2,000,000 markkaa, kunnalliskodin itsetoimivaa hiilien syöttölaitosta, hiilien murskaajaa ja hiilien kuljetusrataa varten 284,700 markkaa, Ryttylän koulukodin käsihissin muuttamiseen sähköhissiksi sekä höyrypadan ja jäähdytyskaapin hankkimiseksi sinne 81,000 markkaa, virastohuoneistojen järjestämiseen kaupungintaloon ja Stockmann-toiminimeltä ostettuun kiinteistöön 4,370,000 markkaa sekä Taivallahden mukavuuslaitoksen rakentamiseen 20,000 markkaa. Luvussa Kadut ja yleiset paikat

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 41. — ²⁾ S:n s. 42. — ³⁾ S:n s. 90. — ⁴⁾ S:n s. 25. — ⁵⁾ S:n s. 40 ja seur. — ⁶⁾ S:n s. 159. — ⁷⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 32 ja v:n 1929 kert. s. 112. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. s. 30. — ⁹⁾ S:n s. 33 ja seur. — ¹⁰⁾ S:n s. 88. — ¹¹⁾ S:n s. 35.

arvioitiin korjaus- ja kunnossapitomenojen nousevan 2,010,000 markkaan, mikä määrä 150,000 markalla ylitti v:n 1930 talousarvion vastaavan määrärahan; lisäys johtui uuden 150,000 markan määrärahan ottamisesta talousarvioon mittauksia ja tutkimuksia varten. Uudistojen määrärahat sitä vastoin vähenivät 18,901,355 markasta 14,715,000 markkaan. Tästä erästä oli 3,192,000 markkaa käytettävä kaupungin katuosuuksien kiveämiseen, viertämiseen tai asfaltoimiseen sekä niiden jalkakäytävien teettämiseen; mainitusta määrästä 1,500,000 markkaa oli kenttäkivikatujen asfaltoimiseen kaupunginhallituksen ja maistraatin määräyksen mukaan ja 675,000 markkaa Pohj. Hesperian- ja Töölönkatujen välisen Runeberginkadun osan kiveämiseen nupukivillä ¹⁾, jota paitsi myönnettiin Käpylän teiden viertämiseen ja pintatervaaamiseen 400,000 markkaa, Vallilan katujen ja käytävien lopulliseen kuntoon saattamiseen 500,000 markkaa ja Toukolan teiden viertämiseen ja pintatervaaamiseen 300,000 markkaa. Kasarmintorin järjestelyyn varattiin 100,000 markkaa ja Liisanpuistikon järjestelyyn 245,000 markkaa ²⁾. Kaupunginasemakaavan alueella olevien katujen tasoittamiseen ja leventämiseen määrättiin 5,995,000 markkaa, mistä Humalistonkadun ja Stenbäckinkadun välisen Topeliuksenkadun osan tasoittamiseen 1,846,000 markkaa, Siltasaarenkadun Toisen ja Kolmannen linjan välisen osan alentamiseen 641,000 markkaa ³⁾ sekä Vallilan, Mäkelän ja Käpylän teiden ja katujen tasoittamiseen ja leventämiseen 3,067,000 markkaa. Käpylän poliisiaseman tontin tasoittamiseen ja istutuksiin sekä sen aitaamiseen myönnettiin 75,000 markkaa, uusien korokkeiden ja liikenne-merkkien rakentamiseen kaupunginhallituksen määräyksen mukaisesti 100,000 markkaa sekä täytemaan vastaanottoon samoin 100,000 markkaa. Kuudennessa luvussa, Kanavat ja viemärit, tarvittiin korjausta ja kunnossapitoa varten määrärahoja 1,490,000 markkaa eli 100,000 markkaa enemmän kuin v:n 1930 talousarviossa. Uudistoitä suoritettaisiin 11,718,000 markaksi arvioituihin kustannuksiin kuluvan vuoden vastaavan määrärahan oltua 3,065,000 markkaa. Suurimmat määrärahat, 5,000,000 markkaa, myönnettiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen ⁴⁾ mukaisesti Kyläsaaren viemäriveden puhdistamon rakennustöiden jatkamiseen; Mäkelänkadun ja Kyläsaaren välisen viemärin rakennustöiden päättämiseen myönnettiin 3,502,000 markkaa, kaupunginasemakaavan alueelle tulevien uusien viemärien rakentamiseen 1,004,000 markkaa ja Vallilan, Mäkelän, Kumpulan ja Käpylän uusien viemärien rakentamiseen tai entisten uusimiseen 1,950,000 markkaa. Teiden korjauksiin ja kunnossapitoon osoitettiin 2,500,000 markkaa ja niiden uudistoihin 2,446,000 markkaa, mistä Hämeentien uudelleenjärjestelyyn Hakaniementorilta Kaikukadulle 1,200,000 markkaa ⁵⁾ ja Toivolan koulukodin uintipaikalle johtavaa tietä varten 95,000 markkaa ⁶⁾; seitsemäs luku päättyi yhteensä 4,946,000 markkaan v:n 1930 talousarvion vastaavan määrän oltua 7,822,000 markkaa. Kahdeksanteen, Urheilu- ja leikkikentät nimiseen lukuun merkittiin määrärahoja yhteensä 1,613,000 markkaa, mikä merkitsi 270,000 markan menojen lisäystä. Korjauksiin ja kunnossapitoon osoitettiin 625,000 markkaa, mistä 150,000 markkaa maaluistintarjojen järjestämiseen ja kunnossapitoon, jolloin ne määrätyn ehdoin oli luovutettava Pallokenttä osakeyhtiölle. Uudistoihin osoitettiin 988,000 markkaa, mistä 300,000 markkaa Annalan kohdalle tulevan harjoituskentän rakennustöiden jatkamiseen, 40,000 markkaa juhlaakentän rakentamiseen Vesilinnan lounaispuolelle kaupunginvaltuuston

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 56. — ²⁾ S:n s. 6. — ³⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 48 ja tätä kert. s. 57. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 60. — ⁵⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 44. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. s. 11.

tätä koskevan päätöksen ¹⁾ mukaisesti, 173,000 markkaa korttelissa n:o 419 olevan leikkikentän tasoittamiseen, 284,000 markkaa Pasilan leikkikentän tasoittamiseen, 31,000 markkaa sekalaisiin töihin Johanneksen kirkon luona olevalla leikkikentällä, 30,000 markkaa ulkoilmapaikan järjestämiseen Kivironan alueelle sekä 130,000 markkaa leikkikentän ja istutusten järjestämiseen kaupunginkirjaston Kallion haaraosaston talon alueelle. Kaupungin satamien menosääntö kohosi 9,932,200 markkaa eli 33,799,200 markkaan. Korjaus ja kunnossapito nimisen otsakkeen kohdalle merkityt määrärahat nousivat 877,200 markkaa eli 5,049,200 markkaan, mistä määrästä rautatieraitteiden uudelleenjärjestämiseen 450,000 markkaa, satamain ruoppaamiseen 450,000 markkaa, työkoneisiin 500,000 markkaa, Sörnäisissä olevan entisen rautateiden laiturin osittaiseen uusimiseen 415,000 markkaa ja Kulosaaren sillan Kuoresaaren ja Kulosaaren välisen osan uusimiseen 300,000 markkaa. Uudistotit suoritettaisiin 28,750,000 markalla eli v:n 1930 talousarvion vastaavaa lukua 9,055,000 markkaa suuremmalla määrällä. Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen osoitettiin 5,200,000 markkaa, mistä hiilisataman laajentamiseen ja kuntoonpanoon 1,093,000 markkaa, Laivalaiturin jatkamiseen 3,040,000 markkaa, muihin töihin 907,000 markkaa ja valaistuslaitteita varten 160,000 markkaa. Lönnrotinkadulta Länsisatamaan johtavan kulkuväylän rakennustöiden jatkamiseen varattiin 1,050,000 markkaa ²⁾, Lauttasaarenkadun tontin n:o 45 viereisten katujen tasoitusta ja viemäreitä varten 700,000 markkaa ³⁾, Kellosaaren lentosataman tasoitustöihin ja sen valaistuksen järjestämiseen 200,000 markkaa, Katajanokan rakennustöiden jatkamiseen 2,900,000 markkaa, Katajanokan rautatieraitteiden uudestijärjestelyyn 1,500,000 markkaa, Vanhankaupungin selän rannalla olevan satamaradan jatkamiseen Kyläsaaren y. m. 500,000 markkaa, Kaisaniemen rannan rantaverhoukseen ja tasoitukseen 110,000 markkaa, katujen ja laiturien asfaltoimiseen ja päällystämiseen asfalttibetonilla 300,000 markkaa, kauppahallin ja tullipaviljongin välisen Etelärannan osan kiveämiseen 140,000 markkaa, täytemaan vastaanottoon rannoille 200,000 markkaa, työkoneiden hankkimiseen 830,000 markkaa, Herttoniemen rakennustöiden aloittamiseen varatoina 15,000,000 markkaa ja veneiden kiinnityspaikkojen järjestämiseen kaupunginhallituksen määräyksen mukaan 120,000 markkaa. Istutuksiin arvioitiin tarvittavan 5,948,000 markkaa eli 1,121,700 markkaa vähemmän kuin v:n 1930 talousarvion mukaan. Kunnossapitoon osoitettiin 4,074,000 markkaa ja uudistoihin 1,874,000 markkaa. Kaisaniemen puiston uudelleenjärjestelyyn osoitettiin 500,000 markkaa ja Liisanpuistikon järjestelyyn kaupunginvaltuuston asiasta aikaisemmin tekemän päätöksen ⁴⁾ mukaisesti 50,000 markkaa. Lukuun Varasto otettiin m. m. työkalujen ja pienemmän kaluston ostoa ja kunnossapitoa varten 700,000 markkaa sekä uusien työkoneiden ostoon 3,447,000 markkaa; konepajojen muuttoa varten varattiin 150,000 markkaa ja niiden työkalustoa ja koneita varten yhteensä 388,800 markkaa. Kaikkiaan tämän luvun kohdalla myönnettiin 5,482,700 markkaa eli 1,317,500 markkaa enemmän kuin v:ksi 1930. Sekalaista nimisessä, 250,000 markkaan päättyvässä luvussa oli arvioitujen menojen vähennys 445,000 markkaa johdettua erään v:n 1930 talousarviossa olleen tilapäisen määrärahan poisjäämisestä. Työntekijäin erinäisten etujen määrärahoja merkittiin yhteensä 3,440,000 markkaa eli 365,000 markkaa enemmän kuin v:n 1930 talousarvioon. Niihin sisältyi myöskin uusi määräraha reserviharjoituksiin kutsuttujen henkilöi-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 63. — ²⁾ S:n s. 57. — ³⁾ S:n s. 57. — ⁴⁾ S:n s. 6.

den palkkain suorittamiseksi, 15,000 markkaa. Viimeiseen lukuun merkittiin kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin 1,000,000 markkaa sekä ylimääräisiin töihin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 15,000,000 markkaa, yhtä paljon kuin kuluvaksi vuodeksi, eli kaikkiaan 16,000,000 markkaa. Koko kolmanneltoista pääluokan menosääntö päättyi 140,082,337 markkaan, mitä vastasi 124,641,893 markkaa v:n 1930 menosäännössä.

Tämän yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että kolmanteentoista pääluokkaan kuuluvat uudistyöt, joita varten talousarvioon oli otettu siirtomääräraha, sai aloittaa vasta kaupunginhallituksen annettua siihen luvan.

Neljännessätoista pääluokassa, Katu- ja laiturivalaistus, oli määrärahoja yhteensä 6,530,000 markkaa, mikä erä oli v:n 1930 vastaavaa määrärahaa 738,000 markkaa suurempi.

Viidestoista pääluokka, Puhtaanapito, osoitti 1,046,615 markan suuruista menojen vähennystä, koska määrärahoja, jotka v:n 1930 menosäännössä olivat nousseet 19,805,785 markkaan, nyt tarvittiin 18,759,170 markkaa. Ensimmäisessä, Puhtaanapitohallitus ja puhtaanapitolaitos nimisessä luvussa oli arvioitujen menojen vähennys 3,065 markkaa tiliviraston menosäännön taas alentuessa 7,370 markkaa. Kolmanteen lukuun yhdistettiin kaupungin katuosuuksien puhtaanapidon määrärahat, jotka nousivat 8,244,300 markkaan ollen 486,120 markkaa pienemmät kuin kuluvan vuoden menosäännössä. Neljäs luku, Kaupungin kiinteistöt ja mukavuuslaitokset, käsitti määrärahoja yhteensä 2,246,200 markkaa osoittaen 225,295 markan suuruista arvioitujen menojen lisäystä, kun taas viidenteen lukuun otetut, yksityisten katuosuuksien puhtaanapidosta johtuvat kustannukset arvioitiin 871,830 markaksi eli 155,305 markkaa pienemmiksi kuin v:n 1930 talousarvion mukaan, mikä etupäässä johtui siitä, että ennen 796,145 markan suuruinen työpalkkamääräraha nyt arvioitiin 650,000 markaksi. Kuudenteen lukuun merkittiin yksityisten kiinteistöjen puhtaanapitoa varten 4,851,200 markkaa, jolloin arvioitujen menojen lisäys oli 720,950 markkaa; erää Kaluston hankinta korotettiin 419,100 markkaa, koska m. m. oli hankittava suurehko määrä peltiastioita, sekä erää Työpalkat 270,800 markkaa. Uudistoihin ja hankintoihin myönnettiin 1,979,000 markkaa, mistä määrästä 1,625,000 markkaa kohdistui puhtaanapitoa ja konepajaa varten tarvittavien työkoneiden hankkimiseen, 240,000 markkaa kiinteistöjen sisustamiseen ja 114,000 markkaa sekalaisiin uudistoihin. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattiin 50,000 markkaa.

Kuudennentoista pääluokan, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, määrärahaan summa vahvistettiin 7,292,370 markaksi oltuaan v:n 1930 menosäännössä 6,805,910 markkaa. Lisäyksestä 3,180 markkaa kohdistui tori- ja hallikaupan valvontaan, 43,780 markkaa kauppahalleihin ja 439,500 markkaa keskuskeittolaan. Viimeksimainittu menojen lisäys aiheutui suurimmaksi osaksi keskuskeittolan haaraosaston perustamisesta Valtilaan¹⁾ sekä siitä, että keskuskeittola oli ottanut Hietarannan²⁾ ravintolan haltuunsa.

Seitsemänteentoista pääluokkaan, Kiinteä omaisuus, merkittiin menot entiseen tapaan, koska perustettavaksi päätetylle kiinteistölautakunnalle ei ollut voitu laatia omaa talousarviota. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan käyttämään siihen yhdistetyille lai-

¹⁾ Ks. tätä kert. os. II C. — ²⁾ S:n os. II A.

toksille talousarviossa osoitettuja määrärahoja sekä valtuuttaa kaupungin hallituksen päättämään kiinteistölautakunnan ja jonkin muun lautakunnan välisestä sellaisten määrärahojen jaosta, joita ei kokonaan voitu siirtää kiinteistölautakunnalle. Ensimmäisen, Kaupunkitalot nimisen luvun arvioidut menot lisääntyivät 222,420 markkaa lähinnä sen vuoksi, että uusia kiinteistöjä, ammattikoulutalo ja Stockmann-toiminimeltä vastaanotetut kiinteistöt, oli tullut lisäksi. Kunnallisten työväenasuntojen menosääntö väheni 185,840 markkaa lähinnä johtuen sisäkorjausten erän alenemisesta 107,800 markalla ja palovakuutusmaksujen erän alenemisesta 70,000 markalla. Maatalouslautakunnan ja sen hoitamien tilojen määrärahoja vähennettiin 323,140 markkaa; tällöin otettiin huomioon, että kaupunki ei vuokraisi Viikin latokartanoa v:n 1931 maaliskuun 14 p:n jälkeen. Kaluston hankinnan määräraha väheni 69,000 markkaa, tallien 70,000 markkaa ja maanviljelyksen 50,000 markkaa; erä Tilapäistä työvoimaa osoitti kuitenkin suurinta vähennystä, 150,000 markkaa. Kansanpuistoja varten osoitettiin 358,494 markkaa enemmän kuin v:n 1930 talousarviossa; tähän merkittiin nyt kolmen uuden otsakkeen kohdalle Sairaanhoidattarien lepokoti, Hietaranta sekä Kivinokka ja Kuloosaari, minkä lisäksi henkilökuntaa monin paikoin oli lisätty toiminnan vilkastumisen vuoksi. Menot jakautuivat eri otsakkeiden kesken seuraavasti: yleiset hallintokustannukset 75,500 markkaa, Seurasaari 196,133 markkaa, Korkeasaari 407,275 markkaa, Korkeasaaren eläintarha 490,502 markkaa, Mustikkamaa 285,230 markkaa, Kauppaneuvos Henrik Borgströmin puisto 18,800 markkaa, Tuurholman lepokoti 19,325 markkaa, Sairaanhoidattarien lepokoti 30,000, Palosaari 7,850 markkaa, Mustasaari 40,500 markkaa, Varsasaari 41,500 markkaa, Pihlajasaari 288,722 markkaa, Lauttasaari 98,450 markkaa, höyrylaiva H 5 220,000 markkaa, Hietaranta 549,312 markkaa sekä Kivinokka ja Kulosaari 30,000 markkaa. Erään Korjaukset otettiin m. m. sekä Mustikkamaata että Pihlajasaarta ja Hietarantaa varten määrärahat rantain hiekoittamisen aloittamiseksi kaupunginvaltuuston tästä tekemän päätöksen ¹⁾ mukaan ja näiden kustannusten arvioitiin nousevan Mustikkamaan osalta 180,630 markkaan, Pihlajasaaren osalta 58,872 markkaan ja Hietarannan osalta 122,612 markkaan. Sekalaisten menojen luku käsitti menoja 8,533,800 markkaa niiden oltua 11,250,000 markkaa v:n 1930 menosäännössä. Siihen otetuista eristä mainittakoon seuraavat: Tuurholman huvilatilojen ostoon 570,000 markkaa ²⁾, Talin kartanon ostoon 5,000,000 markkaa ³⁾, Punavuorenkadun tontin n:o 6 ostoon 1,350,000 markkaa ⁴⁾, korvauksen suorittamiseen Suomen raviurheilun ystäville Kumpulän raviradan luovuttamisesta 748,500 markkaa ⁵⁾, Vantaanjoen rantakaistaleen ostoon 2,730 markkaa ²⁾ ja Talin kylän luona olevan Rutijoen ja siihen laskevien sivuojien perkaamiseen 37,570 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan varattiin 100,000 markkaa. Pääluokan loppusumma oli 17,274,539 markkaa eli 2,644,266 markkaa vähemmän kuin v:n 1930 menosäännössä.

Kahdeksannentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, määrärahoja lisättiin 192,294: 60 markkaa, jolloin ne nousivat 4,576,994 markkaan.

Yhdeksänteentoista pääluokkaan, Sekalaiset menot, yhdistetyt määrärahat lisääntyivät 25,185,749: 60 markkaa nousten yhteensä 52,434,307: 50 markkaan. Ensimmäisessä, Irtaimisto nimisessä luvussa lisättiin kaluston hankinnan

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 96. — ²⁾ S:n s. 11. — ³⁾ S:n s. 9 ja seur. — ⁴⁾ S:n s. 12. — ⁵⁾ S:n s. 61.

määrärahaa 300,000 markkaa sekä uusien puhelimien ja puhelinmaksujen määrärahaa 100,000 markkaa, minkä lisäksi osoitettiin uusi määräraha, 100,000 markkaa, käytettäväksi muuttokustannuksiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaisesti kaupungin virastojen vastaisten muuttojen johdosta. Toiseen lukuun, Erinäiset huoneenvuokrat, merkittiin Stockmann osakeyhtiön kiinteistöjen vuokra vuosilta 1931 ja 1932¹⁾, 2,590,000 markkaa, joten luvun loppusumma nousi 577,557: 90 markasta 3,211,704 markkaan. Sitä vastoin kolmannen, Tapaturmavakuutus nimisen luvun määräraha aleni 100,000 markasta 1,000 markkaan, koska vielä oli käytettävissä osa aikaisemmin myönnettyistä varoista. Apurahoiksi yleishyödyllisille yrityksille ja laitoksille myönnettiin entinen määrä, 1,000,000 markkaa ja kaupunginhallitus määrättiin kaupunginvaltuuston sijasta toimittamaan määrärahan jako. Viidenteen lukuun, Lisäykset palkkamenoihin, sisältyi määrärahoja 975,000 markkaa eli 275,000 markkaa enemmän kuin v:n 1930 talousarviossa sen varalta, että uusi hallintojärjestelmä tekisi uusien virkojen perustamisen välttämättömäksi. Kuudes luku, Sekalaiset määrärahat, päättyi 17,947,103: 50 markkaan kuluvan vuoden talousarvion vastaavan määrän oltua 1,874,000 markkaa. Jäsenmaksujen erää lisättiin 5,200 markkaa, josta 200 markkaa Suomen palosuojeluyhdistykselle, mikä määrä ennen oli suoritettu rahatoimikamarin käyttövaroista, sekä 5,000 markkaa Suomen matkat nimiselle yhdistykselle²⁾. Viimeksimainitulle yhdistykselle osoitettiin sitä paitsi erityinen 30,000 markan apuraha. Aktiebolaget Sörnässtrand nimisen yhtiön osakkeiden ostoon ja sen lainain maksamiseen osoitettiin kaupunginvaltuuston aikaiseman päätöksen³⁾ mukaan 2,200,000 markkaa, lainan antamiseen Pallokenttä osakeyhtiölle⁴⁾ 1,500,000 markkaa, kuolelainsainaksi Yhteiskunnallisen korkeakoulun kannatusyhdistykselle⁴⁾ 250,000 markkaa, rakennusavustukseksi ja kuolelainsainaksi Ammattienedistämislaitoksen säätiölle⁵⁾ 1,500,000 markkaa, Suomen punaiselle ristille⁶⁾ annettavaa lainaa varten 10,000,000 markkaa, sekä Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön⁷⁾ osakkeiden ostoa varten 1,102,903: 50 markkaa. Seitsemännessä, Naisten työtuvat nimisessä luvussa myönnettiin 525,000 markkaa työtupien ylläpitoon v:n 1930 talousarvion vastaavan määrän oltua 500,000 markkaa, ja mahdollisen työttömyyden varalta kaupunginhallituksen käytettävänä oleva määräraha korotettiin 250,000 markasta 2,000,000 markkaan. Poistoihin ja palautuksiin laskettiin tarvittavan 21,000,000 markkaa eli 3,000,000 markkaa enemmän kuin kuluvana vuonna. Yhdeksänteen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen käyttövaroja samat määrät kuin ennen, 1,000,000 markkaa kummallekin, kun taas määräraha odotettavissa olevan työttömyyden seurausten lieventämiseksi korotettiin 1,000,000 markasta 2,000,000 markkaan.

Tulosääntö. Tulosääntöön merkittiin edellisen vuoden säästökksi 38,000,000 markkaa.

Ensimmäisessä osastossa, Lainat ja korot, kaupunginvaltuusto osoitti alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat määrärahat:

Ennen otetuista obligatiolainoista:

Huvilatilojen osto Tuurholmasta ⁸⁾	Smk	490,000: —
Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeiden osto ⁷⁾	»	1,100,000: —
	<hr/>	
Yhteensä	Smk	1,590,000: —

¹⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 14 ja seur. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 100. — ³⁾ S:n s. 12. — ⁴⁾ S:n s. 66. — ⁵⁾ S:n s. 114. — ⁶⁾ S:n s. 160 ja seur. — ⁷⁾ S:n os. II B. — ⁸⁾ S:n s. 11.

V:n 1930 obligatiolainasta:

Turbogeneraattorin ynnä kattilan asettaminen Vanhaankaupunkiin ¹⁾	Smk	500,000: —
Vesijohtojen laskeminen ²⁾	»	3,380,000: —
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentaminen ³⁾	»	1,046,000: —
Kaasu-uunien rakentaminen ⁴⁾	»	1,330,000: —
Sähkölaitoksen uudistytöt ja laajennukset ³⁾	»	6,400,000: —
Länsisataman laajennustyöt ⁵⁾	»	5,200,000: —
Katajanokan sataman rakennustyöt ⁶⁾	»	2,900,000: —
Katajanokan rautatieraitteiden uudelleenjärjestely ⁶⁾ ..	»	1,500,000: —
Vanhankaupungin selän rannalla olevan satamaradan jatkaminen ⁷⁾	»	500,000: —
Talin kartanon osto ⁸⁾	»	3,740,000: —
Yhteensä	Smk	26,496,000: —

Tuloksi, joka saataisiin vastedes ottamalla kotimainen laina, merkittiin 42,000,000 markkaa, mistä seuraaviin tarkoituksiin osoitettiin alla mainitut määrät:

Teurastamon rakennustyöt ⁹⁾	Smk	5,240,000: —
Kyläsaaren puhdistuslaitos ¹⁰⁾	»	5,000,000: —
Herttoniemessä suoritettavat työt ¹¹⁾	»	15,000,000: —
Talin kartanon osto ⁸⁾	»	1,150,000: —
Punavuorenkadun tontin n:o 6 osto ¹²⁾	»	1,350,000: —
Aktiebolaget Sörnässtrand nimisen yhtiön osakkeiden osto ¹²⁾	»	2,000,000: —
Kuoleuslaina Ammattienedistämislaitokselle ¹³⁾	»	1,000,000: —
Laina Suomen punaiselle ristille ¹⁴⁾	»	10,000,000: —
Yhteensä	Smk	40,740,000: —

Lainavaroja myönnettäessä noudatettiin entisiä periaatteita, että vain teknillisten laitosten ja satamain suurehkoit laitteet sekä kiinteistöjen ostot ja myönnettyt lainat oli otettava lainavaroista; lainojen kuoleusaikeiden ja teknillisten laitosten laitteiden kuoleusaikeiden välisen epäsuhteen poistamiseksi myönnettiin sellaisille laitoksille, joiden kuoleus tapahtui 10 tai 20 vuodessa, vain yksi tai kaksi kolmannesta kokonaiskustannuksesta lainavaroista. Lukuun Korot merkittiin kaupungin arvioituja korko- ja osinkotuloja 15,428,685 markkaa lisäyksen ollessa 2,620,685 markkaa; erä Sekalaiset korot osoitti suurinta lisäystä, 2,000,000 markkaa, ja erä Osakkeiden osingot 592,685 markan lisäystä lähinnä sen tähden, että Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeiden osingon arvioitiin nousevan 328,500 markasta 931,800 markkaan. Osaston tulojen kokonaismäärä lisääntyi 27,406,685 markkaa eli 85,514,685 markkaan.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä rahatoimikamarin lokakuun 24 p:nä allekirjoittaman sopimuksen 42 miljoonan markan obliga-

¹⁾ Ks v:n 1929 kert. s. 42. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 130. — ³⁾ S:n s. 130. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 43. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 133. — ⁶⁾ S:n s. 134. — ⁷⁾ S:n s. 46. — ⁸⁾ S:n s. 9 ja seur. — ⁹⁾ S:n s. 33 ja seur. — ¹⁰⁾ S:n s. 60. — ¹¹⁾ S:n s. 48 ja seur. — ¹²⁾ S:n s. 12. — ¹³⁾ S:n s. 114. — ¹⁴⁾ S:n s. 160 ja seur.

tiolainan ottamisesta 7 ½ %:n koroin ja 20 vuoden kuoletusajoin sekä laina-sopimuksessa tarkemmin sovituin ehdoin sekä määrätä lainan nettomäärän, 40,740,000 markkaa, käytettäväksi seuraaviin v:n 1931 talousarviossa mainit-tuihin tarkoituksiin: teurastamo 5,240,000 markkaa, Kyläsaaren puhdistus-laitos 5,000,000 markkaa, Herttoniemen töiden aloittaminen 15,000,000 markkaa, Talin kartanon osto 1,150,000 markkaa, Punavuorenkadun tontin n:o 6 osto 1,350,000 markkaa, Aktiebolaget Sörnässtrand nimisen yhtiön osak-keiden osto 2,000,000 markkaa, kuoletuslaina Ammattienedistämislaitokselle 1,000,000 markkaa sekä laina Suomen punaiselle ristille 10,000,000 markkaa. Tämä päätösoli alistettava valtioneuvoston harkittavaksi ja vahvistettavaksi ja julistettiin tällöin heti tarkistetuksi ja kiireellisenä toimeenpantavaksi.

Samoin kaupunginvaltuusto päätti: alistaa valtioneuvoston harkitta-vaksi ja vahvistettavaksi ne muutokset valtioneuvoston helmikuun 27 p:nä ja syyskuun 17 p:nä 1929 tekemään kaupungin v:n 1930 6 ½ %:n ulkomaisen obligatiolainan varojen käyttöä koskevaan päätökseen, jotka muutokset ilmenivät kaupunginvaltuuston vahvistamista vuosien 1930 ja 1931 talous-arvioista;

alistaa valtioneuvoston harkittavaksi ja vahvistettavaksi ne muutokset valtioneuvoston aikanaan tekemiin kaupungin vuosien 1909, 1911, 1916, 1917, 1919 I, 1922 ja 1924 obligatiolainojen käyttöä koskeviin päätöksiin, jotka muutokset ilmenivät valtuuston vahvistamasta v:n 1931 talousarviosta; sekä

oikeuttaa kaupunginhallituksen v. 1931 käyttämään kaupungin tarpei-siin tilapäistä luottoa enintään 140 milj. markkaa tai vastaavan määrän ulko-maista rahaa.

Toisen osaston, Tuloa tuottavat oikeudet, kolmesta luvusta ensimmäi-nen, Erinäiset verot, osoitti arvioitujen tulojen lisääntymistä 75,100 mark-kaa toisen, Satamat nimisen luvun päättyessä 31,411,060 markkaan eli v:n 1930 vastaavaa lukua 4,145,135 markkaa pienempään määrään lähinnä sen johdosta, että liikennemaksujen laskettiin vähenevän kokonaista 4,000,000 markkaa ja nosturimaksujen 140,000 markkaa. Tämän osaston tulojen las-kettiin kaikkiaan nousevan 33,925,850 markkaan, mikä määrä oli v:n 1930 talousarvion vastaavaa määrää 4,070,035 markkaa pienempi.

Kolmanteen osastoon, Terveiden- ja sairaanhoito, merkittyjen tulojen arvioitiin lisääntyvän 1,373,610: 30 markkaa eli 24,170,742 markkaan; maini-tusta lisäyksestä kohdistui 132,349: 30 markkaa lukuun Terveidenhoito ja 1,241,261 markkaa lukuun Sairaanhoito. Edellinen lisäys johtui etupäässä kunnallisen hammaspoliklinikan tulojen 80,000 markan suuruisesta lisäänty-misestä, kun taas jälkimmäisessä luvussa valtionavun arvioitiin lisääntyvän 1,423,000 markkaa eli 6,423,000 markkaan, josta mielisairaaloille 4,199,000 markkaa ja tuberkuloosisairaaloille 2,224,000 markkaa; toisaalta vähennettiin köyhäinhoidon suoritettavaa korvausta varattomien potilaiden hoidosta kau-pungin sairaaloissa 500,000 markkaa.

Neljänteen osastoon, Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta, voitiin merkitä 811,846: 50 markan tulojen lisäys, mikä jakautui osaston kolmen luvun kesken siten, että kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot arvioitiin 897,252 markkaa suuremmiksi kuin v:n 1930 menosäännön mukaan; tästä määrästä kohdistui 750,000 markkaa erään Valtion, muiden kuntien ja yksityisten suorittama korvaus köyhien ylläpidosta, kun taas verojen sekä perunkir-joitusprosenttien arvioitiin vähentyvän 50,000 markkaa ja Lastenhuolto-laitokset nimiseen lukuun sisältyvien tulojen 35,405: 50 markkaa.

Viidennen osaston, Opetus- ja sivistyslaitokset, tulosääntöä korotettiin 1,777,633 markkaa eli 15,671,882 markkaan, josta valtionapua seuraavat määrät:

Kansakoulut	Smk	7,700,000: —
Kansakoulujen oppilaiden kesävirkistys	»	400,000: —
Yleiset ammattilaiskoulut	»	182,629: —
Valmistavat ammattikoulut	»	2,030,629: —
Työväenopisto	»	700,000: —
Lastentarhat	»	2,225,424: —
Kaupunginorkesteri	»	500,000: —
Yhteensä Smk		13,738,682: —

Vertailun vuoksi mainittakoon, että v:n 1930 tulosääntö sisälsi valtionapuja edellä mainittuihin tarkoituksiin yhteensä 12,424,049 markkaa.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti valtioneuvostolta anoa, että kaupunginorkesterille v:ksi 1932 myönnettäisiin valtionapua sama määrä kuin v:ksi 1931 eli 500,000 markkaa.

Teknillisten laitosten kaupungille aiheuttamat tulot merkittiin kuudenteen osastoon ja arvioitiin 148,584,104 markaksi, mikä määrä oli 4,674,840 markkaa pienempi kuin edellisenä vuonna. Vesijohtolaitoksen tulosääntö näet aleni 857,000 markkaa eli 23,148,130 markkaan ja kaasulaitoksen 4,102,000 markkaa eli 48,821,666 markkaan, kun taas sähkölaitoksen tulojen arvioitiin nousevan 284,160 markkaa eli 76,614,308 markkaan.

Seitsemänteen osastoon, Yleiset työt, voitiin merkitä 233,330 markan tulojen lisäys, jonka etupäässä aiheutti Sekalaista nimisen luvun sekalaisen tulojen erän lisääntyminen 250,000 markalla.

Kahdeksanteen osastoon merkittiin puhtaanapitolaitoksen tulot, joiden arvioitiin nousevan 7,355,000 markkaan, v:n 1930 tulosäännön vastaavan määrän oltua 205,000 markkaa pienempi. Korvausta yksityisten katuosuuksien puhtaanapidosta lisättiin 30,000 markkaa ja korvausta yksityisten kiinteistöjen puhtaanapidosta 300,000 markkaa, jota vastoin lannanmyynnistä arvioitiin kertyvän tuloja 100,000 markkaa vähemmän kuin v. 1930.

Yhdeksännen osaston, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, tuloeristä Kauppahallimyymläin vuokrat niminen osoitti vähennystä 2,530,000 markasta 2,000,000 markkaan ja erä Toripaikkain vuokrat 100,000 markan vähennystä. Uutena eränä merkittiin Hietarannan ravintolan tulot, 900,000 markkaa. Tämän osaston kokonaistulot lisääntyivät 263,000 markkaa eli 9,620,000 markkaan.

Vahvistettaessa kymmenennen osaston, Kiinteä omaisuus, tuloja vähennettiin tonttien myynnistä ja myytyjen tonttien kauppahinnan kuoletuksesta kertyviksi arvioituja tuloja 3,125,000 markkaa ja merkittiin ne siis 6,875,000 markaksi. Kiinteistöt nimisen luvun arvioidut tulot kohosivat 301,643 markkaa. Kansakoulutalojen vuokriin osoitettiin menosäännön mukaisesti 9,121,078 markkaa eli 608,218 markkaa vähemmän kuin v:n 1930 talousarviossa, kun taas erä Kiinteistöisännöitsijän hoitamien talojen vuokrat merkittiin 2,962,921 markaksi eli 1,427,804 markkaa kuluvan vuoden vastaavaa erää suuremmaksi, koska joukko uusia kiinteistöjä oli tullut lisää. Luvun Erinäiset vuokrat arvioidut tulot nousivat 80,700 markkaa eli 11,358,000 markkaan, ja luvun Maatilat ja kansanpuistot tulojen arvioitu lisäys oli 92,500 markkaa; viimeksimainittuun lukuun otettiin höyrylaiva H 5:n tuloja 300,000 markkaa

eli 140,000 markkaa enemmän kuin v:ksi 1930. Mainittuun lukuun ensi keran sisältyvät Hietarannan tulot arvioitiin 150,000 markaksi. Kyseisen osaston tulojen kokonaismäärä oli 42,058,963 markkaa ja tulojen vähennys 2,650,157 markkaa.

Yhdennessätoista osastossa, Sekalaiset tulot, arvioitiin tulojen vähenevän 3,505,234 markkaa eli 2,840,806 markkaan, mikä seikka lähinnä johtui uuden paviljongin rakentamiseksi Nikkilän sairaalaan annetun valtionavun sisältymisestä v:n 1930 talousarvion tähän osastoon. Rakennustarkastuksen toimitusmaksujen arvioitiin vähenevän 325,000 markkaa eli siis 75,000 markkaan kaupungin toimenhaltijoiden luontioseduistaan suorittaman korvauksen sitä vastoin lisääntyessä 269,216 markkaa eli 1,100,456 markkaan ja erän Sekalaista 10,000 markasta 500,000 markkaan.

Kahdenteentoista osastoon, Verotus, merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä veroina perittävä määrä, joka v:n 1930 talousarviossa oli ollut 191,688,025: 50 markkaa, 191,060,145 markaksi eli siis 627,880: 50 markkaa ensinmainittua määrää pienemmäksi.

C. Muut asiat.

Kaupungin keskushallinnon uudelleenjärjestäminen. Kaupunginvaltuusto oli v. 1928 asettanut komitean¹⁾ laatimaan ehdotusta kaupunkien kunnallislain muuttamisesta joulukuun 9 p:nä 1927 annetun lain säätämien muutosten toimeenpanemisesta kaupungin kunnallishallinnossa.

Komitea antoi v. 1929 kaupunginhallituksen ja kiinteistölautakunnan asettamista sekä kaupunginkanslian perustamista koskevan mietintönsä n:o 1²⁾, johon liittyivät kaupunginhallituksen ohjesääntö- sekä kaupunginhallituksen, kaupunginkanslian, rahatoimiston, tilastokonttorin ja kiinteistölautakunnan johtosääntöehdotukset. Uuden lain nojalla kunnallishallintoon tehtävistä muutoksista olennaisimpana komitea yleisperusteluissaan mainitsi v:n 1873 kunnallisasetuksen 4, 31 ja 32 §§:ssä määriteltyjen maistraatin kunnallisten tehtävään siirtymisen uudelle, kokonaan kunnalliselle elimelle, kaupunginhallitukselle, joka ottaisi haltuunsa myöskin rahatoimikamarin siihen asti hoitamat asiat, jolloin viimeksimainittu tarpeettomana lakkautettaisiin. Ne kysymykset, joissa uusi laki oli antanut kaupunginvaltuustolle vapaamman määräysvallan, koskivat kaupunginhallituksen suhdetta sekä valtuustoon itseensä että lautakuntiin. Käsitellessään kysymystä toimivallan jakamisesta kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kesken komitea m. m. lausui, että valtuusto oli vapautettava osasta sen esityslistoja rasittavia pikkuasioita. Siten valtuusto voisi keskittyä suurempiin asioihin ja lisäksi joudutettaisiin asioiden ratkaisemista. Kaupunginhallituksen ja lautakuntain suhdetta järjesteltäessä oli komitean mielestä noudatettava suurta varovaisuutta. Useimpien lautakuntien tehtäviä ei niin ollen yleensä toistaiseksi ollut muutettava, ei ainakaan ennen kuin kaupunginhallituksen työtavasta ja uuden lain nojalla voimaantulleesta selostajajärjestelmästä oli saatu jonkin verran kokemusta. Osin rahatoimikamarin, osin sosialilautakunnan, maatalouslautakunnan, kamarin alaisten isännöitsijäin y. m. kesken siihen asti jaettu kaupungin kiinteistö-

¹⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 149 ja v:n 1929 kert. s. 146. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. no 32 v:lta 1929.